

- Ion HALMAGHI

editorial

NAȘTEREA CEA SFÂNTĂ A LUI ISUS

Așteptăm Sfânta Naștere cu inimile deschise, cu însetare, căci în zilele acestea cumplit pe care le trăim avem nevoie, mai mult decât oricând, de lumină. De prezența lui Isus, de binefacerile cerului, de "lumina care coboară" prin revelație să ne aducă bucurii, pace și cale de mântuire.

Lumea este tulburată de necazuri, de amărăciuni, de suferințe și foame, de spectrul războiului nuclear, și de stăfăle umblătoare și chinătoare ale comunismului, deci ale Satanei. Unde ne vom găsi liniștea cea bună dacă nu în curățenia și sfințenia pe care ne-o aduce ISUS în ieslea vitelor?

Avem nevoie de liniștea mântuitoare a revelației divine, prin adevăratele măști care vom fi în stare să depășim relele lumii și să dăm vieții adevăratei ei semnificație, de dragoste sufletească și de apropiere de Tatăl Nostru, al lumii întregi, ca să cunoaștem rostul nostru și să știm unde mergem și ce trebuie să facem în lumea asta.

De aceea ne bucurăm de venirea lui Isus, căci ne amintește, de fiecare dată, când sărbătorim Nașterea lui: "Eu sunt calea, adevărul și viața".

Cel ce urmează calea lui Isus, cei ce cred în adevăratele revelații sale, vor avea viața cea adevărată, și se vor bucura de ea, vor ști să înfrunte necazurile și amărăciunile și vor birui puterea Satanei.

Azi, în fața tuturor mizeriilor pe care le trăim și care ne destramă viața, ne apropiem de ieslea Sfintei Nașteri, ca să luăm lumină, putere și mângâiere.

Să înghinchem cu rugăciuni și adorație, care să ne purifice inimile și să ne refacă puterile cele bune. Căci aceasta este sensul venirii în lume a lui Isus, de aceea a fost trimis de Tatăl Nostru celdin ceruri. Prin credința noastră în Isus, în binefacerile năsterei sale, ne refacem puritatea noastră, ne așezăm pe calea cea bună, ne naștem din nou, în legea cea adevărată, legea creștină.

Închinându-ne lui Isus, Fiul lui Dumnezeu, ne restabilim propria noastră demnitate și condiție umană; ne legitimăm propria noastră ființă, căci și noi suntem fiii lui Dumnezeu. Ne adaptăm la izvorul cel adevărat al existenței noastre. Și vom deveni ceea ce trebuie să devenim, credincioși ai unei lumi mai bune, mai drepte și vom fi în stare să luptăm pentru adevăratele noastre, ale credinței noastre, ca să facem o cetate spirituală, cetatea lui Dumnezeu, unde nu va mai fi rău, mizerie și nici Satane.

Pentru noi, Românii, exilați pe drumuri de "neagră străinătate", Sfânta Naștere a Crăciunului înseamnă reșterea noastră în legănarea armonioasă a melodiilor din colinde, care ne-au încântat sufletul copilăriei de altădată, dar înseamnă și speranța că Fiul lui Dumnezeu, care vine în lume într-o iesle așa cum aveau gospodăriile jăranilor din Carpați, va alina suferințele poporului român și va zăgăzui tragedia pe care o trăiește acesta, sub împilarea satanică a tiraniei comuniste. Isus aduce dragostea Tatălui din ceruri, pentru oameni, pentru popoare, pentru neamuri. Acesta este mesajul năsterei lui Isus. Mesajul suprem al existenței umane. Oare, mergând să cădem în genunchi, la ieslea sfântă, prin rugă, credință și speranță nu vedem imperativul luminos, ceresc, care ne depășește și ne cere să încetăm cu învrăjbirile dintre noi, cei de pe cărările tulburate, ale exilului?

Luai binefacerile Sfintei Nașteri în sufletele voastre, afundați-vă în cugetele voastre creștinești și căutați numai calea cea bună a dragostei. Este porunca lui Isus.

George BĂLAȘU

CĂTRE CITITOR

SPRE CUNOSTINȚĂ: Ținem să facem cunoscut că REDACȚIA ACESTUI ZIAR nu împărtășește totdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

ABONAȚI-VĂ

LA ZIARUL "CUVANTUL ROMĂNESC"

Abonamentele și refacerea lor, se pot face după cum urmează:

- Din Canada și U.S.A., se pot trimite "Cec Poștal" (Money Order) sau "Cec Personal".
- Din Europa și alte Continente, prin "Mandat Poștal" sau "Cec Internațional" pe adresa ziarului:

CUVANTUL ROMĂNESC, Box 4217, Station D,
Hamilton, Ontario, Canada L8V 4L6

Second Class Mail Registration Number 4133

REÎNNOIȚI-VĂ ABONAMENTUL

PROGRESUL

Alexandru BERCEANU

Mișcarea "pacifiștilor" în Europa, cu tot felul de manifestări, a fost manipulată de comunisti și alimentată cu "mase" de niște bieți tineri, pe cât de ignorați, pe atât de înșiși și de sincer înfricoșați. Deci comunistii au manipulat sentimentele umane cu deosebire la femei, și teama de catastrofă la tineri ușor influențabili, la diverși intelectuali inculte, și la un număr de imbecili și gură cască. Străzile însă nu au fost umplute cu "populația" care a rămas indiferentă, pentru că o copleșitoare majoritate este pentru apărarea libertății cu armele dacă nu se poate altfel.

Să luăm partea celor sinceri, deci categoria celor speriați care judecă astfel: Sovietele atunci când vor constata că noi nu avem rachete atomice, cu siguranță că nu vor face uz de rachetele lor împotriva noastră. Aici la tinerii înfricoșați este naivitatea,

la imbecilii înfricoșați imbecilitatea, și la comunistii profesioniști ai agitației, profesia.

Comunistii manipulează perfect și ignoranța oamenilor. Câți "intelectuali" bolnavi de incultură și superficialitate, cunosc această afirmație teribilă a lui Marx, aplicată de Stalin, după Lenin: "Este bun orice dacă împinge mai departe revoluția proletară". În acest "orice" intră însă și Genocidul, cum spune cu o singură claritate Engels: "Următorul război mondial nu va face să dispară depe fața lumii numai clase și dinastii, ci și întregii popoare reacționare. Și acesta este de asemenea un progres".

Știm că reprezentanții acestei "ideologii", au fost printre aceia care au judecat la Nürnberg pe cei acuzați de "crimă împotriva umanității". Cu "ideologia" lor aceștia au perpetrat din 1946 până azi, direct sau indirect, crime

care la un loc adună peste zece milioane de victime. Ceea ce pentru revoluția proletariului este un "progres", cum a prevăzut Engels. "Progresul" este cu adevărat enorm. Chiar ziarul francez "Le Monde", ne oferă recent rezumatul unei analize a "Ministerului Apărării" din Paris. Astfel experții au calculat că Sovietele, numai cu rachetele tip SS 209, amenință azi 62 la sută din populația lumii. Aceste arme amenință 56 de state ale lumii, care însumează aproape trei miliarde de oameni, exact 2,77 miliarde. Din aceste arme, deci SS 20,243 amenință Vestul lumii și cu 108 amenință Marele Orient, deși China, slavă lui Mao Te Tung, a avut și ea milioanele ei de victime ale marxismului. Dar "progresele" revoluției proletariului înseamnă altceva, și anume supunerea întregii lumi la ordinele Sovietelor.

Cine supără mai mult

acest "progres" sunt micile popoare, care pentru o bună funcționare a revoluției mondiale vor trebui să dispară, ca să nu se "balcanizeze" revoluția. Și cum zice Engels, ACESTA E DE ASEMENEA UN PROGRES.

"Progresul" este programat, și chiar fără exploziile de rachete atomice: în primul rând popoarele de graniță cum sunt Polonia și România, vor trebui să dispară. Revoluția urmează să le lichideze "în pace", ținând restul lumii sub amenințarea rachetelor.

Deci este vremea coaptă, ca să fie amenințată și "Revoluția". Și aceasta nu e posibil decât cu arme egale. Pentru că altfel e prea mult "progres", și dela amenințare, Revoluția poate trece fără ocol la genocid, pentru că aceasta e "bine" pentru revoluție, și cum a zis Marx, se poate face orice este un bun pentru revoluție, deci implicit genocidul.

CĂTRE REDACȚIE

* PHILADELPHIA, USA - THOMA MIRCEA PACURARU, în vârstă de 25 ani, a sosit în America la 2 Aprilie 1983. Este un handicapat fizic, nu poate să-și coordoneze mișcările (mers, vorbit, mâncare și bea ajutat de cineva). A suferit de gripă vicioasă la frageda vârstă de șapte zile. Incinza acestei nenorociri, Mircea are o dezvoltare intelectuală deosebită, datorită căreia a absolvit 12 clase de liceu, în pofida greutății de vorbire și a faptului că nu poate scrie.

Părinții îndurerăți de boala care îl torturează pe Mircea, de-a lungul celor 25 de ani, au ales calea exilului, venind în USA, înșușești de speranță că vor pune capăt suferințelor lui Mircea.

Luând legătura cu diferiți doctori, aceștia l-au asigurat pe Mircea că sunt șanse de vindecare 100%, prin intervenție chirurgicală pe creier, la spitalul Zion din San Francisco, Ca. Această operație costă cea. 25.000 dolari.

Facem apel la bunăvoința tuturor Românilor de a-l ajuta pe Mircea, fiecare după posibilitățile și bunăvoința lui, pentru că Mircea să se poată bucura de o viață normală ca noi toți.

În numele credinței noastre în Dumnezeu care ne-a ajutat să ajungem aici, rugăm bisericile românești prin preoții respectivi, să facă apel credincioșilor, în numele părinților îndurerăți, să contribuie fiecare cu puținel care-i prisoesește și cu rugăciuni la Dumnezeu pentru ajutorarea fiului lor MIRCEA.

Dumnezeu să vă ajute tuturor. Părinții îndurerăți. Adresa lor este: THOMA MIRCEA PACURARU 16 Est Chestnut Hill Av., Philadelphia, PA 19118, USA, Tel. 1-215-242-3164

* PARIS, FRANȚA - Conșvinși fiind că fiecare dintre noi avem un destin marcat, spun că soarta mi-a oferit posibilitatea să părăsesc fără entuziasm, biata noastră țară. În Iunie 1982, împreună cu soția mea am cerut azil politic în Franța, azil care mi-a fost acordat. În jură cea mai mare parte din activitatea mea a fost ca inginer proiectant, înghinam fiind fără replică și fără a mă convinge la realizarea unor obiective propuse nu de necesitate, ci de ambiție partidului. Aici am intrat în contact cu ziarul Dvs și prin aceste rânduri îmi exprim satisfacția pentru conținutul patriotic și finuta artistică. Din nefericire, colonia de români de aici are o compoziție amestecată, avem Români mai în vârstă care au nostalgia țării și cu situație materială precară întind mâna autorităților române. Ei fac un mare deserviciu țării, lucru care mă amărăște profund. Prin ziarul Dvs. Românii necunoscuți mie, dar conștienți, îmi dau speranță. Pentru acest motiv, aș dori să mențin legătura cu Dvs.

Vă rog să transmiteți felicitări D-lui C. Aroescu Bărgan pentru frumosul, cald și umanul articol privind pe artistă Aura Buzescu. Vă doresc mult succes în activitatea Dvs. Cu respect,

Dan DUMITRU

* NEW YORK, USA - Suntem într-o continuă căutare. Conștienți sau nu, ne avântăm înainte, deseori atât de zelosi, încât devenim orbi în acțiuni mecanice, negândite.

Există în om o neliniște care îndeamnă la acțiune. Monotonia timpului care-ți aduce ziua de mâine la fel ca și ziua de ieri, provoacă o neliniște, o nemulțumire de sine care macină creierul și îndeamnă la mai mult. Ajungi să înțelegi că brațele încrucișate înseamnă resemnare; zilele prin denumirea lor de Luni-Mărti sau fie Sâmbătă-Duminică, nu schimbă și nu aduc nimic nou. Atunci înțelegi că porți amprenta timpului, a evenimentelor și că, neîntrebat, ești o particică din ieri, azi și mâine. Înțelegi că foarte multe lucruri nu depind de tine, în timp ce altele, nu mai puțin importante, depind și de tine. O minte oarbă, bolnavă sau leneșă se confundă în anonimat; lășitatea inventează definiții care, rușinos, apar aproape generale - "noi suntem creștini, nu facem politică" sau "noi suntem neutri"... lăși la un șir lung de "justificări" necerute.

Am participat în luna Iulie, împreună cu câțiva compatrioți prieteni, la demonstrația împotriva sclaviei comuniste organizată în timpul "Săptămânii națiunilor captive". Acolo, erau grupuri reprezentând multe, multe națiuni și tot atâtea speranțe.

Există în Românul newyorkez mândria de a se afla în metropola cu cei mai mulți Români din afara patriei. Se spune - peste o suță de mii. Unde sunt? Îi găsești în cartea de telefon, răsfoind-o pentru a fiși un număr pierdut, îi auzi pe străzi, prin magazine și chiar în coloane de ziar. Scriind articole curajoase, de poziție, dar semnând "un grup de Români din Australia", sau scriind rânduri "denunțatoare" și foarte sfătoase sub "semnătura" - "un tânăr nou venit".

Este foarte ușor să judeci pe alții, și judecând, risți să nu-ți mai rămână timp pentru a te judeca pe tine însuși.

Și totuși am fost întrebat de foarte multe ori, și de prea mulți - "și ce ai realizat cu asta?" Întrebarea aceasta mi-a fost pusă recent de-o persoană pentru care, împreună cu mulți alții, m'am aflat în fața Națiunilor Unite și a Ambasadei Române din Washington pentru că sărmanul om să primească pasaportul de plecare definitivă din țară. Vorbele - "ia ceva, tu acolo, ești liber", sunt uitate. Libertatea uneori înăbușă și provoacă somnolență. Atunci, gândul mi s'a întors la copilășii, tinerii - fete și băieți de diferite naționalități, cu diferite stegulețe în mână, dar toate deopotrivă de scumpe, care pentru un timp într'un anumit moment, deveniseră una. Un singur simțământ de unire, libertate, neatințare.

Da, am realizat și realizăm multe! Simțim ochii privindu-ne din marile morminte - îndemnând și mustrând. Nu vom tăcea! Avem mândria de a fi Români și vom rămâne!

Gelu DUMITRU

* FREIBURG, RFG - Sunt un vechi cititor al ziarului Dvs, care reprezintă pentru noi refugiați români un real sprijin moral. În rândurile pe care le citim, regăsim motivele pentru care astăzi suntem departe de România noastră iubită, și am ajuns prizonieri în lumea largă. Prin această scrisoare, vreau să vă rog să mă ajutați în problema emigrării mele, prin găsirea unui garantor pentru a emigra în Canada. Adresa mea este: Ordeanu Dumitru, 7800 Freiburg, B.R. Kapplerstrasse 50, R.F.Germania. Vă mulțumesc.

POZIȚII ȘI OPOZIȚII ÎN EXIL

M. F. ENESCU

Au revenit iarăși în actualitate dezbateri despre poziții și opoziții în exil. Care sunt pozițiile și care opozițiile? Putem pomeni la plural poziții, și nu la singular poziția? Căci adversarii pot să strige vrute și nevrute, Consiliul Național Român s'a plasat de când a luat ființă pe o poziție în centrul exilului. Nicio opoziție concentrată n'a reușit să-l disloce de acolo. Departe de a fi mort, cum ar dori unii dintre preoștii, C.N.R.-ul dă dovadă de vitalitate prin această durată centripetală. Ramurile unei familii pleacă din trunchiuri vii, nu putrezite și moarte. Iată o nouă ramură a crescut din trunchiul robust al C.N.R.-ului. Aceasta este secția din Canada, de curând înființată. Si alte secții sunt în curs de pregătire. Dar ce o altă dovadă mai concluden-

tă de viață poate fi decât exclamația într-o foaie a unui opozant incușat, care invinește C.N.R.-ul de "blocarea" unificării exilului. O unificare, firește, așa cum o pricepe el, adică parțială și superficială. Dece însă C.N.R.-ul împiedică acest soi de "unificare" organică? Fiindcă el însuși constituie sâmburele unității organice. Așa deci constatăm la o privire mai critică, existența unei singure poziții centrale definită în perspectivă, cristalizată și bizuită pe elementele unei doctrine organice.

Dacă însă poate fi recunoscută o poziție unică încheiată și structurată, în schimb descoperim mai multe opoziții. Deosebirea dintre ele nu este de ordin ideologic. Ele fac parte din aceeași familie de prescripțiuni și datini. Numai interpretări și temperamente

diferite aduc deosebiri în modul de realizare. Aceste opoziții aparțin unei tipologii politice aplicată de regimurile în România Mică și Mare, adică o combinație de monarhie, oligarhie și democrație, precar diferențiate. În fond această tipologie vine mai de departe și mai bine finalizată. Ea provine încă din antichitatea greacă, după clasificarea lui Herodot, pe la mijlocul secolului V înainte de era noastră.

Dar cu toate încercările de apropiere, din convingere sau din vârful buzelor, diversele opoziții mășlănesc mai mult în ordine dispersată decât într-o linie comună. La stânga-centru numărăm patru opoziții, după patru motiuni redactate de patru tendințe în Comisia de la Bruxelles, intrunită de curând la Paris. În rândul opozițiilor nu numărăm abțineri grupate sau antagonisme anarhice. Cele patru motiuni merg dela organizarea centralizată până la reuniuni libere între diferitele tendințe. Succesul întrunirii dela 15 Octombrie la Paris, stă în acceptarea altei întruniri, tot la Paris.

Opozițiile vor ajunge atunci la o motiune comună, adică la o opoziție unită? Va fi în sfârșit convocată mult prevestitul "Congres Mondial" al Românilor? Sau va fi iarăși amănat, poate pentru totdeauna? Noi nu avem nicio pornire preconcepută contra tentativelor de a organiza o eventuală opoziție unită. Dacă pot face mai bine, să o facă. Opozițiile nu numai că au dreptul, dar au datoria să facă, dacă pot, mai bine, cum scria un mare luptător căzut pentru Hristos și pentru Libertate.

Dar noi ne îndoiim, chiar în ipoteza destul de nesigură a unificărilor, că opozițiile ar găsi o formulă mai bună decât aceea a Consiliului Național Român. În cel mai bun caz, și după multă străduință, ele ar ajunge la o formulă identică, deci mai slabă, nefiind decât o copie. Si atunci de ce atâtea îndărătnicie de a nu lua în considerație ce există, pentru a aștepta "Fantoma celei ce va veni", atractivă în poezie dar nu în politică.

Cât privește Consiliul Național Român, el se află în pragul unei noi etape. La 5 Noembrie și-a ales o nouă conducere. Cu elemente noi, cu secții noi, cu o platformă nouă de lucru, speră să-și împlinească misiunea pentru care a fost creat cu cinci ani în urmă. În acest fel va integra forțe noi și poate cel puțin o parte din opozițiile de astăzi. Să știm deci bine ce avem de făcut. Parcă Eminescu ne spunea că "nestabilitatea este cauză de cădere, că păstrarea naționalității noastre este lucrul de capătene". Eminescu, cel mai mare politolog al Românilor, să fie călăuză noastră în aceste timpuri grele de bejanie.

Eugen BĂRSAN

ÎNTRE ȘERBAN ȘI NICOLAE

Comemorările reseriste sunt îngheșuite ca sardellele în cutie.

Alături de justificările recunoștințe postume, se bagă ca musca 'n calendar tot felul de date supra mărește...zeci și ceva de ani dela înființarea partidului și alți zeci și ceva de ani dela naștere ori de când i-a răsarit "Fiul lui Iubit" maseaua de minte.

Când s'au comemorat 2050 de ani dela înființarea Statului Dac, n'au lipsit asemănările: Burebista a organizat pe Daci și Ceaușescu a organizat Statul Socialist Român...Mihai Viteazul ne-a dat Alba Iulia și SG al PCR ne-a dat "Vatra de istorie", Sornicești!

România în ultimii 16 ani a realizat mai mult progres decât în întreaga ei istorie", scriu penitețele fără teama că li se "cartelează" cerneala.

Cum frații din țară au devenit imuni și nu mai pot fi molipsiți de ceaștigătrândioasă, cadelnitării au luat-o cu tămăia peste hotare.

Se întrebuințează același șablon: se comemorează cu ampolare și demnitate un autentic erou, ca până la urmă să fie comparat și întrecut de celălalt erou permanent, Nicolae Ceaușescu.

Recent, la Viena, un simpozion cu toată marea și suport patriotic reserist, a hotărât să-l prezinte publicului european pe Șerban Cantacuzino, Domn al Țării Românești (1675-1688) care a contribuit la înfrângerea Turcilor ce ajunseseră cu herghelia până la zidurile Vienei.

"Acțiunea lui Șerban Cantacuzino-s'a spus la Viena pe bună dreptate-a-

contribuit la apărarea și promovarea culturii acestui continent."

Dacă seminarul s'ar fi terminat aci, am fi aplaudat!

Dar, după omagierea lui S.C. (S) im-pozanții și-au pus busola pe roșu:

"... tot așa cum România a apărut libertatea Vienei acum trei sute de ani, și astăzi România apără civilizația lumii, prin politica ei de pace..."

Domnitorul Șerban Cantacuzino a apărut doar Viena, conducătorul RSR-ului "apără civilizația lumii!"

Si pentru că se face o comparație între Șerban și Nicolae ne permitem să' ntindem paralela cu date, nu din buzunarul pantalonilor scurți, ci din "Enciclopedia Cugetarea", pag. 164.

"Creștinătatea Ortodoxă credea în eliberarea ei de sub Turci prin Șerban Cantacuzino, la curtea căruia s'au adăpostit mulți patriarhi și vlădici din Balcani".

Șerban Cantacuzino a apărut Biserica Ortodoxă, Ceaușescu, un ateu, a ditrus-o.

Șerban Cantacuzino a tipărit cărți religioase și "Biblia dela 1688". În RSR o biblie în casă înseamnă pușcărie.

Șerban Cantacuzino a introdus porumbul în țară, Ceaușescu a introdus foamea.

Am putea prelungi comparația, dar cred că e destul:

Culturalnicii dela Viena și-au arătat căptușeala "culturală".

Stroe MOLDOVEANU

SUBMINAREA CREȘTINISMULUI

Urmare din pag. 1

uiți, foarte vizibile și în exercițiul lor, ca și mai înainte. Problema nu este că ele n'ar fi, ci cui acordă Biserica prima ascultare: lui Dumnezeu sau Partidului comunist? Si dacă e sau nu constrânsă în această privință? Niciunul de bună credință nu poate zice că nu este. Iar dacă lucrurile stau așa, asistăm la operația fantastică de folosire a Bisericii ca instrument în slujba comunismului.

Folosind mijloace de subminare și contrângere, strategia comunistă a adoptat tactica transformării lui "Dumnezeu" într-un tovarăș invizibil care trebuie să ajute la conducerea masei omenesci pe drumul marxismului. Tactica de a-l avea pe "Dumnezeu" prin nevrednicii lui reprezentanți, ca tovarăș de drum, pe lângă un ajutor de toate zilele mai îndeplinește un mare scop: o Biserica a lui Dumnezeu care se autoprofanează printr-o conlucrare cu ateismul e un lucru extraordinar de valoros pentru cauza marxistă. În măsura în care așa ceva scoate pe Dumnezeu din sufletul oamenilor, materialismul marxist și ateismul se simte tot mai mult în elementul lui, care se identifică cu deviza-i : dacă vrei să-ți supui și din punct de vedere spiritual o națiune, schimbă-i religia.

Aceasta este mesajul luptei contra creștinismului. Încercările de schimbare a religiei trec prin diferite faze, supuse la fel de fel de metode și idei. Referindu-ne în special la ideea, destul de recent, s'a făcut cunoscută o formidabilă noutate în această privință. Lucrarea diavolească a marxismului ateist a putut ajunge până la punctul la care să pună pe niște oficiali ai Bisericii creștine să se apuce de o lucrare de "emancipare" a Bibliei. Si această lucrare a fost deja întocmită, iar "emanciparea" la care s'a ajuns stă în două idei principale: (1) lumea creștină să nu se mai refere la Dumnezeu ca la "DUMNEZEU", "CREATORUL" și "ATOTPUTERNICUL", ci pur și simplu să-l zică "Tată" (probabil că să nu fie mai înalt în grad ca "tătuțul" Stalin). (2) Deasemenea, Iisus Hristos să nu mai fie văzut ca "Fiul lui Dumnezeu" ci doar ca un "Copil" al Tatălui (adică să fie băgat mai mult sau mai puțin în rândul oamenilor). Considerăm că această noutate e atât de grăitoare încât fiecare poate să înțeleagă ce este cu adevărat în joc.

În sistemul filosofic al lui Marx și Lenin, ura față de Dumnezeu e unul din punctele de bază. Devastarea spirituală produsă de aceasta, e mare. În special în lumea tineretului, educat în spiritul de ură a principiilor fundamentale de viață creștină a propriilor lor părinți. Dar cu tot acest crid sau tragic aspect, cu toată corupția operată de marxism în Biserica, cu toată întemnițarea celor care nu acceptă tovarășia cu ateismul, într-un cuvânt cu toate subminările și aparențele succese produse de acestea, rădăcinile Bisericii creștine nu vor putea fi atinse, pentru că așa după cum timpurile de mari încercări prin care au trecut până acuma, le-a întârziat, tot așa se va întâmpla până la urmă și de data aceasta.

Sa sărbătorim Nașterea Domnului în pacea pe care ne-o dă o asemenea convingere.

CHEMARE

Hegel scrie undeva:

"Nimic nu poate fi mare, dacă nu-i făcut cu pasiune."

Înțelegem noi bine aceasta? Pasiunea e ceea ce te scoate din cotidian. Ca sentiment, ca năzuință, ca faptă. O pulsație care ne împinge dincolo de noi. Spre cele rele, e patimă; spre cele înalte, e pasiune.

Numai cel ce se pasionează poate aspira la trăinicie.

Când pleci la drum să fondezi o familie, dacă nu e decât atracție fizică sau interes, lasă-te!

În viața publică, cine n'are pasiunea faptelor mari, răvnă spre ele, se pierde în nisipurile intrigilor mărunte. Unde nu e aspirație și suflul, nucile găunoase acopere pajistea.

Patria nu se măsoară cu rigla de calcul, ci cu viața. Cine tremură, să nu'nfrunte viscolul. Nepasionatul, la gura sobei: Forul e bântuit de furtuni!

Si, totuși, nimeni nu are dreptul să nu participe la lupta națională.

Ce Român se poate sustrage Chemării? Anonimi prin târgurile noastre, suntem, fiecare, România, în Exil.

Când reprezinți Tara, îți ieși din tine. Nu simțiți că pașii fiecăruia calcă pe făgașul Istoriei?

Cei din Tară privesc spre noi.

Cei din morminte ne mustră.

Ne vor blestema cei de mâine, dacă nu vom ști să ne'nvingem pe noi.

Radu BUDIȘTEANU

NAȘTEREA DOMNULUI IISUS

Urmare din pag. 1

Etc. Dorința de a ajunge și de a trăi viață curată pe plaiuri de lumină este adevărata vocație a omului.

Bucuria Nașterii înfloresc și rodește pe drumul Betleemului, pe drumul păstorilor și al

magilor, pe drumul stelei, pe drumul bisericilor și în duhul în care ai noștri de altădată știau să sărbătorească duhovnicește evenimentul Nașterii. Cu această bucurie impropătată de prezența euharistică, ducem în cloco-

tul vieții spor de energie spirituală, sănătate, agerime de minte, mână harnică și dor de viață, care merită să fie trăită, pentru că-i trudnică și cinstită. □

Preot Dr. Petre POPESCU

SCRISOARE DESCHISĂ DOMNULUI GEORGE BUSH, VICE-PREȘEDINTE AL STATELOR UNITE ALE AMERICII

Omul care vi se adresează a îndeplinit cândva în România funcțiuni guvernamentale și a executat 14 ani de închisoare politică celulară în actualul regim comunist.

Cred, deci, domnule Bush, că am calitatea de a mă adresa dv. eu, unul din mulții patrioți ai exilului românesc, cu franchețe și lealitate care nu sunt elemente de încredere și necuvânt, ci modalități de exprimare constituind apajul mediului civilizat și cultivat, mediu căruia îi aparțineți desigur dv. de asemenea și eu, omagii pornind de la cel ce rostește către destinatar. În acest spirit trebuie înțeleasă scrisoarea de față.

În lungii ani de închisoare, toți n'am trăit decât cu ochii spre America: Eisenhower, Nixon, Kennedy; dar America nu și-a oprit privirea asupra noastră. N'am avut decât Moscova, Moscova, Moscova.

Personal, cu o bursă americană a Dotajului Carnegie obținută prin concurs, am aprofundat, în 1927 la Haga, dreptul și etica internațională, principiile perene ale egalității, ale păcii și justiției. Si Doctrina Monroe, abandonată azi și egalitarismul rasial plătit cu viața al lui Lincoln și pacea lui Wilson și justiția supremă a Palatului Păcii. Nici Yalta, nici Helsinki.

Iată, domnule Vice-Președinte al Statelor Unite, cum mă prezint în fața dv. eu, "a man of the street", dar un Român. Ați fost la București și în alte capitale ale statelor devenite satelite ale Moscovei. Presa internațională a publicat declarațiile dv. Spuneți, în esență, că există în acest cadru două categorii de țări: cele "bune" ca România și Ungaria, cu care Washingtonul înțelege să-și întărească raporturile, și cele "rele", precum Bulgaria, Cehoslovacia și R.D.G. Politica americană relativ la țările din Est, va fi, deci, aceea a "diferențierii". ("Le Monde" din 23.9.1983)

Ați precizat și criteriile reținute de Washington pentru calificarea "bunei

conduite". Reproduc textual:

"Tinem seama de gradul de autonomie în materie de politică externă și de independență față de Moscova, ca și de gradul de liberalizare interioară în domeniile politice, economice și în privința drepturilor omului."

Ați adăugat:

"Statele Unite vor întări raporturile lor pe plan politic, economic și cultural cu țări ca Ungaria și România, care se arată mai deschise și mai independente."

Waltraud Baryl, corespondentul ziarului "Le Monde" la Viena, unde dv. ați făcut, la 21.9.1983, declarațiile citate, relatează în continuare aceste declarații, dar nu textual, în modul următor:

"În ceea ce privește România, unde toate reformele economice anunțate au rămas până acum literă moartă, Statele Unite par a-și întemeia oarecare speranțe pe talentele diplomatice ale domnului Ceaușescu."

În același articol se afirmă că înaintea sosirii d-lui Bush la București, presa românească publicase o scrisoare semnată de opt membri ai Congresului american, invitându-l pe conducătorul român "să servească de mediator între U.R.S.S. și Statele Unite". În scopul deblocării negocierilor asupra euromisilelor dela Geneva. Dealtfel, d. Bush era purtătorul unei scrisori a Președintelui Reagan către d. Ceaușescu ca răspuns la apelul adresat de acesta, relativ la negocierile dela Geneva.

În sfârșit, în legătură cu bombardarea avionului rătăcit deasupra teritoriului sovietic, ați declarat:

"Comportamentul U.R.S.S. nu este acela al unei țări civilizate."

Declarațiile dv., domnule Vice-Președinte al Statelor Unite, ne situează pe noi, refugiați români anti-comuniști, în următoarea dilemă, cred eu, insolubilă:

Sau înăbușim în conștiința noastră

acțiunea de exilați politici contra regimului comunist din România și astfel achiesăm la actuala politică oficială a Statelor Unite dela care așteptăm salvarea țării noastre; sau continuăm militanța noastră contra regimului comunist care sugrumă patria noastră, impun fiind prin silnicie moscovită în 1944 (v. Memoriile lui Churchill) și ratificat de dv. astăzi, și atunci stănenim politica dv. care revine, după declarațiile de mai sus, pe linia dela Yalta și pe linia Kennedy-Kissinger a lui Salt I și a coexistenței, linie pe care ați combătut-o cândva și dv. iar noi permanent, Yalta și Helsinki pe care le declarați a fi un "malentendu" de interpretare și aplicare, distrugere pentru România noastră.

Dacă regimul comunist dela București e bun și trebuie ajutat de Statele Unite, consecința logică e că noi care-l combatem și-l considerăm inadmisibil, suntem răi și trebuie să fim împiedicați, ceea ce logica conștiinței dv. vă interzice, desigur, în mod absolut.

Ar trebui un creier electronic pentru a ne scotea din dilema Bush. Al meu e numai uman, un biet om plin de suferință țării sale pe care mintea nu-l ajută să discearnă de ce e bun regimul comunist din România și de ce Statele Unite ajută pe prepușii Moscovei. Și chiar dacă mintea ar discerne, conștiința mea ar refuza.

E bun regimul comunist din România? O spuneți dv., domnule Bush, din locul pe care-l ocupați, dar care este trecător ca toate măririle omenești, v'o spune dv. fostul ministru pus să desfunde cu mâinile lui hazona puscări-i dela Sighet (ați desfundat vreedată hazona de puscărie, domnule Vice-Președinte al Statelor Unite?), dar o spuneți și din calitatea de om deosebit ce se leagă de numele dv., și aceasta ne doare pe noi, bătaia de joc a comunismului bestial.

Credeti dv., domnule Bush, că noi care ne-am părăsit patria, am venit în Occident împinși de dorința de a face afaceri în lumea capitalistă? Că pofta vulgară a intereselor materiale ne-a condus pe unii în Europa, pe alții în America? Refugiul politic românesc numai la atât se reduce în ochii dv.? Dar noi avem morții noștri, martirii noștri, suferințele de neînchipuit ale anilor de temniță comunistă (și atunci se trâmbea "independență" și Occidentul credea, fiindcă Occidentul nu și-a aplecat niciodată urechea la suferințele poporului românesc nici la ale elitei autentice a acestui popor obidit). De răsturnarea familiilor noastre, de confiscarea bunurilor noastre, de pierderea drepturilor noastre cetățenești, de ruina sănătății noastre, ați auzit vreedată, domnule Vice-Președinte al Statelor Unite? N'ați fi putut considera "bun" regimul comunist din România. La-ți fi considerat monstruos, așa cum se reflectă în conștiința universală, implicit în intinutul conștiinței unui om curat cum sunteți dv., domnule Bush. Nu uitați linia de filiațiune a regimului comunist dela București. Hecatombele stalinene nu sunt defintorii pentru urmași. Si totuși, pe acest regim îl declarați "bun" și Statele Unite, - Statele Unite, nu Moscova; spun: "fi vom ajuta".

Ne-ați condamnat la moarte, domnule Bush. Ați ucis România, domnule Vice-

Președinte. V'o spun eu, cu autoritatea mea de om care a asumat cândva răspunderi ministeriale și cu durerea mea de patriot. Așa ați procedat și dv. Așa a procedat America în războiul de Independență, așa, în cel de Secesiune. Pentru dv. atunci, în Legiunea lui Lafayette au luptat și Români. Citez un singur nume: al Generalului de mai târziu Emarcel Boteanu. Nu căutați pe antecesorii d-lui Ceaușescu: ei își exercitau talentele diplomatice la coada horățiană a vacii la păscut.

E bun regimul comunist din România? De modul cum se trăiește în "libertatea" instaurată de acest regim, ați auzit, domnule Bush?

De chemările la "securitate", de vizitele și perchezitiile domiciliare; de siluirea conștiinței prin "rețineri" (am fost "reținut" de două ori, sub un pretext oarecare); de "judecăți" securiste (am fost "judecat" de o comisie secretă pentru manuscrise pur literare); de confiscări (mi s'a confiscat tot ce scrisesem în 10 ani de "libertate") de spitalele psihiatrice; de vânzarea oamenilor: fiul și fiica mea au fost cumpărați (vă pot indica unde și în mâinile cui s'a făcut plata, de către cine, ce sumă, la ce dată); pentru mine câte intervenții externe nu s'au produs, inclusiv a unor membri ai Seantului; - de cenzură; de dezinformarea continuă; de întrebuintarea mijloacelor de delațiune (și benevolă și impusă); ca metodă de guvernare; de nesiguranta și teroarea propriei acestui regim "bun", beneficiind de indecente profituri, în tristețea și mizeria acestei țări atât de dăruită de Dumnezeu și scătuată de ei.

Cele ce preced nu constituiesc o atitudine contra dv. Ar fi din parte-mi, o nesăbuiță, dat fiind calitatea politică cu care sunteți investit și elevațiunea cului dv. Nu este un protest. Este un strigăt de durere națională. Sublinierea unei disonanțe în armonia universală, fără de care acțiunea oamenilor se abate dela principiile perene ce conduc destinul omenirii.

Scriind cele ce preced nu fac operă partizană. Ar fi nedrept de mine și de țara mea: slujesc adevărul, singurul element care dă valoare acțiunilor oamenilor, a celor mai puternici din câți sunt lăsați pe pământ, azi unul din ei fiind dv., domnule Bush, Vice-Președinte al Statelor Unite, purtător de permanentă nădejde pentru milioanele de oameni oropsiți de comunism.

Radu BUDIȘTEANU

La scrisoarea de mai sus, care a fost trimisă dlui G. Bush, acesta a răspuns dlui Radu Budișteanu printr-o scrisoare personală datată 2 Noembrie a.c. purtând sigilul Casei Albe. Această scrisoare este însoțită și de expunerea oficială făcută de dl Bush reprezentanților presei internaționale în ziua de 21 Septembrie a.c. la Viena. Din lipsă de spațiu vom publica în numărul viitor această scrisoare de răspuns, precum și concluziile pe care dl Radu Budișteanu le trage asupra atitudinii oficiale a USA în raport cu România și exil.

CULTURĂ, INCULTURĂ ȘI POLITICĂ

Adrian B. COSMA

Este știut că "socialismul", oricare dintre socialisme, făcea caz în primul rând de "cultură", de "culturalizarea maselor", de siguranța că la orice colț de stradă se poate afla un geniu al culturii, însă sistemul de opresiune al capitalismului burghez împiedica acest lucru, simplu ca bună ziua într'un sistem socialist.

Sistemele socialiste cu exterminările de burghezi, slavă Nefartatului, au venit, dar nu se știe cum, iată că nu descoperă la niciun colț de stradă niciun geniu înecat în "mase", după cum nici masele nu mai există decât adunate cu gârbașul la permanentele "23 August" când vorbește Seful. Indiferent cu ce ocazie națională, sau doar ocazie și gata, se știe că ori-când apare El, este național și locul și ziua, și ceasul. Cum se și spune necontent când e vorba de El, că "omul sfințește locul", ceea ce este real numai cât privește "lpcul", deoarece "sfințenie" sau "omenie" n'au nimic de-a face cu aceste apariții. "Național" a devenit ceva degradant. Încet încet, s'a văzut că în realitate "cultura" pentru "socialism" se reduce la ideologie și propagandă. Bine înțeles ideologia nu a dat niciun geniu scos din "mase", iar propaganda la fel.

Când s'a instalat la București "puterea popu-

lară" la Universitate, un tânăr savant de excepție a fost propus să ia cadrul unei discipline pentru care avea toate titlurile. "Puterea populară" l-a dat afară pe usă, cu argumentul "măciucă", "n'avem nevoie de voi, ci de profesori de încredere". Era clar în ceea ce privea "cultura" adică era înlocuită cu "incultura" ideologiei partinice. Aici însă nu e vorba de "cultură" sau "incultura" unui conducător politic. Carol cel Mare, care-a pus bazele Europei și a culturii ei, știa să se iscălească și atunci când mai avea timp încerca să învețe cu ajutorul învățătorilor cât mai mult, în primul rând ISTORIE.

Când un regim politic primul lucru pe care-l face este falsificarea istoriei, înseamnă că în locul "culturii" aduce "incultura". Există în România de azi o sumă de oameni bine înfiți în politica regimului, și cu toate că "știu carte" susțin anti-cultura, și își bat joc astfel în primul rând de ei înșiși.

Dar mai rămâne o întrebare: ceea ce face azi un sistem hingeric, în România, se poate numi politică! Nu credem. Pentru că acolo unde încetează "cultura" nu mai este nici "politică". Anti-cultura duce inevitabil la anti-politică. Monarhia absolută, sub care s'a plămuit cultura Europei făcea "politică", monarhia

constituțională care da libertatea cea mai mare culturii, a făcut politică, și face unde mai este, Republicile democratice care dau perfect posibilitatea ridicării genilor din masă, fac politică, în vreme ce "Republicile socialiste" care impun incultura prin ideologie și propagandă nu mai fac "politică", ci altceva. Fac tiranie, sclavie, război permanent și acumulează cele mai sigure mijloace materiale pentru genocid.

Dacă "politică" este și ea însăși "cultură", ce este ne-politică ce se impune prin "incultură", prin transformarea oricărei culturi în "incultură" și anti-cultură? Părerea care se impune este că această ne-politică a "socialismului real", este un psiho-genocid, al cărui manipulatori demonizați pregătesc un genocid fizic, a cărui "repetiție generală" este în Afganistan, și al cărui simpton trădător a fost "eroica" vânare a unui avion civil cu 269 de pasageri civili. Pregătitorii de genocid au intrat în panică și crezând că li-se dezvăluie secretele "pe teren" au pulverizat o mașină cu 269 de vieți omenești care nu aveau nimic de-a face cu "dispozitivele strategice".

Așa că "incultura" duce la "ne-politică", iar aceasta la crimă - numită cinic "luptă de clasă".

Cuvântul Românesc

Numai

\$ 20
pentru 12 luni

Răvaș de Crăciun 1983

"ȘI TOTUȘI, SE MIȘCĂ..."

— Ilie OLTEANU —

Sunt cuvintele conștiinței lui Galilei, spuse doar în șoaptă când a fost silit (prin amenințarea cu moartea) să renegă adevărul, care îi spunea că pământul se mișcă în jurul soarelui. În vreme ce, cu voce tare, Galilei se conforma poruncii ignoranței, nu s'a putut reține să șoptească măcar, că nu soarele se învârt în jurul pământului, ci pământul se rotește în jurul soarelui. Aceasta e înțelesul celor patru cuvinte, șoptite: "Și, totuși, se mișcă..."

Prezum în cazul acestei legi fizice, adevărul a biruit (nu ignoranța), tot astfel și cu legea învățaturii a lui Christos: adevărul a triumfat mereu și până acum. Și va triumfa în vecii vecilor, în ciuda ignoranței oarbe, care vrea să-l dezrădăcească din inimă.

În acest an 1983 când, iarăși, sărbătorim Nașterea Pruncului în ieslele Vitelemului, credința în învățătura Domnului trebuie să lumineze conștiința creștină, odată mai mult, cu flacăra biruinței.

Afirmările împotriva creștinismului multe sunt. Între acestea, una (socotită de temelie, care a făcut până și pe mulți "creștini" să se încovoie) susține, că învățătura creștină ar fi, pur și simplu, o utopie. Fără să țină seama, că tot ce a dăscălit Dumnezeu prin Fiul S'a și împlinit, aieva. Un exemplu (colosal) din nenumăratele: primii creștini din Ierusalim au rezolvat problema socială (cum n'a mai fost rezolvată de atunci). Nu prin vărsare de sânge, nu prin constrângere, ci prin bună învoire, izvorită din credința absolută în cuvântul Mântuitorului, care i-a determinat să nu se îndoaie nici de cunoștința Lui, anticipând, astfel, cu veacuri înainte, deznodământul final al străduințelor cunoașterii. Fapt, care s'a întipărit în inima tuturor celor "săraci cu duhul" (maiales). Dovadă

colindul străbun:

"Răsărit-a lumii
"LUMINA CUNOSTIN-
TEI..."

În tot cursul istoriei, pace a fost numai într-o singură comunitate: a primilor creștini (altă împlinire - unică în istorie - a cuvântului Domnului). Primilor creștini și dușmanii le erau frații. Impotri-va dușmanilor, ei n'au ridicat niciodată brațul. Căci nu triumful prin răpunerea lor voiau, ci întoarcerea lor la lumina adevărului. În această voință de bine pentru dușmani, creștinii au plătit-o adesea cu prețul vieții (nu numai din iubire față de frați, ci, mai presus de toate, întru ascultarea-rea a învățaturii).

O altă consecință (realizare) a acestei învățături: pentru creștinii adevărați nu e decât un singur neam: neamul omeneș (în care toți sunt frați și surori, fără deosebire).

Biserica, la început, UNA a fost: BISERICA LUI DUMNEZEU, din care au fost plivite toate buruienile, pentruca strălucitoare, iubitoare, jertfelnică să fie, stăpânită de Duhul Sfânt.

Cu adevărat, se poate spune despre primele începuturi: Cercul s'a cununat cu pământul. Plinitu-s'a atunci, aidoma, voința Domnului, trâmbitată de ostile cerești în Seara cea Mare:

"Mărire întru cei de Sus, LUI DUMNEZEU;

"Pe pământ pace, între oameni bună învoire..."

În inima fiecărui creștin răsună, neconținut, mai puternic decât dangătul tuturor clopotelor de biserică, făgăduința împlinită:

"S'a născut vouă Christos!"

...

"Slăvite fărituri a vremii..."

"De mult...v'am îngropat vâleatul..."

Căci, precum bine a spus-o cine a spus-o, în loc ca spiritul Bisericii să continue să pătrundă în lume, înnoind-o, curățind-o de fărâdelegi, cu vremea, șuvoiul tulbure lumesce, a năvălit în Biserică. Libertatea, ce ne-a dat-o El, o răstălmăcim amarnic: nu ne mai place să știm de Stăpân. Cei mai mulți uităm, vinovat, că DUMNEZEU ESTE S T A P A N, a Căruia voință nu avem dreptul să o schimbăm (strămbăm) după erezile noastre. În locul Lui, ne-am creat un idol: propria noastră rațiune, despre care un teolog de seamă are cuvinte cum nu se poate mai aspre:

"Această logodnică a dracului, rațiunea, cocota de care ne-am îndrăgostit, ne încântă și vrea să se dovedească înțeleaptă, iar ceea ce gândește și spune ea credem, că e dela Duhul Sfânt... Alte păcate le putem vedea, dar nimeni nu poate controla (sau contrazice) rațiunea..."

Nimeni, nimic?

Și, totuși, e un glas, care nu poate fi amuțit: însuși glasul fapturilor (faptele) acestei rațiuni, care nu sunt decât dezastre născătoare de și mai multe dezastre. Acestei rațiuni i se potrivește spusa unuia către unul strămb: nu te mai osteni cu vorbele tale, căci graiul faptelor tale sună mai puternic decât cuvintele tale (asurzindu-le)!"

Faptele, FAPTELE!

După domnia de mii de ani a rațiunii umane, două treimi din omenire sunt și astăzi flăcăni de milioane și milioane de copii mor de foame, cu tot progresul tehnicii moderne, care ar putea să asigure bunăstarea tuturor. Ura otrăvește om și neamuri. Războaiele se țin lant. Și, îngrozită, de înțeleștea apocaliptică viitoare, umanitatea se leagănă cu iluzia "reducerii" armelor atomice; în loc să declare războiul (oricare război) scos din lege și să înfap-

tuiască primul pas, absolut necesar, spre un început de pace: dezarmarea complexă, definitivă, a tuturor.

Acestui idol al rațiunii se închină și creștinătatea (cu puține excepții). Iar, pentru creștinătatea e chemată, în primul rând, să dezrădăcească răul din lume, cu ajutorul lui Dumnezeu, propovăduind și trăind, prin faptă, adevărul învățaturii divine, această creștinătate, vinovată prin neîmplinirea misiunii ce i s'a dat, poartă răspunderea principală pentru dezastrele din lume; această creștinătate, care (determinată de aliata cea mai de seamă a diavolului: rațiunea) a adulterat învățătura genuină. Creștinătatea, deci, nu creștinismul, e vinovat.

Când se va prăbuși acest idol al rațiunii răticitoare în întuneric, numai Dumnezeu o știe. Absolut nici o îndoială însă: se va prăbuși. Dar și până atunci cei, care nu se închină lui (mulți sau puțini), să continue să mărturisească (indiferent costul), nu prin șoaptă ca Galilei, ci neînfricați, în văzul și auzul tuturor, încrederea în biruința adevărului unic (al lui Dumnezeu), dovedind-o, ca și primii creștini, prin supunere și iubire față de Dumnezeu și prin dragoste neprecupețită față de toată făptura umană, înscriind pe steagul ostentelilor și jertfelor lor crezul, până în ceasul cel mai de pe urmă, rostit în rugăciunea Domnească:

"Fie voia Ta (Voia Lui Plinească-se)!"

Această plinire necesară va fi adevărata sărbătorire și din acest an a Nașterii Prințului Păcii. Pentruca să se apropie ceasul, în care întunericul să fie izgonit și toată suflarea să știe: Dumnezeu e Singurul Vistiernic al adevărului, căci

NUMAI DUMNEZEU E MARE!

IOAN LA PIEPTUL HRISTOSULUI

Lui Dumitru Ichim

Tu, ce mai mult decât pe ceilalți
Rabbuni te iubea,
Copil aproape tu,
Cireș uman, cireș în lacrimi,
Neștiutoare plantă de iubire,
Ascultă-mă:

Ce se făcea când fruntea ți-o lăsa
La pieptul Lui?
Unde pluteai
Când lămurai murind de drag cum bate
Inima inimilor?

Tunica te'mbată cu ceva mai bun
De flori de câmp, de colb și de sudoare
Topite 'n mireasmă străină
Și fără nume.

Rabbuni cuvânta,
Și tu treceai peste cuvinte:
Nu le-auzeai, dar le vedeai,
În El adânc le străvedea.
În El departe,
Pierdut în Miezu tainic dublu
Unde 'ncoțea Cuvântul.

Tunica te 'mbăta cu ceva bun
De lucruri vechi și dragi de-acasă,
De străie 'ndelungat purtate,
De în albit de mâna mamei,
De-aluat muncit de mâna mamei,
De pâine proaspătă.

Rabbuni respira
Și răsufarea Lui înceată
Te legăna pe valuri calme
De moarte dulce.
Mureai cu toate simțurile,
Mureai cu sângele, cu mîna, cu mintea,
Mureai în lacrimi.
Și rupt de toate, toate le vedeai
Închis în Miezu veșnic,
În Miezu Dublu.
Tunica te 'mbăta familiară...

Rabbuni binecuvânta,
Și tu te confundai în ne'nteles
De licur de izvoare.
Orbăcăia în ne'nteles
De noapte de izvoare.
Și pipăia cu buze arse
Izvorul binecuvântării.

— LUĂȚI, MÂNCĂȚI, ACESTA
E TRUPUL MEU...

...Ci tu răpit locuiai Trupul
Și Trupul scump te locuia.
Te destrăma 'n ne'ncipuire
Și iar te plămădea.
Iar tu, cel nou, descopereai

Dospirea pretutindenească,
Împreunarea fără capăt
Din dimineața lumii,
Întruchiparea neprihană
Din dimineața lumii.
Și pieptul cosmic îl scălda
Cu giroaie de lacrimi.

— BETI DINTRU-ACESTA TOȚI, ACESTA
MI-E SÂNGELE...

...Și Vinul scump al Vinelor
Curgea în tine.
Arterele și vinele-ți ardeau
În dureroasă preaiubire,
Erai întreg, cu trup și suflet,
Rugul cumplit de preaiubire.
Și mistuit de flăcări
Te prefăceai în Ochiu cât lumea
Și, Ochiu cât lumea, străvedea
Roșie, dăruirea peste lume,
Roșie, revărsarea peste lume,
Cea peste fire revărsare peste lume.
Și iar te nimiceai de drag
Și mângăiai cu lacrimi
Inima inimilor.

Tu, ce mai mult decât pe ceilalți
Rabbuni te iubea,
Copil aproape tu,
Cireș uman, cireș în lacrimi
Străvăzător ochi de iubire
Roagă-te pentru dragostea 'ntre oamenilor
S'audă iarăși neamurile
Și acum și'n veci și pururea cum bate
Inima inimilor.

Nicu CARANICA

UN CENTENAR ȘI CRONOLOGIA SECOLULUI XX

Cronographus ANONYMUS

În 1983 s'au împlinit 100 de ani dela nașterea lui Mussolini. Dacă în 1970, când a fost centenarul lui Lenin, UNESCO era cât pe aci să organizeze sărbătorirea primului planificator al genocidului pe plan mondial, de Mussolini s'a ocupat puțină lume, s'a scris în presă, e drept fără multă otravă, dar nu s'a spus ce era mai important. Și nu s'a spus, pentru că propaganda comunistă mondială a falsificat total cronologia acestui secol, iar ne-comunismul mondial a adoptat această cronologie fără s'o supună niciodată unei critici istorice.

Reconstituirea cronologiei acestui secol în conformitate cu faptele petrecute, este azi de o importanță vitală pentru supraviețuirea civilizației și culturii Eur-Occidentului. Pentru viitorul nostru, pentru conștiința față de acest viitor, este absolut necesar să lăsăm orice oportuniste de-o parte, și să considerăm istoria cum s'a petrecut, nu altfel. Si găteliurile fără fund ale acelor de nicio credință, să nu se gargarisească în dreapta și stânga, pentru că nimic din ce-a fost nu are cum să învie, și problema este să știm clar ce a fost, nu ce ni-se tot spune că ar fi fost. Azi nu se scrie istoria cum s'a petrecut, într-o cronologie justă, din două motive: așa cer interesele comuniste și așa cere "ipocrizia celor ce le-au susținut până prin 1980, aliații conștienți sau inconștienți ai flagelului bolșevic sub specia căruia se proiectează viitorul genocid planetar, început cum știm în Cambodgia și în plină activitate în Afganistan. Aliații conștienți ai comunismului nu au lăsat nici până azi, mai precis până la Soljenitin, să nu se arate care sunt obiectivele de adâncime nu de suprafață ale bolșevismului, pentru că în acest caz s'ar face vinovați ei înșiși de crimă contra umanității, căzând sub cea mai grea vină din acest secol, până la crimele lui Hitler.

Cronologia reală a secolului nu se poate face decât urmărind jaloanele reale care marchează mersul unei revoluții anti-om absolute, întâi dela Vest la Est și ulterior dela Est la Vest. Marșul a început dela Vest, "pe drum de fier", când într-un vagon plumbuit guvernul celui de-al doilea Reich, l-a strcurat în Rusia pe Lenin, pentru că Rusia intrând în descompunerea revoluționară să-lase liber frontul de Est. Unui război de inspirație nefericită, îi urma o întâie crimă de stat împotriva umanității. Prima etapă a marșului a fost imediată răsturnare a lui Kerenski, în același 1917, ceea ce a dus la instalarea bolșevismului. Astfel într-o țară preumpanitor de țărani și în același timp cea mai mare dintre țările ortodoxe, începe cel mai feroce război religios dela războiul de 100 de ani. Si cu acesta începe cronologia adevărată a secolului nostru, care intră în efectul de culme al primului război mondial. Secolul nostru este al celui mai crunt război religios din istoria Europei.

În primele rânduri din "Ab urbe condita", Tit Liviu scrie că dacă numele lui se învecă în cetele celor ce-au scris despre începuturile Romei, el se consolează prin rangul și importanța celor care "ii vor pune numele în umbră". Tit Liviu avea de luptat cu diverse legende, pe când istoricul de azi are de luptat cu cea mai tenace propagandă posibilă, și în niciun caz nu va putea spune despre ea ce spune Tit Liviu despre istoricii care îl preced.

Toată istoria din 1917 încoace este a unei revoluții anti-om, susținută de "umanisti"; prefăcuti timp de 65 de ani, de când se tot umblă de mână cu diavolul ca să se treacă o punte ce nu se mai sfărșește, dar al cărei capăt pare a se întrezări din 1980 încoace. În afara de târziu apărutului Soljenitin, nimeni nu a vrut să spună că obiectivul acestei revoluții materialiste nu este material ci spiritual, adică nu "capitalismul" care trebuie scos din societate, și de care nici până azi nu se știe bine ce este, ci așa cum se poate preciza constata retrospectiv, obiectivul principal al bolșevismului este scoaterea creștinismului, despre care știm ce e, din societatea creștină. De aceea noi creștinii, și deloc "capitaliști", suntem datori să facem cronologia exactă a acestui secol. După victoria din Rusia, revoluția

materialistă și atee anti-creștină, a suferit două eșecuri succesive, datorite unor puteri inferioare ca forță marilor puteri de atunci, și anume România și Italia. Personagiile istorice care au provocat aceste eșecuri, au fost doi regi și un civil, Regele Ferdinand al României și Regele Italiei Umberto II, cu civilul Benito Mussolini, la origine învățător, ziarist și ulterior om politic activ, despărțit de socialiști.

Faptele istorice sunt așa de riguroso controlabile, încât nu pot fi în niciun fel sofisticate. Revoluția începută în Rusia, așa cum se știe, nu era o revoluție națională, ci internațională. Ea era deci planificată mondial, așa că din momentul în care își stabilise un centru, ea trebuia să iradiază. Ceea ce s'a făcut cu mare rapiditate. Spre Vest de Rusia era Imperiul Habsburgic, care însuma o întreagă lume catolică în Europa de Est și Centrală. Expansiunea spre fosta Austro-Ungarie, dizolvată, a fost dezlănțuită imediat după lovitură lui Lenin din Rusia. Dar ea a fost zădărnicită în această parte a Europei de viziunea Regelui Ferdinand al României. El a dezarmat la timp resturile de armată rusească bolșevizată, după ce trupele noastre au intrat în Basarabia care își proclamase alipirea la Regatul României. În 1919, a luat puterea în Ungaria comunistul Bela Kun, instaurând aceeași teroare ca și în Rusia lui Lenin. Bela Kun era din Transilvania, fost jurnalist în timpul Ungurilor și director al asigurărilor muncitorești la Cluj, post din care a fost scos de Unguri și trimis pe front, cu gradul de caporal. Făcut prizonier de Ruși s'a lansat în activitatea comunistă făcând propagandă între prizonierii Rușilor. În 1918 a ajuns la Budapesta, a înființat ziarul "Gazeta roșie" și curând a luat puterea cu un guvern comunist. Regimul de teroare al lui Bela Kun a început masacre împotriva Românilor care erau dincolo de granița provizorie. De atunci se poate urmări, retrospectiv, cum comunismul anti-naționalist de altfel, folosește pentru scopurile lui șovinismul. Ungurii erau furioși din cauza pierderii Transilvaniei, așa că Bela Kun a refăcut fără greutate armata "honzeilor", ca să recupereze Transilvania, și a început ofensiva. Fără să țină seamă de "rezervele" aliaților, "umanisti", Regele Ferdinand a dat ordinul de trecere a Tisei, și armata românească a intrat în Ungaria, trecând podul de vase în noaptea de 29 spre 30 Iulie 1919. Ajunsă la Budapesta armata română a izgonit guvernul lui Bela Kun, care a fugit pe scoteala lui la Viena, unde n'a avut succes și s'a dus mai departe la Moscova. Regele Ferdinand, după izgonirea guvernului bolșevic, a făcut el însuși o inspecție armatei românești la Budapesta. Ura Ungurilor avea să se conjuge perfect cu a comunistilor, și remarcabil lucru, printre cei puțin membri ai micropartidului comunist din România în 1940 majoritatea erau Unguri, ca și atâția torționari ai comunismului "național" de mai târziu.

Românii cu Regele Ferdinand, au fost primii care au provocat o gravă înfrângere a lui Lenin și a comunismului, pentru că Ungaria a fost prima și ultima țară în care a căzut un regim comunist. De aceea România a fost prima țară pusă pe răboiul răfuellilor bolșevice, iar răzbușarea s'a văzut după 1944. După 1919, în România pe urmele marelui Rege care a servit creștinătatea și Occidentul prin bararea comunismului în Centrul și Sud-Estul Europei, care ar fi fost asigurat de reluarea Transilvaniei de către bolșevicii lui Bela Kun, a apărut o primă generație a României Mari, care dându-și seama de imensa primejdie bolșevică rămasă, întrucât Rusia Sovietică exista și după fuga lui Bela Kun, a înființat în 1927 o "Legiune", pusă sub semnul Arhanghelului Mihail, și care cu Corneliu Codreanu și Ion Moța în frunte a fost singura mișcare creștină de acțiune din Occidentul de atunci, și efectiv nu a fost dublată în România de o mișcare comunistă, mai întâi pentru că acesta își tăia singur drumul după ce în 1920 un agent comunist cu nume străin a pus o bombă la Senat ca să-l ucidă pe Regele Ferdinand, la doi ani

după întregirea României. Regele a întârziat și bomba a făcut alte victime: Episcopul unit dela Oradea, Demetriu Radu, care luase parte activă la Adunarea dela Alba Iulia în 1918, și ministrul justiției de atunci Demetriu Greceanu.

La doi ani după acțiunea românească din 1919, comunismul avea să suferă o înfrângere de importanță mondială, în Italia. Aceasta a fost opera unui regeșia unui civil, întemeietorul unui partid intitulat "fascist". În prealabil este necesar să spunem că nu a existat alt fascism decât acela al lui Mussolini; iar însuși fascismul s'a redus în realitate la autorul lui. Spre deosebire de comunism acesta nu era o ideologie, și tocmai de aceea a avut succes în Italia. Regele Victor Emanuel III i-a încredințat guvernul lui Mussolini în 1921, pentru că a recunoscut în el un om capabil să combată anarhia totală în care intrase Italia prin acțiunile comuniste, și în același timp recunoștea în el un om mai aproape de realitățile populare decât vechii oameni politici ai unui liberalism osificat și total dezarmat față de ofensiva bolșevică, a cărei conducere era în mâinile unui specialist revoluționar ca Lenin. Asaltul bolșevic în Italia se explică prin importanța lui din cauza Vaticanului, adevărată capitală spirituală a celei mai mari părți din Occidentul Atlantic în afară de cel Mediteranean. Lovitura suferită de Lenin în citadela catolicismului mondial a fost așa de grea încât el a lăsat comunistilor cuvântul "fascist" ca termen de maximă injurie pentru definirea adversarilor de tot felul. Generalizarea termenului injurios "fascist" pentru toți opoziții față de comunism a fost așa de mare, încât democrații de azi îl condamnă pe Stalin ca... "fascist". Dar după ce a răspuns cu succes la o stare de fapt prezentă, Mussolini a dat dovadă și de un mare simț al prevederii, iar dacă lui i-se datorează faptul că Europa Occidentală nu s'a comunitat după 1921, tot lui i se datorează și insuccesul comunismului după cel de-al doilea război mondial, și anume nu prin vreo "ideologie" ci printr-un mare act de stat care a fost tratatul dela Latran din 1929 între Statul Italian și Vatican. Prizonier și fără drepturi dela nașterea Italiei unificate, Vaticanul era datorită lui Mussolini din nou un factor de influență puternică redevenind persoană juridică cu drepturi de stat. Cu ajutorul moral al acestui stat, Vaticanul, partidele democratice creștine din Italia, Franța și Germania au contribuit mult mai decisiv la bararea comunismului în Occident decât chiar "planul Marshall", după al doilea război mondial.

Al treilea asalt bolșevic care putea să aibă prin succes enorme urmări, a fost în Spania ajunsă în controlul lor în 1936, când a venit revolta Generalului Franco. Tot o țară latină avea să oprească a treia oară comunismul în marșul lui de distrugere a creștinismului, pentru a lua în primire Occidentul.

Cronologia Europei, ce nu trebuia să ajungă cu o treime din ea în mâna comunismului, este deschisă după 1938 de Adolf Hitler, care contrazice fundamental succesele celor trei țări romane, România, Italia, Spania. Personagiul hibrid, Hitler nu a fost doar un confuz total, dar și un trădător al Europei și inclusiv al propriului său popor, și al umanității.

Această cronologie catastrofală se poate face pentru epoca de după intrarea lui Hitler în arenă pe plan mondial. Dar în afara de centenarul lui Mussolini, acest secol cere un parastas de exorcizare pentru celelalte personaje principale dintr'al doilea război mondial. În comparație cu toți ceilalți lideri din acest război, despre Mussolini se poate spune că a fost singurul nedibolizat. A sfârșit asasinat de plebe și spânzurat cu capul în jos ca Petru, pe când Hitler, expresie maximă a nihilismului faustic și a disperării implicite, s'a sinucis, după ce trădase tot.

O "cronologie" nu propune repetarea unor fenomene istorice, pentru că nimic nu se repetă în istorie dar ea poate stabili o constanță sau alta a unei epoci istorice. Si constanța secolului nostru este desacră-

lizarea umanității prin materialismul revoluționar. Impotriva acestei desacrălizări a fost "seria latină" din anii 1919. 1936, care a pus bariere revoluției desacrălizării materialiste în România, Italia, Spania. Cel de-al doilea război mondial cu ororile lui, după "Gulag", cu Auschwitz, Dresda, Hiroșima, l-au făcut alții decât cei din seria latină și ororile continuă cu genocidul care amenință întreaga planetă, și care nu a fost inventat nici în România, nici în Italia, nici în Spania. Crima de genocid se perpetrează azi direct și indirect, "în agendi" prin revoluția comunistă și "în omitendi" prin toleranța celeilalte părți. Dar dacă sunt semne de oboesală a acestei strănii toleranțe, iată că "inteligentile" se vaită ca din gaură de șarpe că refuzul acestei toleranțe ar fi egal cu un belicism de natură... "fascistă". E adevărat, dela asasinarea lui Mussolini au trecut aproape patruzeci de ani, deci mai mult decât timpul unei generații. Așa că "falsa cronologie" o ia de-a capul. Ce se va face această familie de cronologi, după ce nu va mai rămâne mai nimic din planetă, dacă "fascismul roșu" ne va turna în cap toate atomicele de care dispune? Când ar rămâne în umanitatea scufundată asemenea unei Atlantide, numai insula Imperiului Roșu, a cărui culme sau declin a fost prevăzută de Orwell și Amalric, un istoric și un poet, în 1984? Să sperăm însă că odată cu acești "antifasciști" va supraviețui și lumea normală fatalului an 1984 al celor doi profeți. □

COLINDUL COPIILOR DIN ROMÂNIA

Moș Crăciune, Moș Crăciune,
Moșul nostru bun și drag,
te-o lăsa securitatea
să ne treci al casei prag?

Fii atent, drag Moș Crăciune
când ne spui de Prunc Iosus,
Popa ne-a vorbit de Domnul
și prin pușcării l-au dus.

Am și eu o rugăminte:
nu îți cer călău, păpuși,
nu îți cer o jucărie;
dar când vii din nou, la noi,

bate'ncetisor căci tata
o să creadă că "fi ia"
iar mămica, sârăcuța,
se tot sperie și ea

și când vii, drag Moș Crăciune,
dacă ești așa bogat
adă pâine, multă pâine,
să mâncăm pe săturat.

Aș mai vrea -dar astea-s vise-
poate lapte, pâine, ou,
Toată țara-i numai foame.
Cui să-i dai întâi cadou?

Dar mai bine și mai bine
roagă-i Tu pe Tata Doamne
să ne schimbe niște burta
să nu doară când i-e foame!

Folclor nou

ALEXANDRU LUNGU: "CLAVICULA MUNDI"

Horia STAMATU

Critica literară la Români a apucat trei generații libere, până în 1945: generația lui Măroescu, a lui Lovinescu, și a lui G. Călinescu, "om sucit" cum îl numea admirabilul Mircea Popescu, sau "optimist inconștient" cum îl arăta într-o analiză Virgil Ierunca. Acest al treilea, Călinescu, a fost una din expresiile blestemului căzut asupra literaturii și întregii culturi românești. Că era un personaj de rău augur, a spus acum vreo jumătate de secol, Eugen Ionescu, într-o revistă de tineri, apărută în 1932: "G-l Călinescu are o pâlie. În pâlie pune hârtiute: pe fiecare este scrisă o atitudine eventuală. Atitudinea se trage la sorți (...). De pildă, d-l Călinescu zice: "Vaca are două picioare", cu glas tare (și încet, "știu perfect că vaca are trei picioare"). Peste 12 ani, după 1932, deci începând din 1944, Călinescu avea să-și confirme din plin profetul, și potrivit micurismului de ocupație cu creșterea potecului la nesfârșit, avea să afirme cu voce tare că vaca are cinci picioare, după cum se știe. Călinescu a fost piatră rea deoarece critica a devenit altceva, și așa se face că nicio critică nu se ocupa de scriitorii români de limbă română din exil, din motive antagonice dar nu mai puțin sincrone. Nu există niciun studiu al vreunui critic asupra acestui capitol al literaturii românești. Rămâne să sperăm ceva dela niște neprofesioniști ai criticii scrise sau orale.

Pe contrapagina primei foi din noua culegere a lui Alexandru Lungu, se poate citi: "Toate drepturile de adaptare și de tălmăcire rezervate în toată lumea", ceea ce se obișnuiește, dar mai departe vine ceva mai neobișnuit: "cele de răstălmăcire", deci drepturile "lăsate în voia sorții".

Cum cartea ne-a fost dată cu titlu de proprietate, făcându-ne deci proprietari nu critic, avem asupra ei, cum se zice, un "jus fruendi, utendi et abutendi". În "abuz" intră dreptul nostru de "răstălmăcire", după cum în cel de "utendi" e dreptul nostru de a învăța ceva, cum se cuvine dintr-o carte, iar dreptul de "fruendi" ar fi acela de-a recomanda lectura acestei cărți, cu deosebire insistență pentru poezii care află de ea. Criticilor o recomandăm mai puțin, pentru că sunt nervoși, nu au timp, și trebuie să-i menajăm pentru vremi viitoare de libertate a expresiei.

Liberi de orice sistem, vom pleca dela ceea ce vedem, și ce vedem mai întâi este titlul "Clavicula mundi", românește zis "cheia lumii". Deci o cheie mai mică a lumii. De ce "o cheie mai mică"? Dacă autorul s-a lăsat în voia sorții ca să ajungă a fi răstălmăcit, deci "re-traduc", nu avem decât să ne luăm curajul în dinți. În general poetul "traduce" o viziune a lui în limba în care s-a născut și a crescut, iar această "traducere" criticul o "retraduce", deci o răstălmăcește din limbajul poetic concentrat în limbajul curent diluat, pentru ca astfel să facă accesibilă viziunea poetului și celor neînvațați cu limbajul concentrat al poeziei, care în toată poezia, de când există ea, este "hermetică".

"Cheia lumii", cheia puterii, potestas clavium, este la Dumnezeu. Care ne-a ajutat și pe noi să facem câte o cheiță, fiecare suflet sau chiar neam în parte, după "darul și norocul lor". Una dintre aceste "cheițe ale lumii", care ne ajută să deschidem câte o "porțiță" pe măsura noastră, a oamenilor, este și "buchia", dela "alef-alfa", până la "a-bă-că". Nu este o "clavis", ci o "clavicula", dar nu mai puțin cea mai importantă din câte au descoperit oamenii, bine înțeles tot prin "inspirație", deci cu "voia Duhului".

"Alef" ar fi să însemneze și "unu". Dar la noi, "romano-greco-traco-Dacii" care nu am preluat complicațiile cabalei, corespunzătoare lui "alef" este "alfa", care până la urmă ne-a rămas "a". Iar primul ciclu din "Clavicula mundi" este închinat lui "alef-alfa-a". Și de aici începem răstălmăcirea noastră, cu rezerva că orice traducere de acest fel, deci re-traducere, este aproximativă, poate chiar proastă, dar când răstălmăcitorul are ceva de spus în legătură cu ceea ce răstălmăcește și ajunge să spună ceva, fie chiar o infimă cătine din ce spune este o faptă bună în slujba Logosului.

Cum să re-traducem noi pe "a" spus aici de poet? Un adolescent genial s'a jucat acum mai mult de un secol, scriind un sonet "Voyelles", "Vocale". Dar, s'a jucat? Nu credem, ci avem convingerea că poetul gândea. Ceea ce e posibil cu toate că așa ceva nu "permite" criticii la poezi. Sonetul începe: "A noir...". După câte am răcolit cu anii, nu avem cunoștință să fi auzit cineva ce scrie aici. Dacă spunem românește "a negru" spunem același lucru ca și Rimbaud, însă mai puțin, în sensul că lui "negru" îi lipsește vasiitatea pe care ne-o sugerează "n-o-a-r", cum se pronunță franțuzește. Acest "a noir" al lui Rimbaud, nu este doar "alfa", începutul alfabetului, ci evocă de-a dreptul începutul lumii, Fulgurația poetului încă adolescent a operat o incizie mult mai profundă decât mediocra teorie a "audiției colorate", care de altfel se refuză experienței. "A" în acest sonet este un simbol al începutului, ca și "alef" sau "alfa". Cu "a" suntem la "început", iar începutul era cum scrie, negru: "Intineric era deasupra adâncului" ("Facerea", 1-2). Continuăm acest excurs cu Rimbaud, care despre a doua vocală, "e" spune "e blanc", "e alb". "E" în limba franceză este fie ceva între "e-o-a", sau "eo", dacă nu chiar "ă" la urma cuvântului, ori pur și simplu nu se aude deloc, însă metrica franceză îl pune la socoteală. Adevăratul "e", așa cum îl avem și noi, este pronunțat când are un accent, grav sau ascuțit, iar acest "e" accentuat este în pronunție egal cu "est", este. Acest "e-este" e "alb", ca fulgerul care se vede în porunca "să fie lumină" ("Facerea", 1-3), iar fulgerul care a sfâșiat întinericul s'a numit LOGOS. Ce scrie Rimbaud în acest sonet are o consecvență incoruptibilă, și nu se știe din ce motive nimeni nu a văzut că sonetul este o iruptivă imagine genetică a cosmosului. Un filosof demonstrează ceva, pe când un poet afirmă, iar concluziile acestor afirmații nu sunt ale poeziei ci ale comentariului. În loc să se ostenească puțin ca să ajungă la ceva "concluzii", unul dintre cei mai inchișpuți oameni ai Franței afirmă categoric că e vorba de o poezie "mediocră" (ETIEMBLE, "Rimbaud", Paris, 1950). Și de Gaulle a fost încrezut, fără să fie profesor la Sorbona, dar măcar avea pe ce să fie fudul.

Pe "e-este", alb ca fulgerul îl găsim în Evanghelia lui Ioan: "La început era Cuvântul", era "lumina oamenilor", dată oamenilor, și "lumina luminează în întineric și întinericul n'a biruit-o" (Ioan, I, 1,4,5). Toate acestea vrea să le spună "alfa", care este începutul, și cum desăvârșirea este în început, deci "alfa și omega", pentru că "Toate s'au făcut prin El", cel care era "la început", "și nimic din ce-a fost făcut nu a fost făcut fără El", așa că orice începe și se desăvârșește este prin ceea ce a fost la început, iar toate acestea le spunem prin "A", pe care Alexandru Lungu ni-l actualizează în diverse hipostaze în primul ciclu al culegerii: "anume", "alean", "amarnică", "azimă", "aproape", "amutiri". "Ai acestei liniști sumbre suntem", spune poetul, adică al întinericului din care am fost scoși, pentru a fi ridicați până la o liniște care este infinitul, "străluminată nehotărnicie". Acesta este și logosul nostru și LOGOSUL alfa și omega. Sub specia creației, a dării de formă cu ființare și fel, tot ceea ce participă la creație este expresia credinței, a dragostii și a nădejdi, pentru că "forma" este simbolul identității, iar identitate nu există fără credință perenă, după cum ființa este dragostea nelimitată la felul viziunei desăvârșirii care întretine speranța. Tot ceea ce este are "nume", iar noi ne consumăm durata în hipostază de poezi uneori, numind cu "gura pe care au sorbit-o până la istov cuvintele", acestea fiind cele ce numesc tot ceea ce "A" fost creat, dăruit și unic. "Aminte" și "amarnic" sunt poeme ale dezbaterii dintre peren și trecător. "Fericirea amarnică" este ca un fel de ecou al cornului pe care îl auzea Eminescu, "îndulcind cu dor de moarte" sufletul său. Aici însă e altfel spus.

În plină perenitate băntue dorul efemerului, după cum în plină desfătare prin efemer ne fulgeră dorul perenului, pentru că așa suntem făcuți noi, ființe

mereu pălpătoare, fluturii trecătorii ai perenității Creatorului nostru. În "alba cetatea", tot din ciclul lui "A", suntem purtați către centrul apolinic, la originile unei îndepărtate ginți din locurile noastre, a căror lumină o purtăm oriunde ne ducem: "alba cetatea în depărtarea frunții sclipind". Toate celelalte cicluri ale culegerii, "divertiment pentru mierlă și instrumente de întomnare", "elemente de compoziție pentru alean și nesortire", "septet de visătorie fugită dintr-un fulger străin", se inseriază pe aceeași treaptă ridicată la incidențele de rază, gând și sunet, cu aceeași densitate iradiantă, care în poezie este, bine înțeles, altceva decât "expunere de idei" sau "predică".

Uneori ne izbește o turburătoare teamă de pierdere a ființei prin nostalgie, ca în "elemente, 7": "Iar noi spunând numelor pe lucruri/ într-un elean năpraznic/ fără preget/ într-un câdem /pe vâzului neîn-durătoare al cătuirii/ ce nu va fi să mai ne fie".

"Spunerea numelor pe lucruri" este drama diurnă a materializării Logosului, cu turburarea spiritului infinit prin "aleanul" care ne aruncă tot mai mult în lucruri limitate, într-un fel "năpraznic", și ne deviază dela "e-este", ne amăgește cu derivate ale căror transformări nu sunt niciodată "altceva" ci doar unul și același lucru îmbolnăvit de noi prin "alean" și a cărui quintesență nu o vom ajunge decât răpându-ne de neînțeleptele lui metamorfoze. În orice caz poetul ne propune, prin provocare, cele mai grele căi spirituale.

În "septet", unde cade o grea întrebare, "de unde coboară/ înspăimântata stirpe/ a visătorului?" ne dăm seama că suntem mereu păcăliți unui foc de pae: "Un foc nimitor/ de mistie doar oglinizile firii", deci nu este dorul-foc care să ardă în însăși originile firii, ci în derivate, în imagini ale lui.

Poezia nu se rezumă, ci, pentru gloria ei, se repetă, dar e nevie și să o traducem în proză seacă, s'o re-traducem deci, pentru a recenta, cât de cât, atenția tot mai risipită a contemporanilor noștri pradă a vocalelor mijloace de comunicare vizuale în primul rând. De altfel, oricât s'ar feri poetul ca artist, în poezia lui lunecă inevitabil și o sumă de sentințe indirecte, diverse indicații care ne obligă să gândim asupra lor, și poate că acesta e motivul principal în orice acțiune de persecuție a poeziei cu proza descriptiv-analitică. În cursarea poeziei lui Alexandru Lungu, pe care el ne-o desvăluie periodic în grupuri de poeme cu adânci legături interioare dela unul la altul, credem a găsi ceva ce s'ar putea numi "poezie negativă", în analogie cu "teologie negativă". Teologia negativă este opusă celei de școală, și pleacă dela mister nu dela evidentele științei numită "teologie". În ceea ce numim prin analogie "poezie negativă" se petrece un proces asemănător, în sensul că această poezie nu mai operează cu evidența locurilor comune în cadrul sistemului stabilit de relații între concepte în vorbirea sau scrisul curent (nu zicem și noi "discursul", o, vai, lăsați, de ce...). Vorbirea și scrisul curent în sistemul de relații conceptuale numit "logice" rămâne expresia rațiunii discursive imediate, iar poezia are o altă "rațiune", care nu este imediată. Insistăm: aici nu este vorba de "teologie" aplicată la "poezie", ci este vorba doar de analogia dintre refuzul teologiei negative de a conceptualiza misterul, și încercarea de-a se face poezia independentă de înlăuntrirea discursivă "concept judecată-raționament", și astfel judecățile, inevitabile în orice fel de vorbire, nu mai sunt în funcție de uzul convențional al unui concept ci deschid alte perspective decât în poezia "raționalistă" care se menține la ordinea de concepte,

judecăți și concluzii din sistemul comunicabilității generale.

Ceea ce spunem nu este nou, cel puțin de peste un secol încoace, deși chiar de mult mai demult, dar folosim termeni noi, cum ar fi "poezie negativă", prin care înțelegem căutarea poetică a unor semne de atracție a misterului. Nu încape îndoială că toată "poezia-poezie", deci nu simpla "metrificare" a prozei discursive, face acest lucru de când lumea, cu grad, grădă și intensități diferite, dar noi vrem să ne referim cu deosebire la microcosmosul nostru românesc, și mai restrâns la o anumită "promoție" care în exil practică de decenii încoace o "literatură negativă", uneori chiar cu violență de manifest. Din această "promoție" avem între alții, poezi ca Alexandru Lungu, Virgil Ierunca, Ion Fărvulescu, Sanda Stolojan, regretații Ioan Cușu și Mira Simian, sau prozatori ca L.M.Arcade, Theodor Cazaban, trecut la limba franceză, nu de mult plecatul dintre noi Apunake, și alții. Afară de Apunake, leat mai vechi, toți cei amintiți sunt o promoție care s'a afirmat cel mai mult în exil. Dacă această promoție nu venea în exil, ar fi urmat să tacă pe veci, fără să lase urme, și literatura română din acest secol era lipsită de un capitol important, al scrisului liber, paralel cu scrierea condiționată din R.S.R.

Alexandru Lungu este poate ultimul venit din promoția amintită, dar de când a venit, an cu an aduce câte un nou dar liric, în texte scrise cum spune el "parte printre colinele pădurii teutonice de soare apune, parte în scurte popasuri prin largul lumii".

Termenul "poezie modernă" credem că azi nu mai are niciun rost. Iar ceea ce sugerăm noi prin "poezie negativă" nu este chiar de azi, și poezia românească, "modernă", dacă ne uităm bine vedem că începe chiar cu miraculosul poem popular, în care auzim ceea ce ne s'auzea deloc în vorbirea curentă. "Pe-un picior de plai/ Pe-o GURA DE RAI". Este metafora unei metafore, obținută prin inversare de termeni, pentru că în limba română ea era ca și mai târziu "gura iadului" care poate să ne îngheață, și niciodată nu se vorbea de "gură de rai", ceea ce exprimă nici mai mult nici mai puțin decât o revoluție asumpționistă, în sensul că ne soarbe raiul către care ne înalțăm noi. Chiar anonim poetul gândea în afara de locul comun, pentru că în realitate așa gândește poetul de când există el, cu semnătura sau nu. Distihul din Miorița desvăluie aspirația secretă, ascensională, pe care locul comun n'o exprimă, deoarece "comun" este "căderea în gura iadului", pe când contrariul asumpționist nu este dat "comunului", ci excepției, eroului, cum îl găsim în "Miorița". Eroul exprimă aspirațiile profunde ale celor ce trăiesc în locul comun, dar ca acesta să-i multumească definitiv. De aceea apar dincolo de locul comun poezii, cu încălțură sau nu, dela cine știe ce druid de care n'a auzit decât Dumnezău, până la Pindar, dela Miorița până la Eminescu. Dar aici, vorba lui Hoelderlin, "ar fi multe de spus".

Când se plânge într-un vers că "noi spunând numelor pe lucruri", Alexandru Lungu ne atrage atenția asupra marelui păcat care este pervertirea celor ce fac parte din zona lui "nous" în arsice, fie ele chiar rimate, sau indiferent ce alte "lucruri" deci "făcute", lucrate, nu "născute", create.

Credem că acesta este rolul esențial al poeziei: să ne ajute a lupta contra degradării celor din zona lui "nous". Alexandru Lungu este unul din fericiiții vremii noastre, întrucât s'a angajat în acest sens pe treapta cea mai de sus a literaturii. □

ERRATUM

La sfârșitul articolului "Calcificări istorice" (numărul din Octombrie), în loc de "restaurarea unei oligarhii comuniste ci în trecutul pre-comunist", se citește "ca în trecutul comunist".

În numărul din Octombrie 1983, pagina 15, în articolul "Un interviu cu domnul Vlad Georgescu, s'a strecurat o eroare de exprimare. În coloana a 4-a, rândul 22, în loc de "Istoria generală a României", se va citi "Istoria Românilor", așa cum este titlul corect al cărții dlui Georgescu.

PRAZNIC LUMINOS

Praznic luminos
Strălucit frumos,
Astăzi ne-a sosit
Și ne-a înveselit

Că Mântuitorul,
Și Izbăvitorul,
Cu trup s'a născut
Cu trup s'a născut.

Raiul cel închis,
Azi iar s'a deschis,
Sarpelui cumplit,
Capul s'a zdrobit.

Și strămoși iară,
Prin Sfânta Fecioară
Iar s'au înnoit
Iar s'au înnoit

Ingerii cântau,
Păstorii fluierau,
Magii se-nchinău:
Toți se bucurau.

Dar Irod era
Că se tulbura:
De nașterea Sa;
De nașterea Sa.

Irod îl căuta,
Voind morții a-l da;
Dar pruncul Isus;
Din țară s'a dus.

Fie laudat,
Binecuvântat
In veacuri: Amin
In veacuri: Amin.

MARE MINUNE

Mare minune, se arată
În Vifleem, de-astă dată.
Că s'a născut Isus prunc
Cum s'a prorocit de mult.

Audesa laudă multă.
Lângă pesteră cea Sfântă;
Cântă Păstorii toți tare
Laudă Domnului prea mare.

Rându-lu-s'a acum
La Răsărit, la Magi numa,
O, stea lucie frumoasă:
Și o rază luminoasă.

Și după stea, ei s'au luat,
Și lui Hristos, s'au închinat
Ca unui mare-împărat;
Ca unui mare-împărat.

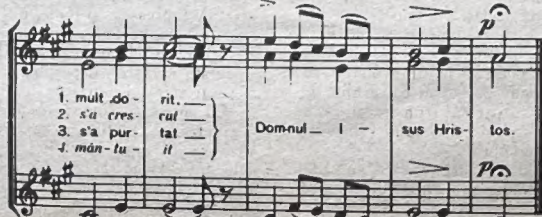
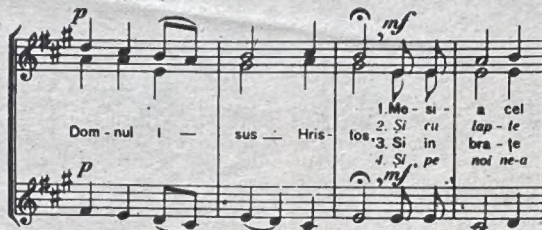
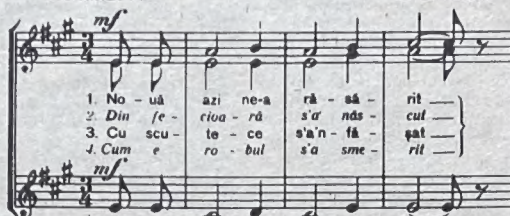
COLINDE ROMÂNEȘTI

DOMNUL ISUS HRISTOS

(Cântec de stea)

ALLEGRETTO

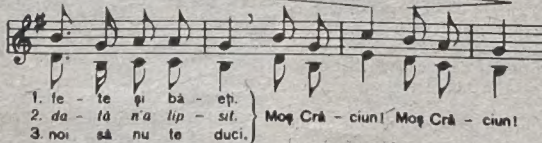
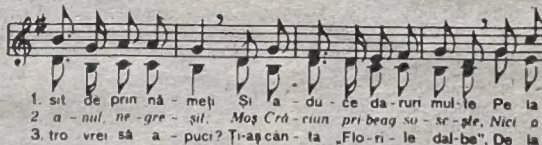
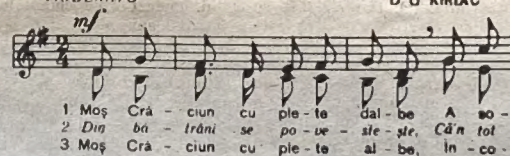
D. G. KIRIAC

MOȘ CRĂCIUN

MODERATO

D. G. KIRIAC

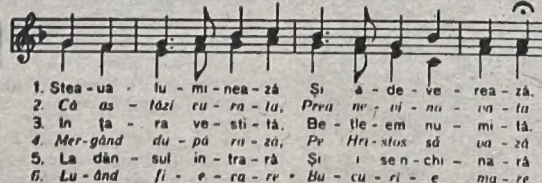
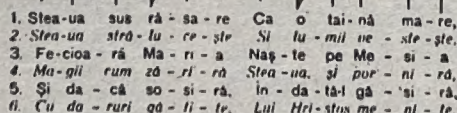
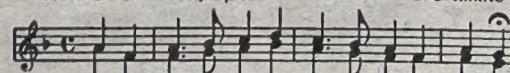
ST. CRUCEANU

STEUA SUS RĂSARE

(Cântec de stea)

MISCARE POTRIVITĂ, nu prea rar

D. G. KIRIAC

O, CE VESTE MINUNATĂ

O, ce veste minunată
Lângă Vifleem se-arată
Cerul strălucea
Ingerul venea,
Pe-o rază curată.

Căci la Vifleem Maria
Săvârșind călătoria
Într-un mic sălaș
Lângă acel oras
A născut pe Hristos.

Păstorii văzând o zare
Din cer o lumină mare
El fluierau,
Îngerii cântau,
Și cu toți se bucurau.

E Isus Păstorul mare,
Turmă ca El nimeni n'are
Noi îl laudăm
Lui ne închinăm
Cu credință tare.

În coliba păstorească,
Vruta Domnul, să se nască.
Fiul Său cel Sfânt,
Nouă pe pământ;
Să ne mântuiască.

IA SCULAȚI BOIERI

Ia sculați voi boieri mari
Florile dalbe
Ia sculați, români plugari;
Florile dalbe.

Că vă vin colindători,
Florile dalbe,
Noaptea, pe la cântători
Florile dalbe.

Și v'aduc pe Dumnezeu,
Florile dalbe,
Să vă mântuie de rău;
Florile dalbe.

Dumnezeu adevărat,
Florile dalbe,
Soare'n raze luminat
Florile dalbe.

Noi vă zicem să trăiți,
Florile dalbe,
Într'un mulți ani fericiți;
Florile dalbe.

Și ca pomii să'nfloriți
Florile dalbe.
Și ca ei să'mbătrâniți;
Florile dalbe.

Poemul Eminescu (II) de Aron Cotruș

Ovidiu VUIA

D. Popovici, unul din cei mai serioși exegeți ai lui Eminescu, evidențiază printre principalele teme de inspirație eminesciană, titanismul și tensiunea sentimentului titanic. Desigur noțiunea în sensul ei strict dacă luăm exemplul lui Prometeu, cuprinde lupta unei ființe mai mult decât un muritor, mai puțin decât un zeu, pentru binele și eliberarea omului dintr-o anumită servitudine, de unde revolta și eroismul acțiunii sale.

La Eminescu atitudinea titanică are un spectru mult mai larg referindu-se întâi la viziunile de proporții infinite, deschise în raport cu problemele destinului, neantul, moartea, absolutul, Nirvana.

Pe de altă parte titanismul eminescian include și o manifestare socială, luptătorii îi găsește cu predominanță printre ardeleni, în Natruri Catilinare Toma Nour și Avram Iancu, - cel din urmă împărțeaște soarta unui Geniu pusti, - apoi Horia, Andrei Mureșanu, eroi de poeme neterminate, lângă ei nu va putea sta decât figura lui Heliade, stâncă arsă a biblicului delta. Printre primele lui poezii aflăm și pe cea dedicată lui F.L. Filimon Ilia, prietenul din Blaj, cu care prin 1866 se plimba visând pe malul Târnavelor, cunoscând oamenii și mealegurile chiar în casa lor.

În lumina acestor date nu este cu totul întâmplător că titanismul din tinerețe al lui Eminescu va fi continuat de doi poeți născuți în Transilvania, nu departe de leagănul secular al Micii Rome, Lucian Blaga și Aron Cotruș.

Pentru a demonstra legătura dintre Aron Cotruș și marele său înaintaș voi analiza pe scurt poemul său, intitulat simplu, Eminescu.

Este cazul să menționez că poemul respectiv are două versiuni: prima a fost scrisă în 1939, la cincizeci de ani de la moartea lui Eminescu, apărută la București, a doua, în editura din exil, Carpații, anul 1959, la 70 de ani de la același eveniment. Subliniez faptul că în cartea Opere complete a lui Aron Cotruș, din editura Dacia, Madrid 1978 deși este publicată cea de-a doua versiune editorului nu face referință bibliografică decât la poemul din 1939, cu totul nejustificat, deoarece în cea de-a doua formă autorul recrează pasagi întregi și aduce modificări în text esențiale. În consecință propunem ca pe viitor să se admită existența a două poeme Eminescu de Aron Cotruș, notate Eminescu (I), și Eminescu (II), cum am și făcut-o în titlul lucrării mele, ultima este de fapt comentată în studiul de față.

Începutul se proclamă simfonic, beethovenian: poetul vrea ca pe drumurile de nemoarte, dela Tisa până la Bug și mai departe, între Mureș, Timoc, Pind, tărâmurile pe unde răbdă, asudă, și sângerează Români, să-i aprindă cu mâni aspre și cucernice lumânări ca niște brazi ca să se știe cine a fost El, Mihai Eminescu. Versul declamat întrebunțează metafore și dimensiuni "uriezști" amintindu-ne că Eminescu a introdus acest cuvânt în literatura română, întrebunțându-l în viziunile sale, atât de propriu și poetului Aron Cotruș, ceea ce ne-a permis să zicem odată, că el scrie istoria lui Horia cu pădurile, munții și văile Transilvaniei.

Punți peste prăpăstii înfruntând dezmărginirea, visuri în care să-i cânte la fereastră păsările măiestre, fântânile dorului îmbiindu-l ca pe un arhanghel cu apă vie, sunt reprezentări concrete, corespunzătoare în lucruri ale versului eminescian, asemenea cu procedeul lui Brâncuși cel ce-a urmărit să dea înfățișare dorului printr-o coloană fără de sfârșit.

E formulat pe limbajul ingerului din Eden, miracolul lirismului eminescian, timbrul sacru al matricei creatoare românești prezent și în pictură dela Grigorescu, Luchian la Pallady și Petrascu sau în muzica lui Ciprian Porumbescu și George Enescu, cântecul popular de jale, dragoste și noapte.

De copilând merge după umbra pasului lui cel mai mare, în urme mărunte de-atunci ară și ară cu gândul la marea furtunoasă și amară a neamului.

Pe trepte de poezie intrăm în ceremonia apoteozei lui, printr'un pretutindenes ospăț haideuce unde ar aduna țara

smulsa din lanțurile întinericului, printre adușii de vânturi, l-ar purta pe brațe, la nuntă cu nemurirea. Tabloul aparține eroului din codru purtat înspre glorie ca în Mai am un singur dor, pe un pat, în care tinerele ramuri sunt înlocuite cu palmele ortacilor lui de fluiet. Si-apoi după atâtea păcate strigătoare la cer neamul are să-i cadă la picioare și cu lacrimi în ochi are să-i ceară iertare.

Pe această cale poetul nostru execută ritualul trecerii lui Eminescu în mit, alături de cei prezenți în "scripturile" stihurilor sale, și Horia, și Andrei Mureșanu și Avram Iancu. După cum se știe miticul și mitologizarea constituie o altă constantă creatoare a opere eminesciene.

Dealtfel procedeul întrebunțat este cel al lui Mihai Eminescu, odă și cantată ieșită din violoncelle inimii, efectul asupra celui aflat la poalele sale, îngemunchiat, este ca al spălării cu isop, purgare de tot ce-i josnic, baie de lumină. Avem impresia că se exprimă acum predilecția lui Eminescu pentru curățenia primară, preraphaelismul său, relevant în termeni științifici de același D. Popovici.

Gesturile sunt sublimе ca de slujbă divină oficiată într-o catedrală a patriei. După acest botez al harului, marele poet durează singur pe sușul calvarului, privind în jos, surpat Făt-frumos, "al gândului într'aripat și-al versului: ales între aleșii Universului..."

Contrastul și contrapunctul antinomic fiind o caracteristică a artei lui Aron Cotruș, întocmai ca cea a lui Eminescu, din înaltul cerului, Parnas al lui Homer, suntem readuși, jos, în Valea plângerii, la boala necrutătoare a poetului. Viață părăsită de privilegii și mizerie, se poartă oare altă pasare a raului, cine i-ar fi putut ghici uitimile sârcoliri ale traiului? Laurii se preschimbă în spini, aureola într-o coroană de ceață. Durerea înăbușe orice tentativă de invectivă, este fără margini, ca și când ar porni din pieptul unor tulmure, mărețe temple ce pot deodată să plângă: "O, Doamne al lumii, se poate oare / o prăbușire mai cutremurătoare / a unuia ales să strălucească ca un soare?!"

Însoțește până în pragul ceasului din urmă, ca într'un eres, Făt-Frumos simte pe creștet coiful de întineric și fluturi negri i se așează pe gând și pe ochi.

Deslușim iar magia poeticeii lui Aron Cotruș, aceea de a da viață prin concretul dur, ca al bolovanului de pe creasta Retezatului, asemenea țărânelui românât de admirat și de Eminescu, atunci când cu un fir de borangic albastru descrie pe o pânză curată de in, cerul în chip de "flori care cânt" sub fereastra visului fermecat. Taina este a celui ce se stinge cu talanga turmelor la căpătâi ca ultim requiem, ochi închis al cerbului sălbatic, pe ape.

În continuare rămânem cu picioarele înfipite puternic în țărână, curcerii de menirea celui ce-a fost sortit să vadă pentru ceilalți ca într-o Biblie, limpede și nemărginită apocalipsă. Sfânt printre sfinti, portret al lui Christ, Poetul "Peste-a vorbelor traco-romanică gloată, / peste visteria lor, în mii de locuri îngropată, / Crai, / peste un mănăs și mândru grai, / Tăcerilor noastre, ca nimeni niciodată, / glas au venit să dai..."

Din oricare nouă rahă i se desprinde o uriașă pană năzdrăvană, cu o altă înfățișare de titan, cum îi este însăși cântecul: "Si-azi cântecul tău: steag în al timpului vânt, / ca făgănit din adănc de pământ, / din ale dorului și doinei izvoare / din Dunări și Mări-Negre multimilenare / se nălță, ca o mie de albi Negoi, / peste prăpăstiile, peste furtunile din noi".

Uitătura lui pătrunde la temelii neamului său, munții își deschid în fața ochilor profunzimile, să-i vadă până în măruntaie, unde căinii pământului latră. Apare pe avantscenă, podul este parcă de sărbătoare a lui Apollo cântată de Pindar, profilul conducătorului de mulțimi, care vorbește aceeași limbă și are aceleași frământări, undeva prin cefuri îl deslușim trecând pe Napoleon din Memento mori.

Dela recuzita basmului de Ion Creangă cu Făt-Frumos, Titanul capătă personificarea unui nou și curat Adam deschizător

al drumului prin pustie, cu ale sale cântece de sfârșit și de început de lume. Numele lui l-ar scrie cronicarul cu pană de vultur sau vârf de sulită în flăcări și-azur "pe orice șold de stâncă și pe orice uliță!"

În universalitate poetul ocupă tronul unui Dante-Valah deși Dunărea sau Marea Neagră nu s'au îngrijit de el niciodată, nu i-au trimis o navă, care s'astepte inima-i bolnavă ca pe-o albă Cosânzeană sau doru-i nemărginit ca pe-un Făt-Frumos. Leitmotivul lui Făt-Frumos parcă acel din lacrimă, ne convinge că Aron Cotruș e un fel de Ion Creangă al versului, țărânismele amândurora posedând rosturi celeste pe lângă născutul, din himeră, copil al Ipoteștilui.

Mai departe nu este evitată, opunând razei de lumină promoroaca tenebrei, printr'un veritabil clar-obscur rembrandtian, soarta nereficită a geniului, izolarea lui, lipsa de înțelegere la cei ce de jos nu au putut vedea piscul, statura lui constituind o fărâdelețe.

Poetul-titan, Adam și Maria-Sa Dantele valah simbolizează muntele bătut de vifore și de furtuni, muntele cel căutat și mitologizat de Eminescu, al Pionului lui G. Asachi, Ceahlăul cu Panaghia, pietrele Doamnei și Izvorul părlului alb, Kogaionon unde stă Zamolxe în pesteră, azi altarul mitului sfânt, Eminescu.

Mai putem susține că poema Eminescu e ca o frescă abiliciei eucharistiei de Rafael în care părinții apostolici sunt păstori mioritici slăvind ridicarea la ceruri a poetului, pâinea și vinul cuminăturii, minunea neamului românesc. Ultima lui cinstire pământească este de a fi așezat peste toți, voveozi, regi, cu adevărat, un împărat. Si dacă fiecare om după moarte, cum este de părere Platon are o stea, lui pe cerul neamului i s'a înălțat culcucul Luceafărului.

Iar ajungem, la constelația Hyperionului, unde Cel cu chipul lui Făt-Frumos privind amar în jos, lângă numele-i viu pe o carte fără moarte, își scrie, cu pumnul, asprul testament: "Doina" s'o știm pe de rost, până și'n vis! / Apă vie să ne fie, lege și pâine, / pentru Româniile albe de mână / pentru Româniile aspre de mână, / pentru Româniile dărse de mână..."

Așa se încheie în același ritm simfonic beethovenian, poemul lui Eminescu acest Ștefan cel Mare al cuvântului românesc, e-

ternă Putna și Bugă cea mare, a poeziei.

Aron Cotruș reușește cel mai frumos poem dedicat, până acum în literatura română, lui Eminescu. Prin uneltele sale de haideuc urcă însăngerat muntele Alb, pe urmele cele uriezști, îi surprinde oglinda cea mai proprie din suflet, dorul de a se juca precum un Făt-Frumos în eres și visuri, deschizând porțile legendei și ale mitului, eroului demonic, Titan, împărat al neamului său. Rar i s'a dat materiei să cânte, așa ca în Divina Comedie a lui Dante, - o atare preamărire a spiritului, de cum a realizat-o poetul nostru ridicând o statuie dezmărginită cu început și sfârșit din cer până la pământ, așa cum se cuvine, Poetului, Titanului, Mitului, Eminescu.

Comparând cele două versiuni fără să diminuăm din frumusețea celei dintâi pe a doua o considerăm superioară: înainte de toate suflul este mai nehotarnic, cuprinde continente dacă cealaltă este mai limitată la o țară. Acceptăm observația lui Zoe Dumitrescu-Bușulenga că în versiunea din 1939 tonul este pus pe relația dintre voievod și haideuc pe când în cea din 1959 este mai apropiat de granițele absolutului așa cum e și poezia lui Eminescu. Una constituie un profil de efigie pe când a doua este o istorie care ne demonstrează că și poetul Aron Cotruș a trebuit să suie drumul Calvarului pentru a pătrunde cu adevărat până la vatra destinului celui ce reprezintă cea mai perfectă sinteză a spiritualității române.

Si de unde se mai vede că exilul nu a secăt inspirația lui Aron Cotruș cum o sustine Ion Dodu Bălan că și-ar fi pierdut rădăcinile cu pământul țării, ci chiar din contră acvila creației cotrușiene a înfățișat o înălțare cum îi este scrisă pasării măiestre numai odată să o împlinească.

Tara lui Aron Cotruș este Eminescu și de el nici un dușman nu-l poate despări: Ca un bătrân și neînfrânt haideuc, ranele, ca pe vechi medalii - Ti le-aduc, cu tample albe de-a anilor ninsoare, cu dacoromanică, smerită închinare, ca unui legendar Ștefan- cel Mare al cuvântului,

scos de Dumnezeu de sub legea mormintului,

O, cetitor în stele
și'n adâncuri, prooroc,
în calendarul de crivăț și foc
al zilelor mele!...

MOȘ CRĂCIUN

Moș Crăciun, cu dalbe plete,
Ce cobori, pe îndelete,
Printre nori și pe ninsoare,
Si prin geamuri numai floare;

Moș Crăciun, copilărie
Cu speranțe zeci, o mie.
Moș Crăciun, înfiorare,
Ce te împarți cu fiecare

Si aduci în lumea n'reagă
Dar de dar să se alegă.
Însă'n ani de'nfometare,
Tu, ne-ai dăruit răbdare,

Iar în clipe de urgie,
Tu ne-ai dat drept bucurie
Noi puteri, puteri într'una
Să'mpletim, din spini, cununa.

Moș Crăciun, ca prima oară,
Eu te rog din eer cohoară
C'o desagă mare, plină,
De căldură și lumină:

Si-o împarte, cu răbdare,
Rând, pe rând, la orisicare
Ce îți iese'n drum sau, poate,
Stă aseuns de toți și toate.

Du-te și în fund de zare,
Pe un drum și o cărare,
La acei ce nu te cheamă,
La acei ce tac de teamă,

La acei din târg și sate,
Dă-le cât le-au fost luate;
Iar la regii de-astăzi, Sfinte,
Dă-le ochi și dă-le mințe.

S.G. TEODORU

CARTEA ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL

- trei decenii, zeci de edituri, sute de titluri -

extrase din:
REVISTA SRIITORILOR ROMÂNI
München Nr.14-1977

Mircea Eliade: fragment din "Fișier"

Ce admirabil critic literar era, deja la 20 de ani, André Gide! În caietele lui de lectură (Le Subjectif), nota despre Balzac: "Il a des gaités insupportables de commis voyageur après le repas" (20 Nov. 1889). Parcă ar fi o frază de Cioran! Sau, despre Paul Bourget (Mensonges): "Il explique trop, comme s'il écrivait pour des imbéciles". Goncourt, în Manette Salomon, "voit la nature comme un marchand de couleurs, évaluant les mélanges d'ocre, de terre de Sienne et de bitume que rendront les sillons labourés".

Intr-o scrisoare către Paul Valéry (3 Nov. 1891), în legătură cu Narcisse: "Cette histoire, nous la dirons encore. Toutes choses sont dites déjà: mais comme personne n'écoute, il faut toujours recommencer".

Câte lucruri aş vrea să spun în Prefaţa la Histoire des Idées religieuses!... Printre altele, mi-ar place să mărturisesc că n'am suferit de complexe de inferioritate ale atâtor colegi occidentali: bunăoară, n'am fost seminarist (ca sinologul Creel şi atâţia alţii), n'am simţit presiunea Bisericii (ca mulţi din savanţii italieni), n'am fost antrenat în crizele şi revoltele provocate, nutrite, exacerbate de catehism,

confesional, sau educaţia într-un colegiu iezuit. În România adolescenţei şi tinereţii mele am putut creşte în chip firesc, "Religia" mi se dezvăluia mai degrabă ca o formă a culturii. Creştinismul răsăritean, "ortodoxia", făcea parte din istoria neamului românesc. Eram liber să examinez aceste expresii spirituale şi creaţii istorice fără complexe. Le puteam judeca, le puteam critica şi le puteam respinge, fără niciun risc.

Libertatea aceasta mi-a îngăduit "obiectivitatea" şi totodată "simpatia" faţă de fenomenul religios; m'a ajutat să devin un istoric al religiilor fără complexe. (De dezvoltat; compară cu E. de Martino, etc.).

Sunt zile care merită să fie însemnate cu un semn roşu pentru "descoperirea" pe care o faci (fără să vrei, fără să o fi căutat). Bunăoară, astăzi, găsesc în Wittgenstein's Vienna (p. 215) acest amănunt: "Wittgenstein n'a voit să discute probleme tehnice filosofice cu membrii Cercului dela Viena; a insistat să le citească poezie, în special poemele lui Rabindranath Tagore".

Mă fascinează rezistenţa teoriilor tradiţionale faţă de

victorioasă ofensivă a spiritului ştiinţific. Van Helmont respinge hotărât doctrina omului-microcosm. Si totuşi consideră maladiile un fenomen similar... creşterii metalelor în adâncurile subpământene (adica: în pântecul Mamei Pământ).

Imi plac cu deosebire acele zile când mă descopăr "străin de mine însumi"; "altul" decât cel care mă ştiim: parcă venit din altă parte. Emoţia cu care "mă ascult"; nerăbdarea greu stăpânită de a mă surprinde trăind o viaţă încă necunoscută, străină; poate o "viaţă nouă"...

Abraham nu putea înţelege sensul sacrificiului lui Isaac; aparent, era un infanticid, şi totuşi Abraham ştia că Yahve nu-i putea cere un asemenea act. "Sacralitatea" sacrificării lui Isaac era camuflată nu în "profan", ci în negativul pur, în "crimă". De comparat cu situaţia actuală: azi, experienţa religioasă este irecognoscibilă, pentru că e camuflată în contrariul ei, în a-spiritualitate, anti-religie, opacitate, etc.

În polemica lui contra lui Celsius, Origen este rareori

de acord cu afirmaţiile preopinentei lui său. Recunoaşte totuşi (Contra Celsum, VI, 75) că Isus era urât (dyseidés). Dar de unde o ştia? Evident, Origen apăra cu înverşunare istoricitatea lui Isus şi autenticitatea Patimilor. (Isus fusese răstignit în prezenţa multimei; cutremurul şi întunericul au fost confirmate de către Phlegmon din Tralles, etc.). Dar care era "tradiţia" urâteniei lui Isus?

Structura gândirii ştiinţifice nu şi-o revelă decât geniile şi inovatorii. Cât am învăţat din observaţia aceasta a lui Einstein (într-o conversaţie cu Heisenberg: "Teoria este aceea care decide ce putem observa"!).

Din Jurnalul ei, descopăr că Virginia Woolf nu era fascinată de Ulysse. (Cf. Diary of a Writer, p. 46). Detaliu care ar trebui să cântărească greu într-o istorie a romanului modern.

Iorga spunea: "Unde se munceste, este şi de măturat. Unii se ocupă numai de aceasta".

SEMNALIZĂRI:

Ion VELICAN

Promovând pleava, unii îşi câştigă pâinea.

Pentru o linişte urâtă, de multe ori renunţăm la o luptă frumoasă.

Prăpastia începe de jos în sus, dar se cade în ea de sus în jos.

Cum a fost în trecut, vom trăi şi vom vedea.

Greşelile unor oameni mari sunt mai de răsunet decât meritele celor mici.

Ciroul le învaţă pe animale să-şi câştige existenţa prin mijloacele omului.

Căinele nu va putea vorbi niciodată în locul tău, dar tu vei putea lătra în locul lui.

Dunărea - cu lacrimi, marea - neagră!

Obsedaţi de ideea economisirii, unii au propus ca metrul să aibă 90 de centimetri.

Spre deosebire de unii vii, morţii stau cu frunţile sus.

Niciodată n'am auzit vorbindu-se despre o dreptate strigătoare la cer.

Coada de topor nu făcea nimic fără mâna omului.

Multe rele-şi poate face omul, dar de unul singur nu se poate răstigni.

Minciuna are picioare scurte, dar de multe ori zdrăvene.

Slăbiciunile sunt nestematele puterii.

E mic omul pe care toţi îl iau în braţe.

Udat cu lacrimi, stâlpul infamiei poate înverzi şi da roade.

Pe bogăţia sufletului nimeni n'a pus impozit.

Dacă trăieşti între pirai, ajungi o epavă.

La o masă rotundă totul e pregătit din bucătărie.

Dacă otrava îţi face ţie bine, n'o recomanda şi altora.

Să trecem peste amănunte, zise unul trecând peste cadavre.

Patria nu e doar pământul de sub picioare, ci şi locul de sub o anume stea!

Extrase din cele peste o mie de aforisme - în cea mai mare parte inedite -

constituind volumul
**AFORISME
DIN EXIL**

extrase din:

ACTA PHILOLOGICA

II Romae 1959

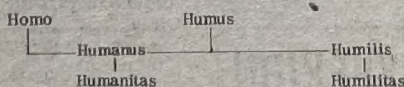
N.I. Herescu: fragmente din "Umanismul latin..."

Între aceste două date (termes), între 200 înainte şi 100 după J. Chr., întregul progres moral al Romei imi pare împlinit. Poate fi exprimat în vremurile datei iniţiale prin adagiul luat din "Comedia măgarilor" de Plaut: Homo homini lupus şi în epoca datei finale (anul 200 d. Chr.) prin această gândire pe care Seneca (Epist., 95,33) o formulează ca un creştin "avant la lettre": Homo sacra res homini, "omul este sacru pentru aproapele lui". Este tot a lui Seneca această altă gândire atât de înaltă încât nu cunosc nici una care s'o depăşească de-a lungul secolelor: Res sacra miser, "cel nenorocit e sacru". (Data iniţială şi data finală nu trebuie considerate cu rigoare cronologică. Găsim la Caecilius Statius, contemporan cu Plaut, această frază: Homo homini deus est, şi suum officium sciatis... Cât despre iubirea aproapei, era curenţă la Cicero întocmai ca şi ideea binefacerii: nihil esse plus quam alterum diligat...). Aşa dar umanismul latin, exprimat prin cuvântul humanitas, începe prin respectul omului - al omului în general şi în special al celui obidit, încercat de adversităţi.

Ceea ce trebuie mai ales reţinut gândindu-ne la acest cuvânt (humanitas), este că nu vine din Elada, că nu-i corespunde niciun prototip grec. În vocabularul filosofic latin care este în totalitatea sa luat dela Greci prin transcripţie, traducere sau decal semantic, cuvântul humanitas constituie o excepţie; nu este nici traducerea termenului philanthropie nici a termenului paidia; este deopotrivă unul şi celălalt (aşa cum o explică Aulu-Gellu), realizând o

sinteză care nu s'a produs la Greci.

Această excepţie este foarte importantă şi nu e singura. Cuvântul humanitas este format după adjectivul humanus şi acesta prezintă particularitatea de a deriva semantic dintr'un termen din care nu pare că ar decurge fonetic. Pentru semantică derivă cu certitudine din homo, care se leagă cu tot atâtea certitudine de humus. Putem reprezenta familia acestor cuvinte prin schema următoare:

Pe planul generalităţilor, putem constata că idealul moral al omului s'a ridicat până la cele mai înalte culmi încă dela începuturile civilizaţiei. Prin câteva salturi spiritul s'a înălţat până la altitudini imposibile de depăşit. Când se spune că omul trebuie să-şi iubească aproapele ca pe sine însuşi dacă nu mai mult; că mila omului şi mizericordia divină trebuie să fie şi sunt gratuite; când se recunoaşte caracterul sacru al neferticitului pe pământ, res sacra miser, se rezumă legea morală a vieţii terestre într'atâtea încât nu s'a putut şi nu se va putea găsi niciodată nimica mai frumos, mai nobil şi mai înalt.

L'HUMANISME LATIN COMME FORME DE LIBERTÉ
(traducerea din limba franceză ne aparţine)

HYPERION

Centrul de promovare a cărții românești

BULETINUL 3 VĂ PREZINTĂ:

NOUTĂȚI

POEZII DIN ÎNCHISORI
culegere de Zahu PANĂ

ETHOS - CAIETUL III
consacrat lui Mircea VULCĂNESCU

PREDICI ÎN PUSTIU
de Nicolae PETRA

REVOLUȚIE CULTURALĂ
de L.M. ARCADE

RĂSPUNS GLASULUI
PATRIEI DORITE
de Pamfil ȘEICARU

PORTRETE ȘI AMINTIRI
de Pamfil ȘEICARU

ȘI

REEDITĂRI

POESIA ROMÂNEASCĂ NOUĂ
antologie

alcatuită de Vintilă HORIA:
poeme semnate
de 40 de poeți ai exilului

PE STRADA MÂNTULEASA
de Mircea ELIADE

ISTORIA POLITICĂ ȘI MILITARĂ
A RĂZBOIULUI ROMÂNIEI
CONTRA RUSIEI SOVIETICE
de General Platon CHIRNOAGĂ

UN DAR AL SOCIETĂȚII ACADEMICE ROMÂNE

secția Italia:

Numeroase tomuri și numere din colecția ACTA și REVISTA SRIITORILOR ROMÂNI, pe care le putem
oferi gratuit (1-3 volume) cumpărătorilor de cărți românești.

DIN SUMARUL REVISTEI SRIITORILOR ROMÂNI

Mircea ELIADE, Sanțurile, nr.2 (1963); Stefan BACIU, Aron COTRUȘ, omul și poetul, nr.3 (1964); C. AMĂRIUTEI, Estetica stării
de urit, nr.6 (1967); Virgil IERUNCA, Eclipsa de lume, nr.7 (1968); Radu ENESCU, Despre Heraclit, nr.8 (1969); Grigore CUGLER
(APUNAKE), Carte de bucate, nr.9 (1970); Horia STAMATU, Trei peisagii, alte poeme și parapoetrie, nr.9 (1970); Alexandru
CIORĂNESCU, A doua vedere, nr.13 (1975); Vintilă HORIA, Fragmente despre un timp mai rău decât altul, nr.15 (1978)

DĂRI DE SEAMĂ ASUPRA CONFERINȚELOR HYPERION

rostitute de:

MONICA LOVINESCU:

SANDA GOLOPENȚIA ERETESCU:

ȘTEFAN LUPAȘCU:

Neoproletcultiștii

Monica Lovinescu precizează că
Neoproletcultiștii suflă în direcția ac-
tualului vânt al politicii culturale românești
care prevede: o reformă dezastroasă a
învățământului, desființarea graduală a in-
stitutelor de specialitate, crescândă cenzură
a planurilor editoriale, dizlocarea iminentă
a bibliotecii Academiei Române și quasi-
suprimarea schimbului de reviste cu
străinătatea...

Alexandra ROȘU

Semiotica și literatura

În domeniul literaturii, după ce a amintit
de sistemul lui Blaga, vorbitoarea s'a oprit
îndelung asupra ideilor lui Pius Servien
(Serban Coculescu), care a distins în cadrul
limbajului total... un limbaj științific, carac-
terizat prin faptul că pentru orice frază se
poate formula un număr infinit de sinonime
și unul liric, legat inseparabil de ritm...

Cicerone POGHIRC

Estetica

Sufletul, conchide Stefan Lupașcu, este
înainte de toate un conflict de tendințe...
Artistul este omul darului foarte rar,
darului magic al contradicțiilor creatoare de
suflet. Sufletul este conflict și chiar
"champs de bataille". Numai anumite stări
conflictuale generează opera de artă, dar
nimeni nu este artist fără o vocație a con-
flictului...

L.M. ARCADE

DACĂ VĂ INTERESEAZĂ POSIBILITATEA DE A
VĂ PROCURA CĂRȚI ROMÂNEȘTI EDITATE ÎN
DIFERITE ȚĂRI:

PRINTR'O SINGURĂ COMANDĂ -
PLĂTITĂ PRINTR'UN SINGUR CEC...

ÎNAPOIAȚI-NE IMPRIMATUL ALĂTURAT.

BULETINUL NOSTRU ESTE EXPEDIAT GRATUIT:
CELORE CARE NI-L CER

HYPERION

4 R, DU GEN.H.BERTIER
92.200 NEUILLY S/ SEINE

FRANCE

(1) Dorec să primesc buletinul asociației D-voastră în vederea achiziției:
☐ ocazionale ☐ periodice
a cărților românești care m'ar interesa.

(2) Prefer lucrările:

☐ literare ☐ istorice ☐ științifice

(3) Texte românești inedite putând interesa pe editori

☐ îmi sunt cunoscute

☐ mi-mi sunt cunoscute

NUMELE.....

SEMNATURA:

ADRESA.....

ACESTE DOUĂ PAGINI, OFERITE GENEROS DE "CUVÂNTUL ROMĂNESC", APAR SUB ÎNGRIJIREA ȘI RESPONSABILITATEA
ASOCIAȚIEI "HYPERION"

BISERICA CRESTINĂ

ASPECTUL COSMIC AL NAȘTERII DOMNULUI

Pr. Dr. Dumitru ICHIM

Părintele Stăniloae ne spunea că nu omul a fost creat pentru lume, ci lumea a fost creată pentru om. Dacă urmărim treptele creației din Geneză observăm o creștere valorică, o ierarhie culminând cu facerea omului, creat după "chipul și asemănarea lui Dumnezeu."

Prin "chip și asemănare" i s'a dat omului demnitatea împărătească de rege al cosmosului, al lumii înconjurătoare. Sfinții Părinți afirmă că în crearea lui Adam, Dumnezeu a avut ca arhetip pe Iisus Hristos - Omul perfect, în care găsim firea umană și firea divină unite într'un singur centru ontologic. Unirea aceasta, conform hotărârii Sinodului IV din Calcedon, era în-

"Unul și Același Dumnezeu cu adevărat și om cu adevărat, din suflet rațional și trup, de o ființă cu Tatăl după dumnezeire și de o ființă cu noi după omenitate; într'u toate asemenea nouă afară de păcat; înainte de veci născut din Tatăl, după dumnezeire, iar în zilele din urmă din Fecioara Maria, Născătoare de Dumnezeu, după omenitate; cunoscut în două firi în chip neamestecat, neschimbat, neîmpărțit, nedespărțit..."

Omul fiind "chip și asemănare" al lui Dumnezeu a primit lumea ca pe un dar dialogic. Cosmosul și lumea nu au fost făcute ca o magazie în care aruncăm obiectele de care nu avem nevoie, ci fiecare lucru a fost creat cu un scop și spre un scop. Lucrurile sunt "rațiuni", folosind expresia Sf. Maxim Mărturisitorul, ascunse în forme, un fel de abecedar cosmic, sau mai bine zis, un fel de cuvinte oferite omului spre dialog pentru a-l crește la desăvârșire.

Dacă omul are "chipul" lui Dumnezeu, cosmosul "rațiunilor" are imprimat în intinul lui gnosologic pecetea "forme" omului. Evident, "forma" nu o luăm în înțeles geometric, sau fizic, etc., ci ca pe o stare a existenței în care vedem în mod transparent ce este lucrul în sine și nu cum apare. Tot ce vedem în jurul nostru are un sens, o menire, un jelp care cineva trebuie să le înțeleagă. Cine altcineva ar putea, dacă nu omul, care are rațiune dinamică, spre deosebire de "rațiunile" statice? Lumea i se oferă, dar numai omul o "cuprinde", verbul din

limbile latine însemnând a "înțelege", iar cel care cuprinde este mai mare decât obiectul cuprins. Uneori matematicile lucrează cu absurdul spre a fonda o realitate. Dacă la fel și noi am scoate din cosmos și lumea înconjurătoare pe om ce rost ar mai avea acestea? Ar fi "rațiuni" irrationale, un fel de planuri cum să ajungi la comorile lor, dar nu e nimeni să le citească și să aprecieze adevărata lor valoare. Ar fi niște perle într'o eternă noapte pe care soarele "chipului" nu le-ar juca horile de lumini. "Formele" prin om sunt duse la sensul lor dialogic de a se împărtași din lumina

"chipului", omul fiind potirul de viață al cosmosului, cel care duce lui Dumnezeu lumea creată de El prin: "Ale Tale dintru ale Tale." Cosmosul depinde de om, după cum omul depinde de Dumnezeu. În limba română găsim exprimată această dependență. Un om "format" nu se referă la cantitatea forme, ci la "forma" interioară, fiind acela ce a ajuns la o maturitate a creierului și inimii ce poate să-și manifeste demnitatea împărătească a "chipului". Cunoașterea lumii pentru el se materializează în descoperiri de taine din "forme". Acțiunea lui de a revela ceva din natură e

numită "în formă", adică valoric rezumând toate condițiile. Astfel cunoașterea pășește domeniul geometric de măsură, pe care îl depășește intrând în domeniul soteriologic, adică în Sfânta Sfințelor din tot ce există, și nu oprindu-se la coaja aparențelor. Ceea ce face el nu e "de formă", ci "în formă", nu e făcut "de mântuială", ci "în mântuire". Astfel putem vorbi de o "formă de viață", care își are rost numai dacă o asociem cu "formosus", acel dor al paradisului după "chipul" pierdut.

Aici, la răspântia lui "formosus" a avut loc tragedia umanității. Omul

a fost ispitit să cunoască. Nu e vorba de cunoașterea științifică pentru care Dumnezeu i-a dat rațiune. Lui Adam i s'a dat poruncă să stăpânească tot ce este viu (Facere I, 29-30) și să dea nume tuturor animalelor (Facere, I, 20). Cel care "stăpânește" cunoaște, iar prin cunoaștere domină "formele" pe care le stăpânește. Cel care numește înseamnă că știe absolut totul despre o existență căreia să-i dai un nume, iar aceasta înseamnă că Dumnezeu i-a poruncit lui Adam să stăpânească "formele" prin rațiune și știință. Cunoașterea de care Dumnezeu îl avertizează să

se ferească, deoarece în ziua în care va ajunge la ea va muri, este cunoașterea opusă lui "formosus", cunoașterea răului și a "de-formării".

Păcatul nu este altceva decât "de-formare", o cadere din "în formă" la nivelul "de formă", existential, un refuz al lui "formosus" și o tentație a "forme" spre meonic, o cunoaștere a urâtului, un scuipat pe manuscrisul lui Dumnezeu.

Prin "cunoaștere" Adam a cunoscut suferința, urâtul și moartea. "Chipul" lui spre care tindeau toate "formele", universului ca sursă de viață dialogică a fost "de-format". Cosmosul își pierde "rațiunile". Creatorului, care prin Adam trebuiau duse spre etern și taboric, iar nu spre "cunoașterea" desființării lor.

La "plinirea vremii" (Kairos) Iisus Hristos s'a intrupat în Noul Adam. Creatorul s'a făcut ipostas în creatură. S'a făcut temelie omului în calitate de Dumnezeu. S'a făcut om pentru ca omul să devină Dumnezeu. S'a dat morții ca om pentru ca moartea să-l înghită ca om și să asle în cârligul de pescuit ființele umane pe Cel care cu moartea Lui pe moarte a călcat.

Prin Evul Mediu apusenii vorbeau de o teorie a "satisfacției". Din punct de vedere filosofic ideea părea frumoasă.

În locul "satisfacției" Stăniloae aduce, urmând pe Sfinții Părinți, pe "Dumnezeu drăguț" din simțirea românească. Iisus Hristos se intrupează ca "restaurare" a omului. Se îmbracă "în formă".

Horia Stamatu afirma că Intruparea lui Dumnezeu în om a fost necesară pentru ca Dumnezeu să se libereze, ca revelarea personală, din tiparele de trib în care omul îl încremenise pe cugetarea de piatră.

Iisus Hristos este Mântuitorul lumii. Nașterea lui este axa existențială a cosmosului, pe care Jaspers o reducea la nivelul mușuroiului de furnici.

Iisus Hristos a "în-format" omul cu abisurile dumnezeiești și a restaurat "formele" universului spre Om. O comuniune a "formei" spre "chipul" dător de viață, ca "formă de viață", ca flu al omului și Fiu al lui Dumnezeu. □

VORBIREA

Înalt Prea Sfinției Sale Arhiepiscop Traian Crișan, în Catedrala Sf. Ioan Botezătorul, Detroit, Michigan, cu ocazia Sfințirii ca Episcop a Pr. Vasile Puscas

Sfântul Apostol Pavel, unul dintre cei mai renumiți propovăduitori ai creștinismului primar, după ce a străbătut toate drumurile din Asia Mică, Grecia și Macedonia, dorea foarte mult să facă o călătorie la Roma ca să întâlnească pe creștinii de acolo, a căror credință se vestise în toată lumea. În acest scop Pavel cerea în rugăciunile sale, ca să aibă cumva, prin voința lui Dumnezeu, vreodată bun prilej ca să vină la ei, ca să aibă mângâiere împreună cu ei prin credința lor și a lui (cfr. Rom 1, 8-12). Deci dintr-un motiv de credință jinduia apostolul să cerceteze pe creștinii din Roma, nu de dragul de a vedea forul roman sau alte splendori din capitala Imperiului Roman.

Așa ceva s'a întâmplat și celui ce vă vorbește. De mult doream să am vreodată bun prilej ca să vin la voi, să aflu mângâiere prin credința noastră, a mea și a voastră. Și iată ocazia a venit; ocazia rănduită de Providența Divină, care veghează asupra Bisericii, popoarelor și a fiecărui individ; ocazie unică, așa spune "istorică", ce nu a fost dată nimănui dintre Români, în trecut. Ocazia este un motiv de credință, de simplu turism. Este vorba de hirotonirea primului episcop american, de origine română, după înființarea unui episcopat pentru cetățenii Statelor Unite ale Americii de origine română și religie catolică de rit bizantin, sau greco-catolic cum se mai spune. Acest eveniment constituie obiectul mângâierii și a bucuriei noastre spirituale de astăzi, pentru care ne găsim adunați în acest sfânt lăcaș.

Am asistat, cei mai mulți pentru întâia oară, la slujba atât de măreață și impresionantă a consacării întru episcop a Preasfințitului Louis Puscas. Pentru a înțelege, însă, mai bine și a ne imprima mai adânc în minte și în suflet importanța evenimentului săvârșit, scoțese de bine să ne oprim, înainte de toate, câteva clipe, asupra noțiunii de "episcop". În limba greacă, de unde cuvântul este luat, "episcopos" înseamnă "păzitor", "administrator", "supraveghetor". Prin definiție, prin instituție, precum și din punct de vedere istoric, episcopul, toți episcopii sunt urmașii Apostolilor. Dacă am face o incursiune în trecut, pornind de la episcopul consacrat astăzi și trecând prin episcopii care l-au consacrat, transmigrându-i, am putea spune, o filiație spirituală, urcând spre primele timpuriale Bisericii, din episcop în episcop, am ajunge la Apostoli și, prin ei, la Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu și Capul Trupului mistic, care este Biserica.

În cuvântarea sa de despărțire, la Cina cea de Taină, Isus spune apostolilor săi: "Nu voi mai apleca pe mine, ci eu v'am ales pe voi și v'am rânduit să mergeți și să roadați și să aduceți și roada voastră să rămână" (Ioan 15,16). Cu aceste cuvinte Cristos ne arată lucrarea sa de mântuire ce va continua peste veacuri prin Biserica sa. Isus Cristos a rânduit deci pe apostoli ca să meargă să vestească Evanghelia; să meargă necontenit, în toată lumea, să pătrundă în toate straturile societății, să înfrunte toate civilizațiile, și să nu se mulțumească numai de cuvinte spuse, ci să aducă roada, care să rămână. Aceiași poruncă o repetă Cristos în ziua înălțării sale la cer: "...mergând învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Spirit, învățându-le să păzească toate câte v'am poruncit vouă, și iată eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul lumii" (Mt. 28, 19-20). De atunci acele cuvinte de poruncă și de program se repetă, și cei chemați și trimiși de Biserica vestesc, fără născut și fără frică, în numele și cu autoritatea lui Cristos, mesajul de mântuire.

De aceea, prima calitate și prima datorie a episcopului este aceea de a fi învățător, conducător și păzitor al legilor și tradițiilor Bisericii, în fruntea căreia este pus. Sfântul Apostol Pavel va arăta magistral marea acestui har (sau harismă) și va pune în evidență alte calități ce trebuie să împodobescă pe un urmaș al apostolilor, calități pe care nu avem acum timp să le înșirăm (cfr. 1 Timotei 3,2; Tit 1, 7ss), și va sfătui pe credincioșii să primească totdeauna cu venerație pe cei care vor fi chemați cu numele de "episcop". După Pavel, cele mai

alese minți ale scriitorilor bisericești, din toate timpurile, vor exalta demnitatea și datorită episcopilor; iar Biserica va rădăni, în slujbele sale, o solemnitate deosebit de măreață și mișcătoare la hirotonirea unui episcop. Prezența Dvoastră în această biserică este o grăitoare dovadă a cinstirii și a caldei primirii a celui ce, în numele lui Cristos, v'a fost dăruit episcop, cel dintâi episcop american catolic, de origine română. Pentru acest primat și această învrednicire fi adresăm îndată tradiționalul: "Întru mulți ani, Stăpâne!" Comunitatea catolică americană, de origine română, cler și popor, a venit numeroasă să-și salute episcopul, să-l asigure de sentimentele sale sincere creștinești, de voința serioasă de a urma cu fidelitate învățăturile Bisericii, și a colabora din inimă cu episcopul lor pentru ca viața creștină, în primul rând, să rămână mereu vie și din ce în ce mai înfloritoare.

Iar eu, dragă Frate întru Cristos și Preasfințite Părinte, îți urez la începutul acestui drum nou: Să păstrezi credința; să-ți unii această turmă mică, dar plină de fervoare la înfățișări bune. Nu-ți va lipsi la aceasta colaborarea fraților Preoți, pe care îi vei conduce și le vei fi ca un Părinte și-i vei iubi ca un Frate și Prieten; ei îți vor fi loiali, deschiși și încrezători față de noul lor episcop, împreună lucrători de speranță pentru împlinirea misiunii pe care ți-a încredințat-o Sfântul Părinte, Papa Ioan Paul II. Iar peste toate nu uita, Preasfințite că autoritatea în Biserica lui Cristos este o servire, nu stăpânire, sacrificiu și renunțare în favoarea turmei încredințate. "Cel care între voi va vrea să fie mai mare - a spus Cristos apostolilor - acela să fie slujitorul vostru; și cel care între voi vrea să fie întâiu, să vă fie vouă serv. După cum și Fiul Omului n'a venit să se servească, ci să se servească ei" (Mt. 20, 26-28). La fel și Sf. Petru, piatra Bisericii, îndreptându-se către cei care au răspuns în conducerea Bisericii, le scrie: "Păstorii turmei lui Dumnezeu, dată în paza voastră, nu cu silnicie, ci cu voie bună; nu pentru câștig urât, ci din dragoste; nu ca și cum ați fi stăpâni peste Biserici, ci făcându-vă model turmei" (1 Pt. 5, 2-3). Iubiți credincioși,

Cineva între D-voastră ar putea să-mi pună următoarea întrebare: "Preasfințite Părinte, avem în Statele Unite peste 150 de dieceze cu peste 250 de episcopi catolici; la ce bun, deci, o organizație bisericească în plus, și încă de rit bizantin, cum episcop de origine română? Stăteam foarte bine, noi Românii Uniți, sub conducerea spirituală a episcopilor de rit latin". Răspund cu plăcere acestei întrebări.

Diferitele rituri au fost considerate totdeauna un patrimoniul spiritual ce îmbogățește și împodobește întreaga Biserică a lui Cristos. Părinții Conciliului Vatican II și-au exprimat aprecierea și au adus elogiile cele mai frumoase Bisericii de rit oriental, cum este și cea a noastră, și au amintit dreptul și datoria acestor Biserici de a fi organizate și conduse în conformitate cu propria lor disciplină, care corespunde mai bine obiceiurilor credincioșilor ce fac parte din ele și este mai potrivită la promovarea binei lor sufletești (cfr. Decretul de Ecclesiis Orientalibus Catholicis).

De aceea, în ultimele decenii au fost înființate, aici în Statele Unite ale Americii, așa numitele "exarhate" pentru catolicii melkiti, maroniți, armeni și copti; fără să mai amintesc diecezele catolicilor ucrainieni și ruteni. În felul acesta, catolicii americani de diferite rituri orientale și-au găsit rădăcinile ("the roots"), cum se spune azi, și nutriți din ele, ei contribuiesc și mai mult la diversitatea în unitate a marelui popor american.

Astfel, a sosit, în sfârșit, și rândul nostru. Dând ascultare multor cereri, care de mulți ani soseau mereu la Roma, și venind întru împlinirea multor dorințe, Papa Ioan Paul II a apreciat că e timpul să acorde Bisericii Greco-Catolice din Statele Unite un episcop și o organizare proprie. Citim în Documentul pontifical: "Noi, Ioan Paul, episcopul serv al servilor lui Dumnezeu, îngrijorat de binele tuturor credincioșilor, am socotit că trebuie să în-

temeiam exarhatul apostolic pentru Românii de rit bizantin, care s'au stabilit în Statele Unite ale Americii de Nord, pentru ca în felul acesta să se lucreze mai ușor ("aptius") la mântuirea lor spirituală și la organizarea lor; și aceasta am făcut-o după ce am luat cunoștință și de părerea Conferinței episcopilor din Statele Unite și a Delegatului nostru apostolic de acolo". Cel care ar crede, deci, un lucru superflu decizia Papei, ar pretinde a fi mai înțelept decât Cel căruia Isus Cristos i-a încredințat grija spirituală a întregii Biserici.

Dar pe lângă acest motiv, exprimat în mod lămurit în cuvintele Papei, se poate întrezări încă o cauză, care a determinat pe Pontificul Roman să înființeze o orânduire bisericească proprie pentru catolicii americani de origine română. De fapt în Documentul papal citim: "Nos, de omnium Christianorum bono solliciti", ce se poate traduce: "Eu Papa dela Roma îngrijorat de binele credincioșilor". Papa de sigur, între toți credincioșii, de al căror bine este purtător de grijă, a voit să cuprindă și frații și surorile noastre din România, pe Românii Uniți cu Roma, cărora le-au fost luate pe nedrept catedralele, bisericile, și toate instituțiile culturale și caritative. Deci și de dragul lor, Sfântul Părinte a înțeles că este exarhat și a numit un episcop, care într'un fel oarecare să reprezinte Biserica Română Unită lipsită de libertate, a cărei "flică" sunteți Dvs.

Cu un decret hain și ilegal din 1948, Biserica Română Unită cu Roma a fost desființată, afirmându-se - cu o nerușinare fără pereche - că parohiile culturale greco-catolice au revenit la cultul ortodox român; "revenire" ce a fost comentată ca spontană, dela sine, nesilită. Nu este nevoie, pentru că faptele sunt arhicunoscute, să vă amintesc în ce condiții și sub ce teroare s'a realizat acea "revenire", acea "trecere" a Uniților la ortodoxie; cine n'a auzit despre închisorile care au gemut de episcopi, preoți și laici. Toți episcopii noștri, fără nici o ezitare sau deficiență, au murit ca adevărați martiri în puscării sau la domiciliu obligatoriu, care tot puscărie este. Ei sunt fală și mândria Bisericii noastre și temelie pe care, cu ajutorul lui Dumnezeu, o vom ridica și mai frumoasă.

Precum Cristos a fost osândit la moarte prin cărdășia dintre sinagogă și procuratorul roman, Pilat, tot așa, Biserica Blajului a fost lichidată de colaborarea și cărdășia unor membri ai Bisericii ortodoxe române și regimului comunist; doi parteneri care au mers de acord, mână în mână, și au hotărât stergerea noastră de pe harta României, fără să-și bată capul că și noi am fi avut un cuvânt de spus.

Nu pot tăcea, -pentru că nedreptatea ce ni s'a făcut întrece orice măsură-, meritele Bisericii Unite pentru frați. Voi aminti numai activitatea corifeilor Scolii Ardelene dela Blaj; activitatea politică, în frunte cu marele episcop Inocențiu Micu-Klein, care a formulat primul program politic și a pretins pentru credincioșii săi iobagi, pe care pentru prima dată i-a numit "națiunea română", drepturi egale cu celelalte națiuni minoritare din Transilvania. Toate acestea au pregăt și au dus la Unirea cea mare din 1918. Și care a fost răsplata? O desconsiderare și desființare, călcând în picioare cele mai fundamentale drepturi ale omului. Astăzi, această Biserică, mama micuței Biserici Unite din America, trăiește, ca și creștinii din primele veacuri, în catacombele lăcerii, ale suferinței, ale rugăciunii și speranței. Ea este vie și puternică în spirit; căci o Biserică, cu peste un milion și jumătate de credincioși, nu poate fi desființată prin decret. Două sute cincizeci de ani de istorie nu pot fi șterși cu buretele așa cum se șterge praful de cretă, mai ales când această istorie a scris pagini de glorie în cartea neamului. O conștiință colectivă statornică pe convingeri de credință și adânc înrădăcinată în tradiție nu poate fi înăbușită prin măsuri represive, de dimineață până seara. După 35 de ani de opresiune și umilire, Unirea cu Roma persistă răbdătoare în conștiințele românești retrase astăzi în catacombe. Faptul că Biserica Română Unită nu comite să moară, în ciuda celor ce i-au decre-

tat decesul, continuă să neliniștească atât pe membrii Sfântului Sinod, cât și autoritățile civile dela București. Ei continuă să întrețină o campanie ostilă nouă, în jur și peste hotare, tinzând la un singur lucru, anume acela de a obține să se dea uitării ceea ce s'a întâmplat în anul 1948 și a pune lespele definitive pe mormântul Bisericii Române Unite.

Iubiți frați și surori, Până când această Biserică Română Unită cu Roma are călăul în gură și nu poate vorbi, și până când nu va putea ieși din întunericul catacombelor și al persecuțiilor, va revine Dumneavoastră, Bisericii Unite și reorganizate din Statele Unite, misiunea de onoare și cinstea de a vorbi în numele întregii Biserici Unite, de a reprezenta și a lucra pentru eliberarea și înflorirea ei. Precum în Vechiul Testament, profeții erau considerați "gura lui Dumnezeu", așa voi, Românii americani Uniți cu Roma în credință, sunteți "gura" Bisericii Blajului. Stim, noi cei din Europa, cu câtă constantă grijă și generozitate, mai ales prin Asociația Dvs ARCA, v'ați ocupat de soarta fraților noștri din țară. Cred, însă, că, pe lângă sprijinul moral și material oferit celor de acasă ca să nu se simtă părăsiți și să nu le scadă curajul, acțiunea Dvs ar trebui să se întindă în două direcții: una, spre toate acele organizații, instituții și mișcări care se preocupă de respectarea drepturilor omului și care ar putea exercita o presiune oarecare asupra guvernului român. Altă acțiune necesară, mai ales din partea venerabililor frați preoți, față de organizațiile ecumenice naționale și internaționale. Acolo noi suntem pogrîbi de ani de zile de către reprezentanții oficiali ai Bisericii ortodoxe; acolo ar trebui să lămurim lucrurile.

În legătură cu această acțiune, Dvs știți că la sfârșitul lunii viitoare, între 24 Iulie și 10 August, va avea loc la Vancouver, Canada, a VI-a Adunare generală a Consiliului Mondial al Bisericii, la care vor participa reprezentanții tuturor Bisericii din lume și sute de ziaristi. Biserica ortodoxă română va fi și ea prezentă cu o delegație de 15 membri. Cred că de această ocazie unică s'ar putea folosi ARCA, trimițând acolo un mesaj, în care să denunțe lipsa de libertate religioasă în România situația de prigoană în care se găsește Biserica Unită cu Roma și nerespectarea sistematică a drepturilor fundamentale de către guvernul dela București, drepturi consacrate de toate tratatele internaționale pe care acest guvern le-a semnat și ratificat, dar pe care continuă să le calce în picioare.

Iubiți credincioși, Sunt convins că înființând această "episcopie", dându-vă și un păstor născut și crescut aici, Papa dela Roma s'a gândit la această misiune și națională și creștină a Greco-Catolicilor din America. De aceea cred că sunt în asentimentul Dvs când, în numele întregii comunități române unite din America exprim Sfântului Părinte Ioan Paul II mulțumirile și recunoștința noastră profundă, asigurându-L de dragostea noastră de fii spirituali, fideli în toate împrejurările față de Scaunul Sfântului Petru și față de urmașul lui.

Iar Preasfințitul Vasile, cum îl numim, ca fost coleg la Roma și ca episcop consacrat, împreună cu toți preoții și credincioșii noștri din Europa, îi urez dela Bunul Dumnezeu, prin mijlocirea Fecioarei Maria, Maicii Domnului, atât de dragă Poporului Român, multă sănătate, putere de muncă, prudență, înțelegere, tărie și curaj în misiunea ce o începe azi. Și împreună cu toți frații preoți, colaboratorii săi cei mai apropiați, și cu credincioșii, care îi devin fii spirituali, și cu ceilalți prezenți în această Biserică, îi repet tradiționalul: "Întru mulți ani, Stăpâne!" □

CĂLUGĂRII ROMÂNI DELA SFÂNTUL MUNTE ATHOS

Aurel RĂUȚĂ

Au rămas numai 11 călugări români azi la Athos, din cei peste 150 de călugări care munceau și se rugau pe la începutul secolului nostru în schitul chinovial românesc PRODROMUL, de la Sfântul Munte ATHOS.

Si iată că într-o bună zi ne sosește o scrisoare adresată nouă la Hyperion, dela Ieromonahul Petronios, care într-o limbă curată și cinstită românească, ne cere să le trimitem în dar cărți românești. Ne-au descoperit și rugăminte lor ne-a mers la inimă. Le-am trimis imediat un pachet cu cărțile noastre, ca acum vreo două luni și iată că de Sf. Paști ale noastre primesc scrisoarea de mulțumire a Ieromonahului Petronios, din care reproduc o mare parte, pentru că merită să fie cunoscută de cât mai mulți cititori a ziarului nostru.

"Nu vă pot mulțumi după cuviință pentru bucuria pe care ne-ați făcut-o cu cărțile și pentru care vă rog să primiți îndatoritoarea noastră recunoștință. Vă pomenesec la sfintele Slujbe, împreună cu numele altor binefăcători români, rugând pe bunul Dumnezeu să vă dăruiască sănătate și îndelungare de zile, tări și bună sporire în străduințele ce le depuneți pentru sfânta credință strămoșească și pentru mai binele poporului românesc.

Noi aici, în schitul românesc athonit, Prodrom, o mână de oameni, acum numai 11 inși, ne străduim să fim nestinsă făclia spiritualității românești, în Acropolea Ortodoxiei. Seceris mult, dar secerători puțini și nu puține dificultăți.

Vizitatori vin multe din toată lumea și mult ne mirăm, că din frații români din exil, nu vine nimeni. Fără Dumnezeu nu putem face nimic; iar popoarele ortodoxe, între care și noi Românii, așa cum a intuit-o geniala Nae Ionescu, numai în cadrul și cu luminile ortodoxiei își pot împlini chemarea, pe care le-a rânduit-o Dumnezeu.

Athosul a ținut totdeauna aprinsă și luminoasă, făclia Ortodoxiei. O legătură cu acest centru e mai mult decât necesară. De aceea ne-am bucura nespuse de mult să vă avem oaspeți, frații români trecuți prin focul încercărilor, care fac pe oameni mai înțelepți și-i apropie de Dumnezeu."

Scrisoarea Ieromonahului nu este o simplă mărturie de mulțumire, ci un adevărat mesaj, pe care noi îl vom urma, pentru că a pătruns adânc în sufletul nostru. Noi trebuie să-i mulțumim pentru tot ce ne scrie.

Si acum, pentru cunoștința noastră a tuturor, voi da, pe scurt, ceva din istoria Schitului românesc dela Sfântul Munte Athos.

Muntele Athos sau Sfântul Munte din nordul Greciei, peninsula Chalcidică,

după tradiție a fost ales de însăși Maica Domnului ca loc de înaltă viață duhovnicească, de aceea se mai numește și Grădina Maicii Domnului.

De aceea dela începuturile Monahismului, Sf. Munte a fost locuit de monahi din toate țările creștine din imperiul bizantin și din afara lui, dar mai ales din Țările din zona balcanică.

Prezența monahilor români pe Athos este atestată de documente din sec. 14, dar fără îndoială și mai înainte erau monahi români pe Sf. Munte. Vlahii din nordul Dunării ajunseseră cu turmele la Athos cu mult mai înainte, nu-i de crezut să nu se fi făcut și dintre dânsii monahi. Contribuția însemnată a Țărilor Românești, Moldova și Muntenia, la viața și prosperarea Athosului este unanim recunoscută de istoriografi, atestată de documente, de clădiri ctitorite și de obiecte de preț: icoane, evanghelii, chivote, ș.a., aflate în muzeele mănăstirilor athonite. Arhim. L. Uspenschi, care a scris cea mai bună istorie a Mănăstirilor Athonite, pune drept motto al operei sale: "Nici un alt popor creștin nu a făcut atâtea bine Muntelui Athos, cât a făcut poporul român".

O mănăstire a lor proprie, monahii români au numai din secolul 19, și anume schitul Prodromul, situat pe moșia mănăstirii Marea Lavră, la extremitatea de Est a peninsulei athonite. Loc izolat, sălbatec, prielnic vieții pustnicești, de aceea și este pus sub patronul celui mai mare pustnic, Sf. Ioan Botezătorul (în grecește, Prodromul). Aci monahii toți sunt români și fac slujbele bisericești în limba română.

Perioada de organizare a schitului are loc între anii 1800-1863, când se face sfințirea Bisericii mari și se termină o bună parte din construirea chililor. Ctitorii fondatori, care au dat fondurile necesare sunt domnitorii Țărilor Românești Grigorie și Alex. Ghica, mitropoliții Veniamin Costache și Sofronie Miclescu și tot poporul românesc, dela care s'au primit bani și daruri. Duhovnicul Iustin, Schim. Nifon, ierom. Damian, Ghedeon și Antipa, sunt figuri de stareți vrednici, care au contribuit mult la realizarea acestui lucru.

Dela început schitul a progresat continuu, a avut până la 150 de monahi; a înființat tot felul de ateliere: de pictură, sculptură, legătorie de cărți, croitorie, cizmărie, lemnărie, fierărie etc., ajungând una din cele mai bune obști monahale athonite. A avut duhovnici iscusiți, slujitori și cântăreți vestiți, cum a fost marele psalt Nectare și schimonahul Irinariu, dela care a rămas orea frumoasă istorie a Sf. Munte, în mai multe volume, scrisă artistic și împodobită cu

frumose miniaturi.

Primul război mondial, turburările din peninsula Balcanică apoi turburările produse de schimbarea Calendarului în anul 1924, au avut urmări negative asupra schitului. Numărul viețuitorilor s'a împușinat mereu; din lipsă de îngrijitori, clădirile s'au degradat în bună parte încât, în ultimi

mele decenii, se aflau în pragul pustirii. Din anul 1974, au început să vină din nou monahi români din țară la Prodromul, dar în număr restrâns, din cauza condițiilor sociale neprielnice. În prezent, obștea schitului numără 12 monahi, cei mai mulți însă fiind înaintați în vârstă. Este bine gospodărită și duce

viață de rugăciune și muncă, după rânduelile tradiționale ale monahismului ortodox athonit.

Li revine sarcina grea de a restaura Biserica, foarte deteriorată și a unei bune părți din chilii-aproape ruină; sarcină cu atât mai anevoioasă cu cât posibilitățile financiare ale schitului sunt extrem de modeste: un

mic ajutor acordat anual de statul grec și donații mărunt ale credincioșilor.

Gândul nostru se îndreaptă acum spre acel mărunchi redus de călugări, care mențin limba și tradițiile românești pe acele meleaguri destul de vitrege, promițându-le că, cu vrerea Domnului, îi vom vizita și ajuta.

SCHITUL CHINOVIAL ROMÂNESC PRODROMUL DIN SFÂNTUL MUNTE ATHOS

BĂTAIE DE JOC LA ADRESA ORTODOXIEI ROMÂNEȘTI

Ion A. COMAN

România este o țară ortodoxă. Ortodoxia a fost și este religia oficială a neamului românesc. Nu pentru că așa vrem, sau nu vrem noi, dar până și statisticile oficiale recunosc că aproape întreaga populație este ortodoxă. Ortodoxia face parte din sufletul poporului nostru, după cum Carpații fac parte din țară. Când spui "Român", spui "ortodox", după cum când zici România zici Nistru, Tisa și Dunărea.

Din punct de vedere administrativ avem o patrie ortodoxă, despre care, cum mint cu nerușinare ziarele de propagandă comunistă, zice-s'ar că s'ar bucura de toate "libertățile".

Atunci, cu ce drept își bate cineva joc de religia oficială a unui stat? Ne referim la cartea "Muntele..." de un oarecare Ion Brad, editura Mihai Eminescu, București, 1980. Nu tovarșii, nu ti-am făcut jocul și nu am dat numele întreg al așa zisului "roman", de fapt scârboșe-

nie de vulgarisme și insinuări. Insuși titlul e o blasfemie și un sacrilegiu și a fost ales cu grijă de șefii tovarșului, pentru ca prin simpla rostire a lui buzele noastre să fie unse cu spurcăciunea de cuișă a puzelei comuniste. Pentru orice Român, pentru orice creștin Sfântul Munte al Athosului este Grădina Maicii Domnului, indiferent câte spume la gură o să mai faceți încercând a spurca potirul și neamul românesc. Când cineva își bate joc de Sfântul Munte își bate joc de fiecare creștin în parte.

Mulți și-au bătut joc de Românii și în multe feluri. Mai ales dela 23 August începea jignirile nu mai au limită. Dar asta e din cale-afară. Nu, nu o să facem plăcerea autorului de a da citate din injuriile de birjar și blasfemiile aduse. Asta ar ajuta la răspândirea otrăvii. Pentru că tot ce a pus el pe hârtie este otravă, adevărată otravă pentru inimă și suflet. Nici nu am pomenit de "carte" pentru a fi citită. E o mizerie, iar

când există atâtea lucruri bune de citit nu merită să-și piardă nimeni timpul cu literatură de gunoi.

Dar ne-a revoltat obraznicia în sine și politica de distrugere intelectuală și spirituală dusă de partid.

Într-o țară în care toți marii scriitori și poeți, începând cu Eminescu și Alecsandri, sunt cenzurați și publicați fragmentar, unde nici nu se pomenește de Vasile Postelucă (vrei nu vrei, poet român cu o valoroasă operă literară), unde ești pus la închisoare dacă amintești de Radu Gyr, sau Nichifor Crainic (poeți creștini ortodocși) într-o asemenea țară se publică o batjocură adusă ortodoxiei și poporului român.

De fapt, aicea e problema: Nichifor Crainic și Radu Gyr erau ortodocși în vreme ce comunismul are ca țință tocmai distrugerea ortodoxiei, iar dacă nu poate să o distrugă atunci încearcă măcar să tăvălească în noroi simbolurile și realitățile ei cele mai

scumpe.

"Cartea" oricum nu și-a atins scopul deși difuzarea ei reprezintă încă o flegmă pe obrazul Românilor.

Dar de ce nu a luat Sfințitul Patriarh o atitudine împotriva ei? E greu să fii conducător spiritual. Într'un regim comunist dacă vrei să fii adevărat conducător spiritual atunci nu pui prea mult preț pe viață. Nu oricine are puterea suflătească a Papei. Nu vrem să jignim și nici nu avem pretenția de a da sfaturi. Suntem niște bieți credincioși oarecare care încercăm să spunem ceva: Înalt Prea Sfințitul Patriarh apeacă-ți urechea la noi și nu lăsa păngăritorii să otrăvească suflătele oamenilor cu vulgarisme împotriva celor sfinți!!!

Ar mai fi ceva de spus, dar ce poți să mai spui când Românului i se fură și dreptul la credință? Păine - nu, libertate - nu. Tot ce mai are omul este credința, iar aceasta îi este batjocorită.

Credeți că o să vă mai rabde mult Dumnezeu? □

EVANGHELIA EXILULUI (Decembrie 1983)

LA IESLEA BETLEEMULUI

Sergiu GROSSU

Nasterea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos este evenimentul unic al istoriei lumii. Căci Fiul lui Dumnezeu își părăsește slava cerurilor și se întrupează "pentru a noastră mântuire", luând asupra Lui păcatele tuturor oamenilor. De aceea scrie apostolul Pavel că "El, măcar că avea chipul lui Dumnezeu, totuși n'a crezut ca un lucru de a-pocut să fie deopotrivă cu Dumnezeu, ci s'a dezbrăcat pe Sine însuși și a luat un chip de rob, făcându-se asemenea oamenilor" (Filipeni, 2:6-7).

În general, noi nu putem înțelege taina cerului. Nu putem pricepe cum "pe Cel ce n'a cunoscut nici un păcat, El L-a făcut păcat pentru noi" (2 Cor., 5:21), și ne întrebăm, nedumeriți: "De ce a fost nevoie ca Fiul lui Dumnezeu să-și părăsească slava pe care o avea la Tatăl înainte de a fi lumea?"

Nu mai cei ce-au simțit povara uriașă a păcatului și-au pus mântuiri, prin pocăință, pot să-și dea seama de semnificația Nașterii Domnului Isus, de întruparea supranaturală a Divinității, de dragostea fără de margini a lui Dumnezeu, care "a trimis pe Fiul Său ca jertfă de ispășire pentru păcatele noastre" (1 Ioan, 4:10).

Mântuitorul, desprecăru-i venire au scris proorocii, "s'a făcut trup și a locuit printre noi", ca să aducă

lumii zbuciumate tocmai ce-i lipsea: pacea! O pace, bineînțeles, cu totul deosebită de pacea lumii. "Vă las pacea, vă dau pacea Mea, spune Domnul. Nu v'o dau cum o dă lumea" (Ioan, 14:27). Pacea lumii este relativă și aparentă. Pacea Domnului Isus este reală și veșnică. Mai mult, lumea nici nu poate să dea pacea după care însetează sufletul nostru. Pentru că, se știe, condiția păcii este iubirea, nu ura și răzbușnarea. Lumea nu ne poate da pacea, fiindcă n'o are.

Hristos Domnul este "pacea noastră". Numai rămânând în El, pacea devine realizabilă: "V'am spus aceste lucruri, ca să aveți pace în Mine" (Ioan, 16:33). Ce fel de pace? Paceă cu noi înșine. Paceă cu oamenii în mijlocul căroră trăim.

Pacea cu Dumnezeu. O pace asemănătoare păcii vestită de îngeri în noaptea sfântă. În urma căreia nu ne mai frământă îngrijorările de tot felul, nu ne mai neliniștește moartea. Deoarece în noi s'a născut Isus Domnul, certitudinea și echilibrul vieții.

Să nu ne înșipăm gândul că inima noastră este rea și murdară, un fel de iesle morală, nepotrivită pentru nașterea Mântuitorului. El aceste inimi le caută - inimile, dezorientate, sărăcioase, înrobite pașimilor și desertațiilor acestei

lumi, inimii fără speranță și fără ajutor care - la un moment dat - simt nevoia unui Mântuitor, a unui eliberări, a unui stăpân blând și iertător, gata să înlăture veștii tirani ai sufletului și să întronizeze în beznă filiniei poeziei, lumina Sa veșnică, steaua de lumină a unui Betleem dător de viață nouă.

Ingenunchiați în fața Ieslei, cutremurați de taina întrupării, cu ochii plini de lumina nopții sfinte, să devenim, asemenea magilor și păstorilor, vestitori ai Nașterii lui Isus, drumuitorii spre Betleemul veșniciei noastre. Pentru că prin noi, prin nașterea noastră din nou - dar al nașterii Fiului lui Dumnezeu - steaua păcii și a dragostei universale să răsare pe bolta lăuntrică a tuturor păcătoșilor lumii, a tuturor ateilor ce-L refuză și-L batjocoresc pe Isus, înmădând cu razele mângâierii divine hrubele unei societăți din ce în ce mai mult îndepărtată de Dumnezeu, destrămand negura învățăturilor anti-cresține, și incendind viața tuturor cu "viața din belșug" a Aceluia care a venit în lume ca s'o izbăvească de sub puterea întinericului.

Si să cântăm împreună cu îngerii: "Slavă lui Dumnezeu în locurile prea înalte, și pace pe pământ între oamenii plăcuți Lui!"

TRAGICA MOARTE A PREOTULUI NICOLAE ȘI A PREOTESEI ANITA TĂNASE

În urma unui groaznic accident de automobil, preotul Nicolae și preoteasa Anita Tănase au plecat dintre noi. Pe un drum de țară, la o înfrunțare de drumuri, lângă localitatea Arthur, câțiva kilometri nord de orașul Guelph, Ontario, în ziua de Sâmbătă 5 Noembrie, după amiază, în timp ce părintele Tănase, preoteasa și un copil în vârstă de 12 ani, Nistor Cărniciu, din Kitchener, erau în drum spre ferma unui prieten bănașean, mașina lor a fost lovită de un camion încărcat cu lemne. Părintele Tănase a fost omorât pe loc, iar preoteasa și copilul au fost duși cu ambulanța aeriană la Toronto. Preoteasa a murit în Spitalul General după câteva ceasuri, iar copilul se găsește încă în Spitalul de Copii în stare critică.

Părintele Tănase a împlinit vârsta de 70 de ani în Mai, iar preoteasa, tot în Mai, a împlinit 59 de ani.

Preotul Tănase a fost hirotonit întru preot în Mai 1958, în biserica ortodoxă română Sf. Gheorghe, din Windsor, Ontario, de către episcopul Teofil Ionescu. Până în anul 1968 a condus o misiune ortodoxă, "Sfânta Cruce", înființată de el în Toronto, aparținând de episcopia condusă de episcopul Teofil. Această episcopie încheind și activitatea, preotul Tănase cere în 1969 intrarea sub jurisdicția episcopiei ortodoxe române de la Vatra Românească, de sub conducerea înalt Prea Sfinției Sale Arhiepiscop Valerian. A fost admis și i s'a încredințat să pastoreze pe credincioșii frați bănașeni din Kitchener, Ontario, adunând în jurul parohiei deja existente, "Sfântul Ioan Botezătorul". Timp de 12 ani a servit această parohie, fără pretenții bănești, parohia fiind săracă, și oricând a fost nevoie, pe orice vreme, pleca dela Toronto, unde își avea locuința și serviciul la o companie, la Kitchener, ca să fie de ajutor și la datoria sa de preot. Preoteasa a fost întotdeauna alături de el, la toate activitățile.

În 1981, la 1 Februarie, parohia "Sfântul Gheorghe" din Toronto, devenind vacantă, părintele Tănase a fost ales să fie paroh administrator, pentru un timp de doi ani, până parohia își va găsi un alt preot permanent. Către sfârșitul lunii Septembrie, din anul acesta, a făcut cunoscut consiliului parohial al Bisericii "Sfântul Gheorghe", că a hotărât să se retragă la pensie și a rămas să mai servească încă până la 12 Noembrie, când trebuia să predea locul preotului nou ales părintele Sterie Mihădas.

Începând cu Luni seara și până Joi 10 Noembrie, în fiecare seară, la orele 7.30, la casa funerară, au fost oficiate servicii religioase de priveghi, de către preoți ortodocși din Toronto și alte localități, ca, dela Biserica antiohiană, bielorusă, macedoneană, bulgară, grecească, sârbească, și de către preoți români.

Vineri 11 Noembrie, dimineața, trupurile, însoțite au fost aduse la Biserica ortodoxă română "Sfântul Gheorghe" și la ora 10, a început oficierea Sfintei Liturghii, potficată de către Prea Sfinția Sa Episcopul Nathanael, dela Vatra Românească, înconjurat de preoți: Sterie Mihădas, Richard Grabovschi, dela Biserica "Sfânta Maria" din Cleveland, USA, Dumitru Ichim, parohul Bisericii "Sfântul Ioan Botezătorul" din Kitchener și Nicolai Zelea, din Hamilton. Prea Sfinția Sa, în numele Episcopiei Ortodoxe din America, în predi-

ca rostită, a scos în evidență spiritul de sacrificiu al preotului și al preotesei, invitând lumea să ia parte intensă la rugăciunile ce se fac pentru veșnica lor odihnă.

Prea Sfinția Sa Episcopul și părintele Grabovschi, îndată după terminarea Sfintei Liturghii, au plecat spre Cleveland, trebuind să ia parte la niște conferințe ce aveau loc acolo.

Vineri seara, a fost oficiată panahida de către un sobor de preoți dela diferite biserici ortodoxe din Toronto. Cu această ocazie au vorbit în legătură cu tragedia întâmplată, preotul John Colouras, dela Biserica greacă, care este și președintele Asociației Clerului Ortodox din Toronto și împrejurimi, și preotul Michael Doder, dela Biserica sârbească.

Trupurile fără viață ale preotului și preotesei, au fost ținute în Biserica peste noapte și câțiva credincioși au ținut să stea de priveghi până Sâmbătă dimineața, când la ora 9.30, a început oficierea serviciului de înmormintare de către preoți: Sterie Mihădas, Dumitru Ichim, Nicolai Zelea și un preot prieten dela o biserică grecească.

După regulile cimitirelor, trupurile preotului și preotesei au fost așezate la locurile de veșnică odihnă înainte de amiază, în văzul unui mare număr de enoriași și prieteni din alte localități ca, New York, Montreal, Ottawa, Kitchener, Hamilton, London, Toronto, etc.

Din partea părintelui Nicolae, rămâne sora lui, doamna Elena Tintă, împreună cu sopol Roman și fiica dănei și ginerele cu nepoții, toți trăind în Toronto. Din partea preotesei Anita, rămâne sora ei care se găsește în Germania de Vest, și care din motive de sănătate, nu a putut să vină la înmormintare, însă și-a trimis feciorul, adică nepotul preotesei, care a venit și a luat parte la acest eveniment tragic.

Alte cuvântări funebre au fost rostite de către următoarele persoane: Preotul Sterie Mihădas, parohul Bisericii "Sfântul Gheorghe", preotul Dumitru Ichim, în numele parohiei "Sfântul Ioan Botezătorul" din Kitchener, preotul Nicolai Zelea, din Hamilton, domnul Avram Sărbu, președintele Asociației Culturale Române "Banatul", din Kitchener, domnul Oana Alexandru, ca reprezentant al comunității românești din Montreal, domnul Valentin Cantor, din New York, în calitate de președinte al Congresului Limbii Române, instituție înființată cu 16 ani în urmă de părintele Tănase, domnul Toni Lupu, cantorul Bisericii "Sfântul Gheorghe", care, pe lângă sentimentele personale, a dat citire unei scrisori din partea domnului Nicolae Pora, din Ottawa, care nu a putut fi prezent, domnul Ion Marinescu, în numele noilor veniți, domnul Doru Popescu, tot ca frate nou venit în mijlocul comunității românești din Toronto, doamna Zamfira Flutur, din London, Ontario, fiina părintelui și a preotesei și domnul Ilie Dumitru, președintele consiliului parohial al Bisericii "Sfântul Gheorghe", exprimându-și adâncul regret pentru această atât de tragică pierdere suferită de comunitatea românească din Toronto.

Plecarea lor neașteptată dintre noi, va rămâne pentru toți un prilej de serioasă gândire, că fiecare avem un sfârșit și niciodată nu știm când, pe neașteptate, acest sfârșit vine.

Tatăl Cereșe să-l odihnească cu dreptii în Împărăția Sa Cerească.

Correspondent

SFÂRȘIT DE AN

Scrie în Biblie că "Domnul a făcut toate pentru o pînă" (Proverbe, 16:4). Cu alte cuvinte, în vederea unui scop. "Un copac, și tot are nădejde: căci când este tăiat, odrăștește din nou și iar dă lăstari", citim în Iov, 14:7. Dacă un pom nu-și atinge pînă - adică roadele - se întimplă cu el? "Orice pom care nu face roade bune, ne avertizează Mântuitorul, este tăiat și aruncat în foc".

Si noi, Românii din băjensia care se prelungește cutremurări de dureros, trebuie să avem o pînă, un scop, un ideal. Un ideal curat și sfânt ca lacrima nădejdi din care ne hrănim așteptările și ne creștem bolile visului.

Pentru că, în pofida faptului că am fost tăiați, amputați de secura nemiloasă a istoriei, contemporane din trunchiul obidit al neamului, noi trebuie să odrăsim din nou și să dăm, din nou, lăstari de lumină, în întinericul acestui veac pângărit de diabolul apocaliptic, conștienți de rostul arderii noastre pe rug și de coeficientul jertfirii nelimitate.

Două lumi se înfruntă, din păcate, în fiecare din noi: carnea și spiritul. Pe de o parte, moștenirea adamică - omul cel vechi, omul firesc - pledică teribil în efortul nostru de auto-depășire. Pe de altă parte, năzuința noastră de a înfrânge natura, de a stăpâni materia, de a spulbera puterile colbului.

Ce ne rămâne de făcut? La acest sfârșit de an,

cuvine-se să ne facem "bi-lanțul" activității spirituale, revizuirea trăirii noastre ca pribeți. Putem rosti, oare, alături de apostolul Pavel: "M'am luptat lupta cea bună, mi-am isprăvit alergarea, am păzit credința?" Sau, mai degrabă, în toate cele 365 de zile, fie la Paris sau la New York, la Londra sau la Rio de Janeiro, am comis nelegiuirile despre care vorbeste proorocul Isaia: piciorarele noastre au alergat "spre rău" și ne-am grăbit să vârsăm "sânge nevinovat", gândurile noastre au fost "gânduri nelegiuite" și-am semănat "prăpăd și nimicire" pe drumul inconștient al desertăciunilor; "ca niște orbi de-a lungul unui zid" am băjbăit și băjbăim încă, poticnindu-ne "zina namiaza mare, ca noaptea" în mijlocul diasporei românești, "ca niște morți"; am mormăit și ne-am văitat în dreapta și'n stânga, întru așteptarea unei izbăviri imposibile, fără ca să ne dăm seama că de "vinovați" și de "necredincioși" am fost față de Domnul, cât de mult ne-am îndepărtat de El, cu câtă "apăsare și răzvrătire" am cugetat și vorbit "cuvinte mincinoase", de pe piscurile trufase ale ignoranței (Isaia, 59:7-13).

Evangelia ne îndeamnă la o mare, indispensabilă și hotărâtoare cotitură a vieții. La o schimbare radicală. Nu prin voința noastră proprie, ci prin lucrarea miraculoasă a Duhului Sfânt. Atunci, când

ne recunoaștem starea de păcat și cerem Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos har și binecuvântare, în vederea biruinței. Atunci, când "toate lucrurile" se înnoiesc, când omul întreg se înnoiește în Hristos Isus.

Când îngropăm împreună cu El, noi putem trăi o "viață nouă", deoarece am căpătat o inimă nouă și un duh nou, am devenit o "faptură nouă", avem o "mințe nouă" și cântăm lui Dumnezeu o "cântare nouă".

"Știți în ce împrejurări ne aflăm - răsună, mai actual ca oricând, glasul apostolului Pavel - este ceasul să vă treziți în sfârșit din somn..." (Romani, 13:11). Ca să trăim, măcar de aci înainte, altfel. Nu o viață peti-cită, educată, îmbunătățită. Ci înnoită. Curățită în sângele Mielului. Induhovnicită.

O viață "ascunsă" cu Hristos, în Dumnezeu. Definitiv și deplin.

Da, la acest sfârșit de an, cuvine-se fratele meu și sora mea, de pe înstrăinatele meleaguri ale vicisitudinii, să stăm cu inimi larg înțredeschise, la bătaia Vântului cereș. Ca să pătrundă în noi lumina. Și îmbrăcați cu "armele luminii", să ne învrednicim a străluci "ca niște lumini" în lume, dând un sens și o valoare creștină exilului din care facem parte. Și, mai ales, luptând - în numele lui Isus - pentru hegemonia Luminii pe pământ...

RĂSPÂNDIȚI ACEST ZIAR

ÎNTRE PRUT ȘI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominației rusești - Mihail EMINESCU

25 de ani ai televiziunii dela Chișinău

Nicolae LUPAN

Nu voi insista asupra trămbării faptului că "leagănul" celor două mari descoperiri ale genului uman, radioul și televiziunea, ar fi fost în exclusivitate Rusia. Prin intermediul lui Alexandru Stepanovici Popov și al unui oarecare Rosing din Petersburg. Ceea ce contează este faptul că ecranul azuriu și-a ocupat acum un sfert de veac, locul cunoscut în trecut din Nistru și Prut. Zic "locul cunoscut", deși tendințiozitatea și angajarea politică nu l-au părăsit nici pentru o clipă.

Era pe la sfârșitul primăverii lui '58 când, ca responsabil al radiodifuziunii din Cernăuți, n'as fi avut nici în clin nici în mănecă cu acest eveniment important dela Chișinău, dacă nu eram invitat prin transfer la postul de redactor-șef al televiziunii moldovenești. Primul ei redactor șef! Si primul reporter al primului reportaj televizat în direct dela ferma de vite din satul Ialoveni de lângă Chișinău.

Spun acest lucru nu pentru a polemiza cu cineva sau a reproșa cuiva "omiterea" numelui meu alături de cel al primului director al studioului Andrei Timuș, astăzi doctor în științele economice, sau cel al primului regizor-șef al televiziunii Varujan Panasian, care pentru a constata o stare de lucruri ca atare. Indiferent de evoluțiile noastre ulterioare ca foști protagoniști ai teleinceputurilor de pe Dealul Șchișoasei.

Si tot pentru a stabili un adevăr al timpurilor trecute, voi spune că pe atunci încă nu existau, așa cum se pretinde astăzi, emisiuni despre "etnogeneza națiunii moldovenești și formarea statului moldovenească", la care ar fi participat așa sau așa ca Mohov, Afteniuc sau Artiom Lazarev. În primul rând, acesta din urmă nu era nici măcar colaborator inferior al academiei de științe, calitate ce a fost nevoit s'o îmbrățișeze abia prin anul 1965, când fusese mazilit de Ivan Bodul din postul de ministru al culturii. Mazilit și înlocuit cu omul său de încredere Petre Darienco. Al său și al Ecaterinei Furjeva. Un singur lucru este cert, acela că televiziunea era ceva nou pentru republică și pentru ziarisții care-și dăduseră asentimentul să pună stăpânire pe acest gen al jurnalisticii. Se scria mult și prost iar imaginea filmată se scotea un mare lux din cauza lipsei de peliculă. Eram nevoit să redactez miștoș scenariile. Asta îmi răpăa mult timp, dar curând la uniunea scriitorilor se constată cu satisfacție "o îmbunătățire simțitoare a limbii". Nu tindeam spre o hipercorectitudine dar ceream tuturor secțiilor o înțelegere a limbii cât mai apropiată de cea literară. Am fost totuși tras de mână, spunându-mi-se că se scrie "prea românește".

Între timp, în calitatea mea de redactor șef, am aflat că din cele zece mii de televizoare, căde avea republica, doar o mie erau la sate. Am hotărât atunci să fac o încercare, anunțând în presa periodică programarea a două filme în limba română. Într-o săptămână, numărul televizorilor dela țară se ridică la trei mii! Mă dusei la comitetul central ca să aduc la cunoștință această bună noutate.

Fără o mână și cu ochi iscoditori, Alexei Ivanovici Medvedev, șeful secției de agitație și propagandă, care băgase palma în toți ziarisții din republică, mă înrebă câte televizoare sunt în toată Basarabia. Îi răspunse-i. Apoi, "câte din ele sunt în case de Ruși și câte în case de moldoveni?". Nu știam. Mi-o spuse dumealui, plin de importanță, după care mă întrebă de unde sunt de loc. Spunându-i că sunt din nordul Basarabiei, dela Hotin, mă înrebă ce caut la Chișinău, când Hotinul meu face parte din Ucraina. Modest, sau mai bine zis prost cum eram, nu l-am întrebat ce vânt și de unde îl aduse pe el în Basarabia. Știam doar că era venit de undeva din fundul Rusiei. Mi-a spus direct că trebuie să-mi iau rămas bun dela televiziune. Drept care am fost coborât în grad și mutat la radio pentru "naționalism românesc". Ca peste vreo zece ani să fii dat afară și de aici. Pentru același na-

ționalism și "promovarea culturii occidentale" prin intermediul undelor eterului. Ce-i drept, de data aceasta regia maziirii a fost semnată de doi "moldoveni": Pîtor Lucinschi, secretar al comitetului central și Stepan Lozan, președintele comitetului de stat pentru televiziune și radio difuziune.

Dar nu destituirile în sine vroiam să le aduc pe tapet, ci puterea nemărginită de care dispune un responsabil republican pentru propagandă și ideologia comunistă în general. Căci naiv cum eram, m'am dus să mă plâng de șovinismul lui Medvedev la președintele consiliului de miniștri al republicii Alexandru Filipovici Diordița. La Diordița, ceea ce Gheorghiuț vroia să însemne, deoarece cu câțiva timp înainte îl imprimasem pentru standul republicii dela expoziția internațională din Bruxelles.

Si fiindcă porunca era ca să fie imprimat în limba republicii a cărei conducător era, încep el să silabisească păgînuța de text la nouă dimineața, ca s'o termine pe la cinci după amiază. Multă sudoare s'a scurs atunci de pe el.

Venise proaspăt bărbierit ca pela patru să-l ducem la Panasian acasă să se rădă pentru că barba-i ce crește abundent începuse să dea umbre în fața obiectivului camerei de filmat...

Cât despre transferul meu dela radiodifuziunea bucovineană la televiziunea moldovenească, e cazul, cred s'o spun că era o invitație ce coincidea cu dorința fierbinte de a realiza acest salt: post bine plătit, locuință, înscriere în registrele biroului de populație. Vorbe - că urcîndu-mă Cerîșușilor lua proporții tot mai monstruoase și mulți dintre intelectualii autohtoni luau drumul Chișinăului.

Dar și aici, din cauza naționalității lor române din așa zisele pașapoarte, nu le era de loc ușor să se aranjeze. De aceea la prima schimbare a buletinelui de identitate Românii bucovineni deveneau moldoveni. Așa cum a devenit, bunăoară, fostul meu subaltern Mihai Morăraș care a fost nevoit să părăsească radioteleviziunea, dat fiind faptului că șeful cadrelor Chiril Jigan și adjunctul președintelui, Filip Crulișchi, îi făceau mereu aluzie la calitatea lui de român ca obstacol grav pentru avansare în grad și majorare de salariu. Deși acest tânăr devenise înarmat membru de partid!

Dar să revin la sfertul de veac al televiziunii moldovenești. Respectiv la începuturile ei. Era și este știut că informația ca atare îl interesează cel mai mult pe telespectator, fie el din Est sau din Vest. Nu voi spune nimic nou, cred, că în condițiile unui stat totalitar, ca cel comunist, noțiunea informație înseamnă "dezinformație".

Nu e ușor să fie ea ticlăită în acest sens, mai ales cea cu caracter internațional, când te gîndești că "Panorama televiziunii" dela Chișinău cuprinde de fiecare dată cam 30 de noutăți deformate. De aceea aici, ca și la Moscova, se pune mare preț pe așa zisii croniciari care, și din somn sculați, trebuie să aprecieze la așa zisa "justa valoare" actualitatea și mesajul materialului. În primul rând, mesajul care poate fi denaturat prin trunchieri sau prin mici texte tendențioase de legătură.

Cum ar fi, să zicem, o imagine cu stiri nesfârșite de mașini parcate în lungul trotuarelor din orașele zis capitaliste. Mașini, despre care cronicarul cuvîntă cu glas jalnic de după ecran că ele stau în stradă nu pentru că stăpînii lor sunt la birouri sau acasă, ci din cauza crizei petrolului. Criză ce a împins lucrurile până într'acolo că bietul occidental nu mai are bani de benzină!

Dar că totuși oamenii nu se pierd, recurgînd la mijloacele bătrânești de locomotie, imaginea respectivă redînd de fapt plimbări ale turiștilor cu trăsuri purtate de cai în lungul canalelor dela Amsterdam sau Brugge. Cu alte cuvinte, insinuarea și tendențiozitatea sunt prevăzute în orice domeniu de activitate dela televiziunea sovietică dela Chișinău. Si de fiecare dată

se urmărește un singur lucru: vigilența politică!

Mi-aduc aminte de o informație care relatează că într'un colhoz de nu mai știu de unde care, pare-mi-se, "Progress" cu doi de "s" se chema, informația ce relatează că fusese dat foc unui lan de grâu din simplul motiv că crescuse prea mare și era greu de cosit. Relatarea era însoțită de fotografiile respective, adăugîndu-se că criminalii fuseseră aspru pedepsiți. Când în fond era vorba de câteva hectare de grâu ce căzuse la pămînt din pricina ploilor, grâu ce se stricase și nu mai putea fi recuperat, parcela trebuind arată pentru alte culturi. Anume din aceste considerente brigadierul se hotărîse în mod oficial să elibereze acest sector de paie prin ardere.

Mai mult, despre autorul acestei informații, pe care îl avusesem ca subaltern și căruia îi purtam un respect deosebit, astăzi se spune că ar fi murit "la mașina de scris", adică la datorie. Or, în realitate își află sfârșitul de inimă grea din cauza unor adomnestări nemeritate din partea președintelui de pe atunci al radioteleviziunii Feodosie Vidrascu: un neîntrecut demagog și speculant de cugete slabe. Mai ales când venea vorba de "recunoștința moldovenilor față de poporul rus" sau de vizitele dumealui în de pînă ran oropsit de prin părțile nisiporene ale Prutului, vizite ce le făcea prin "sanctuarul" Kremlinului sau la mausoleul lui Lenin. Si nu se lăsa până nu vedea lacrimi de emoție în ochii lui Alexandru Camionșchi sau al Eugeniei Dațcaia...

Si pentru că d-l Vidrascu să nu se simtă prea sigur, voi adăuga că televiziunea dela Chișinău a cunoscut și alte specimene de diriguitori, deputați ai sovietului suprem din oficiu. Unul care zicea că dacă "nu e bună acustica din studioul de pe strada Livezilor, ea, acustica adică, poate fi adusă dela Moscova". Altul, sprijinindu-se pe măturile femeii de serviciu, îi sfătua "bărintește" pe redactori să scrie în emisiunile lor, când era cazul, "Izmenă și nu indispensabil, chisat și nu urîță, că-i prea românește!". Un al treilea, susținea că "cîntecul poate fi format și din trei vioristi, când nu sunt bani destui". Iar al patrulea, ce-i drept, acesta nu era decât adjunct, încurca "unisonul" cu "unitalul".

Nu pot totuși să nu recunosc că printre președinții radioteleviziunii dela Chișinău a fost și unul cum se cade. De aceea probabil, n'a fost lăsat prea mult în post, fiind coborât în grad și tras pe linie moartă. E vorba de Vladimir Croitoru căruia n'as putea să-i reproșez nimic în materie de "coroană", a la Lozan să zicem, care pe timpul acela făcea parte din pleiada conducătorilor de principiu: tu ești șef - eu sunt un prost, eu sunt șef - tu ești un prost.

Nu mai astfel se poate explica plecarea demonstrativă dela radioteleviziune a foștilor săi adjuncți Dumitru Dobă, Ion Podoleanu și Valentin Slegun. Oamenii care, spre cinstea lor, nu și-au putut permite să joace chiar în măsura în care le-o cerea Lozan. Din acest punct de vedere nu e nevoie de nici un fel de probe de ce Filip

Crulișchi, om puțin știutor de carte, și Ion Busuioc, cu toată mediocritatea lui, dețin aceste funcții cam de pe timpul când eram încă la Chișinău. Or, au trecut peste nouă ani de atunci! Ani în care Stepan Lozan, inteligent cum este, nu pot să n'o recunoască, și-a dat seama că numai cu două marionete ca Busuioc și Crulișchi poate face durabilă umbria "înfrățirii" în metoda lui de conducere prin dictat personal.

E diabolică forța magică a chingilor "înfrățirii" dela Chișinău! Diabolică prin faptul că de decenii Basarabienii sunt duși zi și noapte cu zăhărelul "prieteniei" dintre popoarele și neamurile sovietice. De fapt e vorba, repet, de un dictat ce le este servit de televiziunea moldovenească drept frăție la care, chipurile, aspiră ei din generație în generație. O "înfrățire" ce în secolul ravelor cosmice sorteste lumea la o închisoare de ordin național, cum n'a mai cunoscut istoria vreodată.

Cât despre învățămintele civilizațiilor, ele se lovesc mereu de granitul ignoranței și lipsei de libertate. Căci un popor, fie el oricât de mare și puternic, nu va fi liber atîtă timp cît ține în sclavagism medieval alte popoare lipsite de apărare și resurse de împotrivire.

Când cunoști mai îndeaproape starea de lucruri dela țalpa până la vîrt de piramidă, înțelegi perfect că așa zisa suprastructură este tot așa de îndobitocită ca și baza. Căci e greu de găsit un alt popor dominant pe lume care să se mulțumească cu o coadă de scurmbie uscată, un cartof în coajă și o pufoaică. Asta din urmă, adesea îmbrăcată pe pielea moartă, Ce-i drept, scurmbă și cartoful sunt înecați în basamacul cel de toate zilele.

Deplorabila situație însă nu-i împiedică, prin forța lucrurilor, pe ziarisții dela televiziunea din Chișinău să devină exponenții numărul unu al pretinse evoluări spirituale a populației autohtone dintre Nistru și Prut. "Evoluare" ce, până la urmă, prinde și "izbândește". Pentru că, în virtutea autoconservării, omul le da toate pe una și începe să găsească alinare într'o pretinsă fatalitate contra căreia nu te poți ridica cu mîna goală în niște condiții geopolitice, tot fatale.

Cu atît mai mult că, dintotdeauna, orice popor ajuns la strîmtoare, pe lângă marea majoritate a fiilor săi fideli are și pseudo-reprezentanți ce se întrebă în mod demagogic: "Cine a spus că graiuri felurite / Ne dezbînă? / Nu-i adevărat! / Drumul nostru este nesfârșit / De același soare luminat

Impostura poetului Emilian Bucov ajunge, pur și simplu, la culme atunci când dumealui adăugă în proză: "Mama și tata, izvorul și soarele, graiul și cîntecul, spirijul și îndrumarea - toate merg mîna în mîna cu înfrățirea socialistă a popoarelor din marea noastră patrie- Uniunea Sovietică".

Nici mai mult, nici mai puțin. Exact ca în condiția șireții tichiri a poveștii din poveste în care "nici un cuvînt drept să nu fie". Or, cum spunea Tudor Vladimirescu-Pandurul, "Patrie se cheamă norodul, iar nu tagma jefitorilor".

LEUȘENI-BASARABIA

Curte jărănească

FARA ARMÂNEASCĂ

**CU SIBEPEA
A SĂRBATORILOR
DI CRĂCIUN
SI ANUL NOU,
FARA ARMÂNEASCĂ
VĂ UREADZĂ A TUTULOR
TRI MULȚ ANI!**

CULIND DI SĂRMÂNȚIĂ

Tum, na, na, ficior curbani,
țerlu'ntreg lu-avem tăvani,
sărmănița nă păhniă,
Scapă-nă di amărtiă!

„Vinu pravdă, dă-lli căldură
că oamiiuili nu nă vrură;
pallili si-lli da rihati
că nu-aflăm vără crivati,
ni chilimi călduroasă,
văr' nu n'apruchiă în casă!

„Hărisea „Tă Stă-Măria
se-avdză boate di ciudiă-
ază si-amintă Ficior,
a lumillei Hărdzitor!

S'acătără ca s'dipună
di sum steali, di stri lună,
anghili mari cu-aripiti
s'azbuirau stri capiti.
Stanea s'adără grădină
di lilicea și lufină.

Invițat di dipărtări
alăsără căț' ș'cântări,
că pițet se-apreasi sem
steauă cătră Betleem.

Ialea ș'vin, moi, ialea ș'vin
sum mușatlu țer sirin,
oaspiț mări'ncărcaț cu dhoară
și dininti va-lli li-așteară,
că si amintă Ficior,
a lumillei Hărdzitor!

Zahu PANĂ

AMINTARE (Stille Nacht)

Noapți di'nvīs. Terlu-i diççilsi!
tuti dorm... dułi somn,
singuri veaghiă pârîntiili. Adurnit,
Natiu Sfânt tu păhnie-anvilit
dorŃi di vveri ligănat...

Noapți di'nvīs. Terlu-i diççilsi!
Picurari avd cāntări,
anghili buŃi seamni lă fac din țer
ca s'la spună niavdzătlu mister:
că Hristos s'amintă...

Noapți di'nvīs. Terlui diççilsi
lumea s'feai paradisi!
Că Hristolu din țer dipună
Hillilu-a Domnului, OM s'adără
ca s'nă-ascapă di arău...

pi grailu armănesc

di D.BACU

DI DZUA DI CRĂCIUN

„Ni-aduc aminti aŃilli di când iream ficiori
ș'ved țerlu nă lighiă nabastră, fără nori.
Sum el un munti ș'hoara-ni pri cheptu-a lui vartos
ș'liiau s'trambur, că durerea ni-adjundzi pân di os!

E-aprim Crăciun ș'mi duți un dor ț'i arde her:
Di calea, Ndreapta cali dit lumi s'nu mi cher.
S'meadun cu soț dit hoară, cu steaua s'alăgăm,
că se-amintă Hristolu, tu Betleem, s'cântăm.

Va hībă arăcoari, țangrimi, ma pi noi,
țiva nu va s'nă doară, țiva s'nă da napoi.
Va s'disfățem cărara pit neauă s'treacă ș'alt,
di cāntic s'hearbă hoara ș'arburī cāt di-analț,
si-lli scutură-amurțarea ș'nvirinaarea lor,
haraua s'u tuchească și foclu-a cāntilor.

O Doamne, o Iisuse, Vini ți an, tu vīni
s'aprinz lumbărdzi pit casi ș'tu sufliti luŃiŃi,
aprinzi ș'steaua noastră, Armănilor, știu că știi
că nu-avem faptă rali și nică amărtii;
ș'ma s'avem alti gresuri, Iisuse, Doamne Bun,
nă lliartă, e sărbătoari, e dzua di Crăciun

Constantin COLIMITRA

CU STEAUA

Se-aprueha Crăciunu, ș'mullerli, mă-
ratili, nu ma cumtinău cu lucrili. La'n
vale, fărmită, scutură, arnea, așa cum
s'fați la ună tfinisită casă di nicuchiri.

Bărbațili, pi nafoară la oi, ș'pi nivid-
zută s'furisău pe-ascumtelea la cafinelă.
Aclo, muhabeti cătă s'cafi! Zore s'afili
pulițiciei ma mări ca ațelli di la cafi-
neia. Nu-armăni văsălii s'ru u cunoască
ș'ascheri nibătuță. Ma ți u vrei ma că
nu-lli întrebă văr, că altă soia multi lucrī
s'aveu alăcsită pi lumea sista.

Stăteam cu cartea disfaptă cānda 'n-
vițam, ma mīntea u aveam nafoară. Tu
ubor, se-avdi boate țetilei:

„La'nveastă, nu-al vără sītă și-Ńu
dai s'nter frina?

„Cānda tīni aveai sītă, dzăpti dadă-
mea.

„Aveam la soră, aveam, ma nu u
aflu cānda s'nirisi.

„Ghini, dzăpti dada, ma s'Ńiu pitreț,
că voi s'fărmit ș'mini cama dapola.

Fudzi teta, ș'cānda-Ńi vini niheam su-
fihu. Di lu vrea sītă nāsă mārata, că doli
cu Nđona, lli-afuram sītă că irea cu cothuru
ma mari, ca s'putem s'adram ună steauă?

U aveam ascumtă tu plēŃă și-aclo,
di văr mes tut adăram după cum nă țāl-
lia capu, nāndauă puleani ți li bāgam tu
nāndauă guvi ți le-aveam adrată tu cot-
huru di sītă. La caplu alant a puleanu,
li aprueham dauă cāti dauă, li ligam
cu ună teli, ș'chioșuril di steauă ireau

tamam. Nădzeam acasă, afuram niheam
frimă di găr, u ciumuleam tu-apă, ș'alde
alicheari ți s'fățea! Nu-alăsăm carti'nvăp-
sītă tu țută casa. Vinită, roșă, galbină,
di ți s'hībă, că de-ajea alba, țāliam nān-
dauă steali cama Ńiț, ca s'li-alichim pi
brațili di steauă, că nu-aveam pradz s'an-
cuprăm anghili di ațelli mușatili ți s'vin-
deau în pāzari.

Cānd tuti fură etiml, lom ș'ună finari,
di-ajeali ți nu se-asting cānd suflă vintu,
ș'u bāgam nāmisa di sītă. Nvilițea lu-
Ńina și cārpli alichiti cānda ireau ma
mușati. Tolea, cama sātōs, duțea steaua
s'noi cu ciumădzil ma mări ca noi s'cu
trastili pân di padi, 'nchisim cum si'muni-
că tuț cu cloapăti ș'cu cāntic s'lom casili
arada.

S'diprau cāŃilli după noi ca după urs
și-s trădzeau anapoda cu-alătrarea. Căi
putea s'nă sta în cal?

Bāteam la casili a nicuchilor ș'intram
roși di arăcoari ma cu oclli scānte. N'as-
tiptau oamiiuili cu harauă și ma s'videam
ș'vara feata di varsta noastră. muruseam
gurgiumaru, di s'avdza șapți huri ma di-
partit:

Sculați, sculați, boeri mari
Florile dalbe
Sculați voi romāni plugari
Florile dalbe.

Cola BELITARU

S'BĂNEADZĂ "ARMÂNAMEA

Dumănică 16 Sumedru
1983, la New York, Statili
Uniti, s'băgă thimelliu
asociației Culturale
"ARMANAMEA"

Scopurile, după statutlu
Asociației sunt:

S'andună pi frațilli
armăni di America ta
s'lucrează țr țânearea și
cultivarea limbillei, a
folklorlui și a adeflor armă-
nești - tri apărara ndreptu-
rilor a armănilor di Penin-
sula Balcanică;

să scoată ună revistă pri
limba armănească și s'u

răspāndească la tuț armăni-
lli di pri loc;

s'facă și s'cunoască isto-
ria Armănilor și agiutorlu
dat di elli la cultura și civi-
lizația tuturor țărilor balca-
nice; să s'cunoască rădățina
latină a armănilor;

s'agiută la ananghe pri

membrilli Asociației, cāndu

va cadă tu zore;

s'agiută la ligături di

vreari tri tuț membrilli

asociației, tri tuț armăniili

și cu țara lu bănează

cașșun;

CARTE DI THIMELLIU

Noi, Armăni și Armăne, scriși ma n'ghios, nă adunăm ază
16 Sumedru (Octombrie) 1983;

Ti Credința noastră Crisțină,
Ti Fara noastră Armănească, și bāgam thimelliu Asocia-
ției Culturale "ARMANAMEA" ca s'nă poartă zborlu și
vruea noastră di cāti ori va s'hībă sibepea și va-s lipesească
s'nă spunem dorurili-a noastre, după Statutul Asociației
Așa s'nă agiută Dumnidză!

s'leagă vveri - cu tuti
organizații armănești di
America și di lumea tuță,
s'alumtă tri Unirea tuturor
organizațiilor armănești ca
s'lucrează deadun tri in-
teresul armănamillei.

Ambăreată și cu
Dumidză, nainti!

Cu sibepea Crăciunului și
a Anului Nou, "Fara
Armănească" vă urează a
tuturor:

Sărbătorli cu harauă și
Tri mulț ani.

SĂ RĂDEM... SAU SĂ PLÂNGEM...?

ANUL 6 Nr. 52

APARE CÂND ARE INSPIRAȚIE !

URZICA LIBERĂ

Vederi din insulele Caribiene
COMUNIȘTII DORESC PACE ȘI DEZARMARE

Bastoane de golf, rachete de tenis, mingi, undițe, umbrele de soare și alte multe articole de sport pentru relaxarea și amuzamentul diplomaților ruși, cubanezi, bulgari, etc., care-și petrec vacanța în Grenadă.

Dinu MĂTRAGUNĂ

Glume

* Bulă este întrebat când vine la armată:
- Ce este tatăl tău?
- Activist de partid.
- Și ce este mama ta?
- Nici ea nu lucrează.

* Profesoara este furioasă: cineva i-a furat oul pe care și-l adusese să-l mănânce în pauză. Vrea să pedepsească întreaga clasă, dar Bulă se scoală în picioare:
- Eu știu cine a furat oul doamnei profesoare.
- Cine?
- Alexandrescu.
- Al vreo dovadă?
- Da. La colțul gurii, lui Alexandrescu i-a rămas gălbenuș de ou. Peste câteva zile, dispăre din clasă portretul tov. Ceaușescu. Profesoara supărată vrea să pedepsească întreaga clasă. Bulă se ridică în picioare:
- Eu știu cine a furat portretul tov. Ceaușescu.
- Cine?
- Alexandrescu.
- Al vreo dovadă?
- Cunoaștem doar proverbul românesc: cine fură azi unou, mâine fură un bou.

* Socialismul se aseamănă cu o corabie. Înaintează încet, se clatină, camenilor le vine rău, li se face greață, dar nu pot părăsi vasul.

* Asemănări și deosebiri între poporul român și alte popoare:
- Italienii au Papă, Românii nu au papă.
- O parte din Belgieni sunt flamanzi, toți Românii sunt fâmânzi.
- Japonezii au tremuri suspendate (șd) Românii au tremuri suspendate.
- Israelul are o înălțime Golan, Românii au un golan la înălțime.

* Printre pacienții care așteptau la ușa medicului pentru consultații erau și câțiva pensionari. La vizita medicală fiecare dintre ei s'a plâns de aceleași neajunsuri. Doctore am pierdut din greutate, mă simt slăbit și fără putere. Doctorul spunând că această este anemie, le-a prescris ficăruia câte un regim alimentar în funcție de venitul lunar, astfel:
Primul: 1600 lei pensie. Doctorul îi spune: Ia și dumneata câte o friptură de vacă în sânge.
Al 2-lea: 1000 lei pensie... Ia

și dumneata câte o găină ră-ți o supă bună cu găluști.

Al 3-lea: 800 lei pensie... legume multe crude sau fierte cu puțin unt.
Al 4-lea: 500 lei pensie... aer.. dumatăle îți trebuie mult aer, respiră adânc...

* Dorință: La un orfelinat, un copil plânge cu încăpățănare. Educatoarea vrea să-l potolească: "Acum al tată pe tov. Ceaușescu, mamă pe tov. Elena, ce mai vrei? Copilul: Vreau să rămân orfan.

* La Congresul agricultorilor, Bostan Vodă din Scornicești: "În urma revoluției din agricultură, se vor obține recolte mari. Tutulor cooperativilor li doresc mari succesi!" Un țăran întreabă: Mulțumim pentru sfaturi, dar, cum rămâne cu plata muncii? Ni se mai dă ceva sau rămânem cu cât furăm!

* Un ascultător întreabă la radio: Ce a fost mai întâi? Oul sau găina?
- I se răspunde: Înainte erau de toate!

JUDECATA LUI PĂCALĂ

Acum Niculiță nene, să te ferec eu subtil
Că mă aflu'n libertate eu Păcală din exil
As dori să iei aminte fără să te mai gândești
Să te bagi la fund odată - scaunul să-l părăsești!

Te-ai plimbat prin toată lumea, ai pretenția să spui
Si-ai văzut ce nimeni altul n'a văzut la viața lui
Ai văzut cum se cultivă și cum crește Occidentul,
Ai văzut că nu fac foame nici tâmpitul, nici dementul!

Ai văzut că muncitorul iei în lumea liberă
Are tot ce-i trebuie și mereu se bucură
Face omul ce-i convine, și prosperă, și-i bogat,
Tineretul de asemeni, este bine educat.

După ce-ai văzut acestea, îndată ce te-ai întors,
Ce-ai făcut, ce-ai pus la cale de merg toate-așa pe dos?
- Am dat sute de decrete! Ai răspunde'n al tău stil
- Si nimic mai mult aș spune, eu Păcală din exil!

Iar cu limba ta peltică să te bălbăi ai să'ncepi
Să nu te'nțeleagă nimeni și nici tu să nu pricepi.
Dar Ileana ți-ar da ghionțuri să te faci mai vioi
- Zi-i Culiță, zi-i că-i bine, și-i libertate la noi!

Nu uita să amintești, planul cincinalului
Si mai zi că e de groază lumea capitalului.
Aste ți-le spune Leana, când faci câte-o pauză
Si când lumea strigă - ura-, știu eu din ce cauză!

Si mai știu - ca toată lumea - ce-ai făcut și ce-ai ajuns,
Că ai sărăcit o țară cu renume în Apus,
C'ai stricat tot tineretul și bătrânii i-ai mințit
Si-ai pus preoți securiști - Auzi dom'le ce tâmpit!

Ai dat bani pe utilaje învechite dela Ruși
Ca să vezi țărani noștri la sapa de lemn aduși.
Ai băgat hoție'n țară, mișuială și ciubuc
Unde vrei să ajungi Culiță, la sapa de cauciuc?

Știu c'ai dărmat biserici fără ca să faci vreuna
Si c'ai risipit bănelul, că să-ți vadă poza lună!
Ai dat banii în prostie pentru tihluri mari și noi
Ce nu merită să poarte niște canalii ca voi!

Dar îți vine curând ceasul, bine c'am trecut oceanul
Eu te sfătu să-ți iei cizma și să părăsești divanul!
Fiindcă un prooroc la sigur spune că va fi război,
Si curând îți vine rândul să fii judecat de noi!

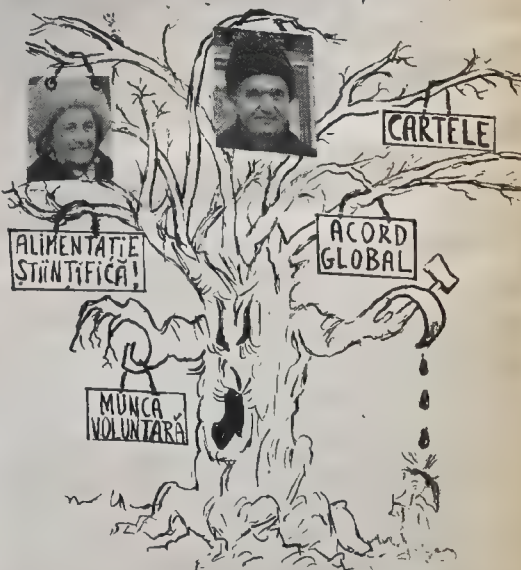
Iar atunci o curelușă de pe spate am să-ți iau
Si n'am să-ți permit Culiță - nici să faci ca măja, miau!
Am pretenție ca asta s'o fac eu - că sunt abil -
Si-ți promit că o voi face - EU, PĂCALA DIN EXIL!!!

Răzoiul Exilat

ANUL XIII

OUL Nr. 62

Sărbătorile de iarnă în RSR
POMUL CU DARURILE LUI MOȘ GERILĂ

Dono-RĂZOIUL

CUVANTUL COPILOR

NOUĂ AZI...

Nouă azi ne-a răsărit
Domnul Isus Hristos
Mesia Cel mult dorit
Domnul Isus Hristos.

Din Fecioară S'a Născut
Domnul Isus Hristos
Dumnezeu Om S'a făcut
Domnul Isus Hristos.

În scutece S'a 'nfăsat
Domnul Isus Hristos
și în iesle S'a culcat
Domnul Isus Hristos.

Cum e robul S'a smerit
Domnul Isus Hristos
și pe noi ne-a mântuit
Domnul Isus Hristos.

O BRAD FRUMOS

O, brad frumos, o, brad frumos
Cu cetina tot verde,
Tu ești copacul credincios
Ce frunza nu și-o pierde.
O, brad frumos, o, brad frumos
Cu cetina tot verde.

O, brad frumos, o, brad frumos
M'ndemni să fii ca tine
Statornic, drept și credincios
Și făcător de bine.
O, brad frumos, o, brad frumos
M'ndemni să fii ca tine.

O, brad frumos, o, brad frumos
Vredeaja ta îmi place.
Ori când te văd, mă simt duios
Și vesel iar mă face.
O, brad frumos, o, brad frumos
Verdeaja ta îmi place.

ABECEDAR CREȘTIN

Acum aproape 2000 de ani împărat al Romei era Cezar Augustus. Acesta a dat o poruncă în tot imperiul ca fiecare să meargă în satul sau orașul în care s'a născut și să se înscrie acolo. Tara Sfântă aparținea pe vremea aceea de Imperiul Roman.

Sfânta Fecioară, care locuia în Nazaret, a pregătit toate cele de cuviință pentru drum și împreună cu Bătrânul Iosif au plecat spre un orașel numit Betleem. Când au intrat în oraș se făcuse deja seară. Era lume multă venită din toate părțile. Toate hanurile, un fel de hoteluri, erau ocupate. Au căutat în stânga, au căutat în dreapta, dar degeaba. Au bătut la o poartă, au bătut la alta, dar preturindenii aceiași răspuns. Tot întrebând și întrebând cineva le-a spus că singurul loc unde ar putea să se adăpostească peste noapte ar fi o peșteră și le-a arătat locul unde era.

Când Maica Domnului și Bătrânul Iosif au pășit înăuntru peste tot era întuneric. S-au așezat într-o parte pe niște paie. Se auzeau vacile rumegând, cați bătând din când în când din picioare și din timp în timp miscarea în cuib a unor porumbei sălbatici ce se găzduiau într'un colț.

Peste noapte s'a împlinit vremea ca Maica Domnului să nască pe Pruncul Iisus. După ce L-a născut l-a pus să doarmă în ieslea vacilor. Toată peștera s'a umplut de lumină.

Sus, pe deal, nu departe de Betleem se aflau niște păstori cu oile. Era frig și făcuseră un foc. Încălzindu-se discutau despre profețiile referitoare la venirea Mântuitorului în lume. Focul aproape se stinsese. Deodată, din spatele lor, a apărut o lumină mare. Speriați au întors capul să vadă ce se întâmplă și au văzut un înger îmbrăcat în haine luminoase de parcă ar fi fost ieșite din razele lunii și ale soarelui. Acesta observând că sunt de înfricoșăși i-a liniștit cu cuvinte blânde ca susurul apei de izvor în noapte și le-a grăit lor așa: "Nu vă temeți. Căci, iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul; căci vi s'a născut astăzi Mântuitorul, care este Hristos Domnul, în cetatea lui David". Păstorii nu mai puteau de bucurie și ochii lor străluceau, la auzul acestei vești nemăpomenite, întrebătorii, ca și cum ar fi vrut să zică: "Unde? Când? Cum să-L aflăm?" Îngerul a înțeles privirile lor și le-a spus unde să-L găsească și cum să-L recunoască: "Veți găsi un prunc înfășat și culcat în iesle".

Păstorii au luat un miel alb și ajungând în Peșteră au îngemuncat și s-au închinat Pruncului Iisus.

În vremea aceasta, dragi copii, cerurile s'au deschis și mil și mil de îngeri zburau din cer spre pământ și cântau în coruri atât de frumos cum nimeni nu mai auzise vreodată. Si cuvintele lor îngerești răsunau pretutindeni: "Slavă întru

cel de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună voie". Si cerul întreg era plin de aripile luminoase ale îngerilor coborînd și cântând că bolta cerească părea un ciros imens ce înflorește deasupra Betleemului.

Dar cine ar putea să descrie în cuvinte omenesti frumusețea de atunci? Nici grădinile raiului nu ar fi putut să se compare cu frumusețea miilor și miilor de coruri îngerești. Bieții păstori aproape că aveau lacrimi în ochi de bucurie și parcă nu le venea să creadă. Le era frică să nu fie un vis, ceea ce văd, din care apoi să se trezească. Si cât de dulce era Pruncul dumnezeiesc! Păstorii stăteau încremeniți și-l sorbeau din ochi.

Dar, dragi copii, Domnul nostru Iisus Hristos a fost așteptat, ca Mântuitor al lumii, să se nască în noaptea de Crăciun, nu numai de păstorii de pe deal, ci de întreaga lume. Iisus Hristos este Creatorul lumii și s'a întrupat în Betleem pentru absolut toți oamenii de pe pământ. Si toți oamenii de pe întreg pământul îl așteptau, ca Dumnezeu, să se nască în chip de om.

Departate de Betleem, în niște țări departe, departe, de Tara Sfântă erau niște regi care se ocupau cu studiul stelelor. Ei așteptau să vadă pe cer o stea cu totul și cu totul deosebită. Când aceasta va apărea însemna că s'a născut Mântuitorul lumii. În Sfânta Evanghelie ni se spune că erau trei regi mumiți magii, sau craii dela Răsărit. Aceștia au văzut într-o noapte steaua pe care o așteptau. Lumina ei înțrecea pe a tuturor lăcășurilor. Deși ei locuiau în diferite țări, când au descoperit-o s'au bucurat foarte mult și în grabă au plecat după ea. Si steaua mergea înaintea lor și le arăta drumul. Era steaua minime ce le vestise Nașterea Domnului. Cum ei locuiau în diferite țări au urmat-o pe cărări diferite până ce s'au întâlnit toți trei. Drumul a fost obositor și greu. Când au văzut Ierusalimul, un oraș mare și frumos, au crezut că acolo vor întâlni pe Pruncul-Dumnezeu, dar steaua a mers mai departe și mai departe până a ajuns în Betleem. Acolo se opri înflorind ca un crin de lumină în ceruri deasupra casei unde se afla Iisus Hristos ca Prunc. Au intrat înăuntru și căzând în genunchi s'au închinat lui Dumnezeu ce s'a născut în Betleem pentru toți oamenii. Si i-au adus tot felul de daruri împărătești și lucruri scumpe lucrate în aur și miresme de smirnă și tămăle, cum numai regii pot să aducă. Si Sfântul Prunc îi privea. Era atâtă pace și liniște dumnezeiască în ochii Lui că și se părea că auzi lumina înflorind ca niște "flori dalbe, flori de măr", așa cum cântăți voi, dragi copii, în colindele de Crăciun.

Părintele Mitrel

O, CE VESTE...

O, ce veste minunată
În Betleem ni s'arată,
C'astăzi s'a născut
Cel fără de'nceput
Cum au spus Prorocii

Că la Betleem Maria,
Săvârșind călătoria,
Într'un mic locaș
Din acel oraș
Naște pe Mesia.

Păstorii văzând în zare,
Din ceruri lumină mare,
Ei fluerau,
Îngerii cântau
Și cu toți se bucurau.

Pe Fiul cel din vecie
Ce l-a trimis Tatăl mie,
Să se nască
Și să crească
Să ne mântuiască

TREI PĂSTORI

Trei păstori se întâlniră
Raza Soarelui
Floarea Soarelui
Și așa se sfătuiră.

Haideți, fraților să mergem
Raza Soarelui
Floarea Soarelui
Floricele să culegem.

Si să facem o cunună
Raza Soarelui
Floarea Soarelui
S'o'impletim cu voie bună.

Si s'o ducem lui Hristos
Raza Soarelui
Floarea Soarelui
Să ne fie de folos.

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

BUCUREȘTI-BEIRUT VIA IRAN "CEAUȘESCU CONNECTION"

Pe bază de documente, revista "Reader's Digest" publică un interesant articol: "Drugs for Guns-The Bulgarian Connection". (Puști pentru stupefiante-Legătura cu Bulgaria)! Iată despre ce este vorba:

Politia secretă bulgară, la ordinul KGB-ului, a organizat o firmă de import-export "KINTEX".

Afacerea e de două ori profitabilă Moscovei:

Stupefiantele corup structura morală a lumii libere, în timp ce armamentul e trimis mișcărilor dedicate "eliberării" popoarelor.

Acum reproducem din același articol, pag. 96, următoarele:

"In March 1982, he (Kenan Arkan, a radical Turk with PLO connection, and a close personal friend of would-be Papal Assassin Mehmet Ali Agca, N.R.) acquired seven tons of munitions and light-infantry weapons from Romania on IRAN's (Sublinierele noastre) behalf."

Din banii obținuți prin otrăvirea tineretului american, guvernul din București antrenează și înarmează teroristi, printre care și pe cei din Iran, bănuți de atentatul din Beirut unde au murit 229 de soldați...

Copiii noștri trimiși să apere pacea!

LĂZILE CU TALENT?

În baza schimbului cultural, lăzi cu sculpturi, tablouri, covoare boțite și sticle de șampanie se plimbă în fugă prin orașele americane.

Uniunea Artiștilor Plastici prezintă pe meridiane arta contemporană.

Modernismul-decadent al Apusului nu-i prea slobod sub comuniști, dar UAP încearcă să ne convingă că au și ei "îndepindința" lor. Este adevărat că nu vedem capul proaspăt cântat al tov. Nicolae în ramă sau pe piedestal dar, în același timp, nu descriăm suflet și pietate românească.

Nu vezi o umbră de biserică, o cruce, o idilă...

Coșbuc n'a fost tradus!

Așa-i ordinul partidului de a prezenta "Patria" fără rădăcini.

Unele tablouri, vreo două sculpturi și covoare merita de a fi scoase din ladă, dar, din păcate, ele au fost înăbușite de pensulele și daltele "contemporane" care în isonul la "Cântarea României".

Dezamăgirea își are explicația: mulți artiști de valoare au luat drumul pribegiei.

"EXTRA-PRUDENT!"

A venit în vizită să-și vadă fratele. E tăcut, timid, dă din umeri și nu-ți răspunde dacă-l întrebi cât costă un bilet de tramvai. Se teme să nu divulge secrete.

Până la urmă i-am aflat secretul. Când a primit pașaportul a fost avertizat: "Vezi ce vorbești pe acolo, că poate vorbești tot cu un securist de al nostru."

Securistul din țară o fi având dreptate!

ȘI UNUL E PEA MÛLT

Într'un cerc restrâns al unui grup sportiv din Detroit, s'a înmănat premiul poetului popular român-american Mitică Bănciu.

N'am fi menționat acest eveniment de circulație locală dacă n'am fi văzut o fotografie ce imortalizează "momentul solemn" al înmănării premiului, publicată în ziarul comunist "Tribuna României".

Memoria lui Mitică Bănciu, un patriot anti-comunist a fost pangărită.

Fără să identificăm pe nimeni, ajungem totuși la o concluzie:

Printre cei prezenți a fost cel puțin un agent comunist care a ținut să-și informeze stăpânii despre activitatea "literară" din centrul industrial al automobilului.

Un comunist, ori unde s'ar afla printre noi, este un comunist prea mult.

CU VEDEREA 20/20

Tovarășul și ziaristul Eugen Barbu, mai mult tovarăș decât ziarist, ne menționează "...o obscură publicație din Occident, intitulată Cuvântul Românesc..." (Săptămâna" nr. 614).

Tov. Barbu are ochi de cucuvea! Vede din lumina Răsăritului în întunecimea Occidentului.

Dar "Cuvântul Românesc", obscură publicație pe care alți tovarăși o mai numesc și "Fițiică", apare regulat de 8 ani, în 24-32 de pagini, este "publicația din Occident" cu cel mai mare tiraj și este citită în cinci continente.

Ca satisfacție avem însoțite și ura condeiilor ce scriu sub zăbala comunistă.

TRATAMENTE DIFERITE

Detențiștii apreciază fabulele și poeziile lui Vasile Militaru (Mama, etc.) dar nu-i pomenesc numele.

Lui Aron Cotruș îl pomenesc numele dar nu-i citește poeziile.

Doi titani care și-au lubit țara.

Unul a murit înpușcărie, celălalt în exil.

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

Camera Română de Comerț A Prof. Radu Buzescu

39-01 Main street, Room 505
Flushing, New York 11354, U.S.A.

Tel: (212) 539-4449

ORELE: 10:30 A.M. - 5:30 P.M.

SECȚIA MATERIALĂ

1. Curs practic engleză: 2 volume plus 6 casete a 90 de minute fiecare: \$ 75 (ambalaj și expedite: America: \$ 7.00; Alte continente: \$ 15.00).

P.O.Box 1829, Flushing, New York 11352 USA

(plus sales tax pentru vânzări locale)

20% reducere pentru noii venși și pentru cei cu posibilități materiale reduse

2. Traduceri de acte, diplome, etc.

3. Examen scris carnet conducere:

Individual: \$ 65.00; Grup de doi: \$ 60.00; Grup de trei: \$ 55.00; Grup de patru plus: \$ 50.00. Indicații pentru testul practic de conducere: GRATUIT.

4. Deschideri de companii: taxe, evidență contabilă; investiții proprietăți.

5. Editură-cărți (obținerea dreptului de autor)

6. Unele probleme legate de emigrare.

SECȚIA IDEALĂ

1. Instrucțaj organizatoric pentru toți Românii: gratuit.

CĂRȚI

În curs de apariție:

ROMANUL "BANDA DE MAGNETOFON"

Acest al 6-lea volum publicat de aceeași autoare, descrie cu originalitate și emoție realități ale României de astăzi.

Așteptăm comenziile Dvs. pe adresa:

Ion Dumitru Verlag,

8000 Munchen 40, Siegfriedstrasse 3;

West Germany

Prețul unui volum: 6 dolari americani - Silvia Cinca

DORESC SĂ EMIGREZ

* Doresc să emigreț în USA sau Canada, nănumesc ARCAȘIU NECULAI OVIDIU, născut în anul 1928 în Brașov, absolvent al Facultății de medicină și zootehnie (veterinară) și apelez la o persoană sau organizație să trimită garanție pentru a-mi gira emigrarea în USA sau Canada în vederea acordării vizelor. Menționez că am asigurat loc de muncă de către "Nee World Council of Churches" din New York USA. Garanția se poate trimite (și prin telex) la Ambasada USA din România, București, la D-na Viorica Cursaru, telex: 11416.

* ILNITZKI CLEMENT, 1943, studii medii, preluător prin achiziție, sofer de taxi, cu soția ILNITZKI MARIA, 1950, studii medii, și copiii ANDREEA MIRUNA, 1974, ALEXANDRU VICENTIU, 1976, IULIANA, 1979, DANIEL, 1981, domiciliat în București Str. Secului, nr.5, Aleea B, Bl.18, sc.2, apt.23, parter, sector IV, cod 75776, având pașaport de plecare definitivă din țară, caută sponsor pentru emigrare în USA. Garanția se poate trimite la adresa de mai sus, sau la Ambasada USA din București.

CAUT RUDELE ȘI PRIETENII

* Coca Lucia Carmen din RFG, Dietzenbach 6057, Max Planck str. 3, telefon 06074-41572, caută pe prietenilei din copilărie din str. Parfumului, București, ing. KRANICU EMANUEL, plecat din România 1980 și stabilit în prezent în Canada.

* Actrița MARGARETA PAPAȘIAN, stabilită în Los Angeles, USA, este căutată de colegul de teatru MARIUS Marinescu, care locuiește în Australia, la adresa: 12/6 Bega Flats - 2601 - Canberra - Australia. Rog pe cei ce-i cunosc adresa, s'o anunțe personal, sau să mi-o comunice la adresa de mai sus.

* Rog persoanele care îl cunosc sau știu adresa D-lui VASILIU BOGDAN VIOREL care a locuit în București, str. Pandele Târșanu nr.5, să-mi scrie la adresa: 2628 E. Kirby, Detroit, Michigan 48211, sau tel. 921-7604 pentru Ene Lucian.

* Melania își caută unchiul, RADU NICOLAE născut în com. Petrești, jud. Alba, căsătorit cu Ivone, stabilit în Elveția. Cei ce pot da relații sunt rugați să scrie la adresa: Kottner Elfride (pentru Melania), Seumegasse 3/16, 1120 Wien, Austria.

ÎN HOLLYWOOD CALIFORNIA
PENTRU O MASĂ BOGATĂ ÎNTR'UN LOCAL FRUMOS
MERGEȚI LA:

ORZA'S Romanian Restaurant (REDESCHIS)

708 N. VALENTINO PLACE (NEAR PARAMOUNT STUDIOS
AT MELROSE) - HOLLYWOOD, CALIF. 90038

PENTRU PRÂNȚ:LUNI-VINERI 11 am.-3 pm.

SEARA: MIERCURI-SÂMBĂȚA 5-9 pm.

- Proprietari Jean și Maria Orza

Centrul Medical Românesc Al Doctorului Cornelius A. Opreșiu, M. D.

1660 Putnam Avenue, Apt. 11 66 Tennis Place Forest Hills
Ridgewood, New York 11385 Hills Gardens New York 11375

Tel: (212) 821-2613 sau Tel: (212) 268-2784

24 ore pot fi contactat la serviciul permanent
al centrului Tel:(212)268-2784

Practic Chirurgie de inimă, plămâni, artere-proteze, plastii, chirurgie de vene, chirurgie generală (stomac, ficat, vesica biliară, intestin subțire și gros, cancer pentru toate organele, hemoroizi, hernii, patologii de sân.

Acord consultații de medicină generală, evaluez pacienții chiar dacă nu au boli chirurgicale.

Sunt român creștin.

Sunt afiliat cu Spitalele din Manhattan și Queens.

Apelezi cu încredere

Tipografia "CORESI"

Kronenmattenstrasse 6, 7800 FREIBURG

Germania de Vest

Telefon: (0671) 77-375

Vă oferă cele mai variate servicii din domeniul tiparului, dispunând de cele mai noi și mai moderne mașini de tipografie și legatorie.

Din nici o casă de Români, să nu lipsească harta Țării!

Hartă în 3 culori -33x28 cm.- cu un comentariu, un scurt istoric și 9 portrete, anexe.

Cost: \$ 3 plus 1 pentru expediție.

Faceți comanda la adresa:

Ion Nicolau,

165 Cherokee Blv. Apt.230

Willowdale, Ont. M2J 4T7, Canada

CĂSĂTORII

* Român, originar din Transilvania; doresc să cunosc o fată între 25-30 de ani, cu care să încep o corespondență pentru realizarea unor planuri de viitor. Răspunsuri serioase la adresa: A.T. 8350 Park Lane Apt. 180, Dallas, Texas, 75231. U.S.A.

* Domn serios, 37 de ani, 1.72 m și 65 Kg, născut în București, studii medii, de profesie mecanic-auto, nefumător, de familie bună, cu o educație sănătoasă, locuind de 5 ani în U.S.A. doresc cunoștință în vederea căsătoriei cu doamnă între 30-35 ani, din Statele Unite, Canada, Europa, inclusiv lagărele de emigranți. Doresc răspunsuri serioase, mănate de același sentimente. În formarea unei familii trainice. Răspuns pe adresa redacției cu mențiunea: "pt.mecanic auto".

* Domn român, refugiat politic din 1980 în Austria, așteptând în curând să devină cetățean al acestei țări, 32 ani, 1.65m și 70 kg, vorbind bine germana, engleza, italiana și puțin franceza, dorește să cunoască pentru o eventuală căsătorie, o doamnă sau doamnă până la 35 ani, din USA, Canada sau Europa centrală. Adresa: Ioan Tănase, 1210 Wien, Leopoldauerstr.2/101, Austria.

ȘTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

PICNICUL FESTIV DELA VAL-DAVID (MONTREAL)

Val David este un adevărat sat românesc, așezat la vreo 70 Km. la nord de Montreal. Nu numai pentru că acolo s'au așezat câteva familii românești, cu case și pământ, dar, mai ales, pentru că viața lor este legată de frumoasele tradiții românești. O astfel de tradiție, așa zice, mai degrabă datină, este Festivalul păpușoiului, care are loc în a doua jumătate a lunii Septembrie, în fiecare an. Această datină a fost adusă la Val David de familia Grămădă, care a făcut parte din primii imigranți români în Canada (1905, la Montreal). Bătrânul Grămădă a murit, dar nepoții săi continuă să vorbească românește și să fie legați de comunitatea românească din Montreal.

Cu ocazia acestui Festival al păpușoiului (adus din România, unde se mulțumea lui Dumnezeu pentru recolta de toamnă) se alege un Rege și o Regină, care sunt "incoronati" ca atare, pe timp de un an, până la viitorul Festival. Aceștia sunt cinstiți, la masa de onoare, a tuturor adulților românești, care au loc în cursul anului respectiv. Alegerea se face pe baza desoperirii păpușoiului (cumpărat) care a încrustat simbolul regelui și al reginei. Anul acesta, Rege și Regină au fost aleși Dl și Dna Tepeș, o admirabilă familie de români canadieni. Incoronarea a fost făcută de Gheorghe Tăutaru.

Picnicul Festival a avut o orchestră, care a delectat asistența cu melodii nostalgice ale cântecelor românești. Ea a fost compusă din următorii: Livia Constantinescu (pian și orgă); Florin Clăreț (clarinet); Aurel Manolescu (chitară și voce); Mircea Gheorghescu (baterie și flaut), și Samoilă Păruș (dirijor).

O parte a ansamblului de Dansuri Mișior, având ca instructor pe excelentul dansator Vasile Grama, și director pe Isif Bota, a încântat participanții cu mirabile dansuri românești. Grupul de dansuri: Miriam Bota, Mircea Gheorghescu, Elena Marinescu.

An mai participat la delectarea publicului prezent, Mircea Manole, la pian, Ion Ianculescu, cu muzică, și falomusul bariton român Ion Baciu.

Au fost și mulți oaspeți, veniți mai de departe, ca George Catanev-Toronto, Mihai Dumitrescu-Vancouver, Elie Falli-Quebec, supranumit "deputatul Românilor", care este vice-ministru la Ministerul Interprovincial canadian. Dela Departamentul de Limbă franceză, Dna Lidia Bazil, și alții ale căror nume nu le-am putut reține.

Nu pot să trec cu vederea prezența unora dintre întemeietorii care, și astăzi, formează "sufletul satului" Val Davis: Adriana Fonta, secretara Asociației Române, care întruchipează vioiciunea și energia românească în formele lor cele mai autentice, Alexandru Fonta, neabătut de ape, în strădaniile lui de împliniri românești; Petre Sultana, o minte cuprinzătoare de sensuri mirotice, naționale și teologice; Dna Carpen, fosta președintă a Auxiliarei Femeilor din Uniune și Ligă, o bună Româncă, fidelă orientării celei adevărate ale Uniunii și Ligii, Alexandru Carpen, neobosit pentru treburile românești; Pr. Dr. Petre Popescu, care a venit cu duhul blândeței și zâmbetul deschis, să binecuvânteze împreunarea românească; Gheorghe Stanciu, (președinte al comitetului parohial dela Biserica Buna-Vestire, din Montreal) veteran al luptelor românești; Gheorghe Loghiade, decanul strădanilor de a se menține o conștiință vie și trează în Canada și admirabila și credincioasa Doamnă Loghiade; familia Lappas, ambii soți cu inima deschisă de frățietate bună și căldură sufletească. A trecut pe acolo, dar n'a putut rămâne la Festival, Dr. Mircea Gheorghescu, cu adâncimile lui de gând, idei și simțăminte, ca să-și încrusteze pe răboj prezența la tot ce este curat românesc; Dr. Ion Tăraun, harnic și gata să ajute pe oricine, cu Dna o Româncă căpănită și plină de distincție.

Festivalul păpușoiului a fost un alt semn de strânsă coeziune, pe care au realizat-o Români din regiunea Montreal, acolo în Poiana dela Val David care este străjuită de o pădure de brazi și în vale e străbătută de o apă curgătoare, peste care traversează un pod, Podul Românilor.

Correspondent

CONGRESUL LIMBII ROMÂNE NEW YORK

Sesiunea a XI-a a CLR, anul acesta lăsată în grija secțiunii N.Y., și-a încheiat lucrările în seara zilei de 9 Octombrie a.c., după o zi de instructive lecturi, recitari și activitate artistică.

Mesajele de salut adresate CLR au adus gândul și îndemnul confracțiilor noastre alături de efortul și semnificațiile legate de activitatea acestui institut românesc din exil.

Printre cei prezenți în sala frumos împodobită, s'au remarcat multe persoane de curând sosite și a căror prezență o apreciem cu atât mai mult cu cât bănuim dificultățile prin care trec.

Pentru acești noi sosii, o împărtășire de cultură românească are înțelesuri și ecouri poate mai profunde decât pentru cineva care participă de mai mulți ani la comemorări ori alte manifestări cu caracter național românesc.

Lucrările zilei de Duminică 9 Octombrie a.c. au fost precedate de o întâlnire

românească, în sala socială a Bisericii Sf. Dumitru, la invitația Societății Avram Iancu, din localitate.

Părintele V. Sasu a rostit rugăciunea de începere a sesiunii a XI-a, luând mai târziu și cuvântul, cu care prilej cei prezenți au aflat mai în amănunt situația greea a refugiaților recent sosiți în lumea liberă.

La reușita acestei manifestări românești și-au dat concursul Centrul Cultural Românesc, Reuniunea Femeilor - Ortodoxe Române, Societatea Avram Iancu și Parohia Bisericii Sf. Dumitru, cărora și pe această cale, comitetul organizatoric al C.L.R.-83 le mulțumim din inimă.

S'a trecut apoi la citirea mesajelor primite.

Sesiunea a XI-a a fost închinată memoriei regretatului Prof. Gheorghe Popescu-Botoșani, primul președinte al C.L.R., dela a cărui naștere, luna Oct. 1983 se împlinesc 80 de ani. Ing. Paul Popescu-Botoșani a

evocat momente din activitatea ilustrului său tată și a făcut să auzim de pe bandă vocea lui, înregistrată la sesiunea dela Montreal, ultima pe care a prezidat-o în 1978.

După prezentarea lucrărilor a urmat un program artistic cu cântece și recitari, unele din ele originale, emoționând audiența cu lirica românească.

Programul variat, lecturile inedite, criticile personale auzite și luate în considerare au constituit un autentic succes al efortului C.L.R. în direcția încurajării prezenței minții și inimii românești cât și a demonstrării necesității unității, pe cât mai multe coordonate de activități și atitudine tradițiilor luptei naționale. În spiritul omeniei românești și a încrederii în valoarea unică a creativității românești.

Locul și data viitoarei sesiuni, 1984, cea de a XII-a se vor anunța din timp.

Valentin A. CANTOR

INSTITUTUL ROMÂN DE CERCETĂRI DELA FREIBURG

S'a primit la redacția Darea de Seamă pe 1982 a Institutului Român de Cercetări-Biblioteca Română, din Freiburg, Germania Federală.

Suntem obișnuiți să citim în fiecare an dările de seamă anuale ale acestei instituții românești de mare prestigiu și să urmărim progresul ce-l face în toate domeniile sale de activitate. Astfel, citim cu deosebită satisfacție în Darea de Seamă pe 1982 a institutului că s'a trecut în faza finală de alcătuire a bogatei și valoroase Bibliografii Macedo-Române, la care au contribuit și cercetătorii români din exil, Petre Năsturel, Sava Gărlău și Vasile Tega, pentru definitivarea lucrărilor.

De asemenea s'au continuat lucrările pentru completarea Bibliografiei Basarabiei, cu noile materiale documentare semnalate de diverși cercetători.

Activitatea de documentare a bibliotecii a satisfăcut numeroasele cereri formulate de universități, institute profesori, doctoranzi, persoane particulare și studenți, în domeniile: istorie, economie, geografie, geologie, artă și muzică, onomatologie, istoria bisericii, etc. pentru tratarea diferitelor subiecte științifice și de cercetare.

Activitatea editorială; S'a editat Buletinul Bibliotecii Române, vol. IX, pe 1982, cu 12 studii în limbile română, franceză, germană și italiană, în total 380 pagini semnate de: Paul H. Stahl, Adolf Armbruster, Val Cordon, Mihai Cismărescu, Ana Dumitrescu, Petre Năsturel și Mihai Cazacu. Buletinele anuale ale Institutului din Freiburg sunt prețioase izvoare de cercetări și studii și ele se pot comanda la Biblioteca din Freiburg. Prin aceasta vom ajuta Biblioteca din Freiburg să-și continue activitatea sa editoria.

Numismatica s'a îmbogățit anul acesta cu donația Vasile Coman din Bremen, compusă din 197 monede românești, 48 bancnote vechi românești, 68 monede romane, două monede vechi românești din timpul Domnitorului Ștefan Lăcustă, secolul XV, o monedă de argint grecească din secolul III înainte de Christos, și diferite texte documentare și fotografii vechi.

Darea de seamă pe 1982 a Bibliotecii din Freiburg aduce și o umbră de tristețe în cuprinsul ei, anunțând pierderea unor membri și prieteni ai institutului, decedați în anul care a trecut: Prof. Dr. Leonțiu Constantinescu din Saarbrücken, Prof. Dr. Johannes Kunzig din Freiburg, Margarethe Lorz, ani de zile bibliotecară a Institutului, Dumitru Neaga din Rastatt și Cella Neamtu din Paris.

În partea finală a dării de seamă sunt publicate donațiile primite de bibliotecă în ultimul an, în cărți, reviste, materiale documentare, discuri, diapozitive, timbre, micro-filme, periodice, obiecte numismatice, cum și donații bănești de sprijinirea frumoasei activități.

La sfârșitul anului 1982, fondul de cărți al Bibliotecii din Freiburg se ridică la 57.852 volume (cărți și teze de doctorat), 11.200 exemplare de periodice, 3.059 texte documentare, 603 manuscrise, 292 hărți și atlase, 931 medalii și monede, etc. etc.

La sfârșitul anului 1982, este anunțat decesul prof. Gino Lupi din Milano, un devotat prieten al Românilor, care și-a donat biblioteca sa, compusă dintr'un număr vast de cărți și materiale documentare, Institutului Român de Cercetări, urmând ca în 1983 volumele acestei biblioteci să fie transportate la Freiburg, la Institutul Român de Cercetări, printr'ajutorul lui Nicolae Constantinescu din Milano.

Este o încântare pentru ochi și o desfătare pentru suflet citind Darea de Seamă a Bibliotecii Române din Freiburg. Prețioasa sa activitate culturală românească în exil este nevoie să fie susținută de toți Români din pribegie, trimițând obolul nostru pe adresa: Institutul Român de Cercetări - Biblioteca Română, Uhländstrasse 7, 7800 Freiburg i. Br., West Germany.

Ajutorul nostru va fi un îndemn pentru neobositul grup de intelectuali români dela Freiburg, condus de harnicul profesor Virgil Mihailescu, directorul institutului, pentru a se avânta în noi acțiuni de răspundere a inteligenței și culturii românești în lume.

Eugen POPESCU

EXPOZIȚIE DE PICTURĂ ȘI SCULPTURĂ MONTREAL - ANUALA 83-

La centrul cultural român din Montreal se remarcă prezența activă a centrului de expoziție Constantin Brâncuși. Anul trecut au fost aici câteva expoziții de artiști români, inteligent concepute și organizate de D-na Georgeta Crainic și D-nul arhitect Anastasiu, președintele centrului. "Anuala 83", expoziție de pictură și sculptură, la care au participat 49 de artiști de cele mai diferite tendințe și orientări, se caracterizează printr'o realizare de anvergură, la scară canadiană.

Expoziția în marea ei diversitate, a fost paradoxal de unitară - cu acel inefabil al lucrurilor făcute din entuziasm - se vede clar că toți artiștii sunt motivați în arta lor și că au ceva de spus. Multidisciplinaritatea acestei expoziții ar fi putut pune probleme, dar organizarea arhitecturală a lăsat impresia generală de noutate, aerisit și viu. Ca la privirea unui poliedru, sala își descoperează fețele care erau mereu alte, depinzând de unghiul de vedere - de asemenea spațiul bine structurat permitea vizitatorului să privească de departe și să poată privi și de aproape ceea ce îl interesa. Ideea principală a expoziției și care a fost foarte evidentă, a fost respectul pentru concepția și munca artistului. Fiecare artist a fost invitat să aducă ce va crede că are mai autentic, care să-l reprezinte cel mai bine. În acest sens, Anuala a fost o expoziție liberă. Jurul, (Jacques Charbonneau, Renata Guertin, Octavian Olaru, Josette Trepanier, Yves Trudeau, Rene Viau) și centrul au scos în evidență prin mențiunile câteva lucrări și artiști.

Românii, pictori și sculptori, (7 din 49) au avut o prezență cu totul remarcabilă.

Vernisajul, ca moment festiv, a fost deschis de D-nul arhitect Mihai Anastasiu, președintele centrului cultural român. Două discursuri mult aplaudate au fost cele ale D-nei Huguette Lachapelle (deputată d'ordon) și a părintelui dr. Petre Popescu, preotul bisericii Buna Vestire. Festivitatea de închidere a expoziției când între artiști s'au discutat aprig idei și proiecte de viitor, a fost o limpezire a vocației centrului, de a oferi artiștilor cel puțin două mari expoziții în fiecare an - un salon în primăvară și o anuala de toamnă.

Felicitări și mulțumiri centrului cultural român care a oferit această expoziție artiștilor din Montreal și celor ce i-au ajutat moral și material, fiind în tot timpul alături de organizatori și artiști.

Viorica VELESCU

APEL

ROMÂNIA DE ASTĂZI

Miron BUTARIU

Aceste rânduri sunt adresate tuturor persoanelor de origine română cât și celor iubitori de dreptate și adevăr, care doresc să se alăture acțiunii începute de compatriotul nostru Domnul Traian Golea. Credem că e timpul să se ducă o acțiune energetică românească împotriva revizionismului maghiar care răspândește indemnuri în genul copiei pe care o anexăm.

Domnul John Lukacs a scris un articol defăimător și complet lipsit de adevăr istoric, intitulat: "In Darkest Transylvania" (a se vedea Anexa A) care a fost introdus în "Congressional Records" pe 3 Martie 1982 de către senatorul statului New York, Daniel Patrick Moynihan.

Domnul Traian Golea s'a adresat senatorului Daniel P. Moynihan printr-o scrisoare (a se vedea Anexa B) însoțind-o de un răspuns către Domnul John Lukacs, excepțional de bun și de bine documentat (a se vedea traducerea în limba română, Anexa C) și a cerut ca și acest răspuns să fie introdus și el în "Congressional Records" alături de articolul defăimător al D-lui John Lukacs.

Până astăzi, senatorul Daniel P. Moynihan nu a dat curs acestei cereri și de aceea socotim ca o datorie a noastră a tuturor, să-l sprijinim pe Domnul Traian Golea cerând în continuare ca materialul introdus în acest scop să fie introdus în "Congressional Records" conform principiilor democratice ale Statelor Unite.

O acțiune similară a fost întreprinsă de către Comunitatea Românească din Florida care a strâns circa 130 de semnături. Până la ora aceasta s'au mai primit adeziuni dela: Biserica Ortodoxă Română din Merrillville, Indiana, V. Rev. G. D. Gage cu 150 de enoriași; Biserica Ortodoxă Română din Middle Village, New York, V. Rev. O. Roșu cu 200 de enoriași; Fundația Iuliu Maniu, New York, Președintele A. Popa, cu 342 membri; Mid West Romanian Radio Hour, Nicolae Novac; Biserica și Asociația Ortodoxă Română din Nord Vestul Germaniei, Dr. A. Suga cu 500 de enoriași; Biserica Română din Munster, West Germany, V. Rev. M. Căitar; Asociația Românilor din Republica Federală Germania și Berlinul de Vest, N. Paul cât și

șase liste cu semnături: una din Europa, una din Arizona și patru din New York.

Cu îndemnul și speranța ca în continuare participarea la această acțiune împotriva revizionismului maghiar să fie cât mai mare și eficientă, alăturăm scrisorile pe care spre ușurință, le propunem sub forma celor anexate:

Pentru Parohiile sau Organizațiile românești din orașul sau statul New York a se vedea Scrisoarea Tip Nr. 1.

Pentru strângerea de semnături individuale a celor ce locuiesc în orașul sau statul New York, a se vedea Scrisoarea Tip Nr. 2, la care se pot atașa oricâte foi vor fi necesare pentru semnături.

Pentru Parohii sau Organizații în afara statu-

lui New York a se vedea Scrisoarea Tip Nr. 3.

Pentru strângerea de semnături individuale a celor ce locuiesc în afara statului New York a se vedea Scrisoarea Tip Nr. 4. (După semnătură e bine să se indice eventual orașul și statul.)

Pentru ușurința participării la această acțiune, anexăm și scrisori gata formulate ce urmează numai să fie completate conform indicațiilor menționate în scrisorile tip.

Rugăm ca după semnare, aceste scrisori să fie trimise la adresa indicată mai jos (28-18 29th Street L.I.C., N.Y. 11102) astfel ca toate să însoțească cererea noastră adresată atât senatorului Daniel P. Moynihan cât și celor senatori cărora le vom cere sprijinul la această acțiune.

Stefan G. Theodoru
Stefan G. Theodoru
28-18 29th Street
Long Island City, New York 11102
U.S.A.

SCRISOARE TIP Nr.3

The Honorable Daniel Patrick Moynihan
United States Senate
Russel Building, Room 442
Washington, D.C. 20510

Dear Senator Moynihan:

In view of your action of citing John Lukacs' article "In Darkest Transylvania" (The New Republic of February 3, 1982) before the U.S. Senate as a proof of Romania's non-observance of the human rights of the Magyar ethnic minority of that country and as an argument against granting Romania most favored nation status, and of your action of causing that article to be published in the Congressional Records of March 3, 1982;

In view of Traian Golea's answer to John Lukacs, mailed to you on July 12, 1982 with a request to cause its publication in the same place as John Lukacs' article, since on the one hand it contained agreement with your opposing the granting of most favored nation status to Romania because the human rights of the entire population are not observed (and not only of the Magyar minority), and on the other hand it contained the rectification of the libellous and insulting statements of John Lukacs regarding the Romanian nation;

we join the Romanian Community of New York, and respectfully ask you to respond to Traian Golea's request made on July 12, 1982 and to cause the publication of his answer to John Lukacs in the Congressional Records, thus correcting the situation in which 2,000 years of Romanian history have been distorted and defamed by John Lukacs in the Congressional Records in an uncontrolled and unacceptable manner.

We believe that all efforts of those engaged in the struggle for the implementation and observance of human rights that are part of the United Nations Charter, and for the observance of the right of nations to self-determination, must aim at freeing the peoples from under the oppressive communist regimes installed by the Soviet Union. Liberation and recovery of a free public life based on democracy will ensure the enforcement of both human rights and the rights of national minorities, guaranteed in the constitution and truly observed, as they have been in Romania while that country had a democratic regime.

In the assurance that you will pay due attention to our request, we remain respectfully yours,

SCRISOARE TIP Nr.4

The Honorable Daniel Patrick Moynihan
United States Senate
Russel Building, Room 442
Washington, D.C. 20510

Dear Senator Moynihan:

In view of your action of citing John Lukacs' article "In Darkest Transylvania" (The New Republic of February 3, 1982) before the U.S. Senate as a proof of Romania's non-observance of the human rights of the Magyar ethnic minority of that country and as an argument against granting Romania most favored nation status, and of your action of causing that article to be published in the Congressional Records of March 3, 1982;

In view of Traian Golea's answer to John Lukacs, mailed to you on July 12, 1982 with a request to cause its publication in the same place as John Lukacs' article, since on the one hand it contained agreement with your opposing the granting of most favored nation status to Romania because the human rights of the entire population are not observed (and not only of the Magyar minority), and on the other hand it contained the rectification of the libellous and insulting statements of John Lukacs regarding the Romanian nation;

We the undersigned join the Romanian Community of New York and respectfully ask you to respond to Traian Golea's request made on July 12, 1982 and to cause the publication of his answer to John Lukacs in the Congressional Records, thus correcting the situation in which 2,000 years of Romanian history have been distorted and defamed by John Lukacs in the Congressional Records in an uncontrolled and unacceptable manner.

We believe that all efforts of those engaged in the struggle for the implementation and observance of human rights that are part of the United Nations Charter, and for the observance of the right of nations to self-determination, must aim at freeing the peoples from under the oppressive communist regimes installed by the Soviet Union. Liberation and recovery of a free public life based on democracy will ensure the enforcement of both human rights and the rights of national minorities, guaranteed in the constitution and truly observed, as they have been in Romania while that country had a democratic regime.

In the assurance that you will pay due attention to our request, we remain respectfully yours,

Marele ziar The Los Angeles Times din 7 Noiembrie 1983, publică două lungi articole despre stările din România de astăzi. Articolele scrise de corespondentul său special Dan Fisher, după ce descriu pe larg trista stare de lucruri descriu și felurile cum s'a ajuns la acestea. Unul din articole poartă titlul: "Românii sunt secătuiți, pentru a-și plăti datoriile, iar ceilalți: "In România crăciun împotriva lui Ceaușescu în creștere", acesta din urmă încadrat cu fotografia lui Ceaușescu, în postura de orator. Bucureștiul, odată numit Parisul de Răsărit, acum este în "întuneric bezna, parcă așteaptă bombardamentele aeriene", iar "cozile se văd peste tot, pe când funcționarii poartă sub cămași pulovere pentru a se feri de frigul din birouri". Lipsa de alimente, este generală, în special carne, lapte, ouă, pâine, lipsurile fiind datorite "politicilor de industrializare forțată". Exporturile de alimente, sunt 15% din totalul exportului, pentru că guvernul "exportă totul, nu-l interesează cu ce se hrănește populația".

Se văd "hurme de oi pe câmpii, dar lipsește carnea, pentru că este exportată în țările arabe, pentru țigile, care este rafinat apoi în România și exportat ca benzină", piața a mașinilor și datoriilor, iar Românii nu le mai rămâne nimic.

Între măsurile austere decretate sunt citate: "dieta judicioasă, zilnică, prescrisă de guvern, potrivit vârstei, sexului și efortului fizic necesar pentru a munci". Nimenea nu mai are salarii fixe, pentru că acestea se scad atunci când întreprinderea n'a împlinit norma. Se lucrează numai pentru viitor, pentru că în suși Ceaușescu trămbează că problema lipsurilor, se va rezolva prin "creșterea populației, care dela 22 de milioane, în anul 2000 va atinge cifra de 29 de milioane". De aceea emigrația este strict limitată, sunt acum 20.000 de oameni care vor să emigreze, dar autoritățile caută să-l împiedice prin orice mijloace, deși Decretul 402, prin care s'a introdus taxa de școlarizare, a fost suspendat.

Populația trăiește sub sistemul teroarei organizate. "Fiecare om știe că toate mișcările sale sunt supravegheate" a spus ambasadorul Statelor Unite.

Un alt diplomat a spus că în timp de un an de zile "apartamentul său a fost perchezitat de peste 10 ori", lucru care l-a constatat "după fărâmișurile biscurilor pe care i-a lăsat sub covor". Cetățenii sunt obligați să facă raport la poliție de câte ori vorbesc cu vreun cetățean străin. Până și copiii dela cea mai fragedă vârstă "învăță să trăiască o dublă viață, să gândească un lucru și să spună altul". Bucureștiul este înconjurat de "zece închisori, între care Jilava este cea mai mare, cu celule subterane", din "30 de oameni, unul este

fie la închisoare, fie cu domiciliul forțat, sau cu libertatea limitată în altfel".

După cum a spus cineva: "singurul lucru cu care ne putem mândri, este acela că am supraviețuit". În chida tuturor acestora ziaristul a găsit că "oamenii nu sunt desperați". Bine înțeles "declarațiile lui Ceaușescu, că până în anul 1985, va plăti jumătate din datoria externă de 10 miliarde de dolari, iar până la 1990 va plăti întreaga datorie" sunt acceptate.

În al doilea articol după ce enumără membrii familiei Ceaușescu, în frunte cu Seful și soția sa și funcțiile importante în guvernare, ale familiei sale, se constată că în "România spre deosebire de alte țări din blocul Sovietic, pereții nu sunt plini cu citate din Lenin, tatăl comunismului, ci numai cu-vintele lui Ceaușescu, sau sloganul Ceaușescu-România-Pace". Ceaușescu "crede că el este România". În asemenea condiții, lumea a început să se întrebe dacă politica sa este într-adevăr bună pentru țară, ei au teama că aceasta va fi dăunătoare și copiilor lor". Critica politicii se aude peste tot.

S'a ajuns până acolo "Încă membri importanți din partidul comunist se încumeta să destăinuie că unor diplomați străini că "nu au nici o nădejde în progresul țării, atâta vreme cât este la conducere Ceaușescu". Dar deși se pare că este în termeni proști cu Andropov, Sovietele nu-l vor schimba pentru că "atâta vreme cât Ceaușescu garantează stabilitatea internă, el preferă să-l aibă pe el, decât să riște incertitudinea a ceea ce li va urma".

La 8 Noiembrie ziarele din lumea întreagă au publicat știrea care arată din nou fața obscură a politicii de așa zisă independență a lui Ceaușescu, prin darea în vileag a textului celor două scrisori adresate: una lui Andropov, iar alta adresată Cancelarului Helmut Kohl, prin care făcea apel ca să se renunțe la includerea rachetelor nucleare britanice și franceze, în tratativele conferinței de la Geneva. Apelul lui Ceaușescu nu va schimba întru nimic starea de lucruri, dar aduce apă la moara sa de propagandă, pentru că mulți zia-riști și oameni politici văd în această manevră "o slăbire a propagandei sovietice de amplasare a nollor arme nucleare în Europa".

Așa zisa politică de independență a guvernului comunist din România, ușor acceptată de lumea occidentală, a dat până acum numai rezultate dezastruoase; atât pentru poporul român, victimă a așa zisei politici, cât și pentru politica externă a lumii occidentale, a cărei țară a fost zdruncinată, prin iluzia că blocul sovietic se clatină. În acest timp, Sovietele s'au întărit și mai mult, constituind într-adevăr un pericol iminent al păcii și securității în lume.

REPORTAJE DIN ȚARĂ

NĂSCOCITORUL

Ștefan AILINCĂI

Acest cuvânt l-am auzit pentru prima dată în satul meu când eram copil de o geștopă și, prin sonoritatea lui, mi-a stârnit dorința de a-l cunoaște înțelesul. Tatăcu m'a lămurit cum a putut mai bine și, ca să fiu și mai lămurit, mi-a dat de pildă pe unul Iosif, zis Căposu, care născocea câte și mai câte. El era cel care totdeauna avea la îndemână cea mai potrivită născocire ca să iasă din încurcătură. Să știi să meșterească cele mai ciudate unelte care să nu-l obosească la lucru și, dacă se putea, să le facă să lucreze și fără el. Nu e vorba, dar când era cazul de giurie, de luat peste picior, era mai bine să te afli în compania pârte a satului. M'a lămurit că, în viață, dacă ai cap bun, lucrezi mai puțin și mai cu folos decât cu brațele.

Mai târziu am aflat că există alții și mai născocitori ca Ilie Căposu, acei mari savanți, care au inventat lucruri și mai grozave, decât născocise el.

Mai târziu mi-am dat seama că, poporul nostru a făcut mari și folositoare născociri și m'am mândrit cu aceasta. Și astăzi în România continuă să se facă născociri, dar și de alt soi, ba într-o așa rezechiune și multime ca... și comuniștii după 1944! Mai ales în acești "cei mai luminoși ani din istoria țării" când știința și tehnica socialistă au atins cele mai înalte culmi, se născocesc, la culme dom'le! Și ce se născocesc, e chiar culmea!

România liberă din 24 Septembrie a.e., anunță că "specialiștii din Bistrița au descoperit CALUL SEMI-GREU ROMÂNESC, descoperire în curs de omologare. Interesant, spun specialiștii, (din Bistrița) acest cal poate munci foarte mult și... nu este deloc pretențios la furaje." E un fel de cal care nu mănâncă mai nimic, parcă-i măgarul lui Nastratin Hogea.

Cred că descoperirea trebuia ținută secretă, până la înregistrarea ei la Oficiul Mondial de Inventii. Nu de alta, dar o fură Americanii, Nemții, mai ales tovarășii de comunism, cum au făcut Cehii cu tractorul românesc prin '70 dar asta-i altă

poveste și nu ne privește.

Eu îmi pun doar o proastă întrebare: dacă acum a fost inventat calul românesc, dela categoria muscă până la semigrea, aci la Tapae, Români la Rovine, Vaslui, Calugăreni, luptau pe tractoare? Materialele pentru ridicarea zidurilor și ce fel de ziduri! - au fost cărate cu camioane Carpați, Bucegi sau Dacii? Se poate, zic eu, se vor găsi câțiva Escu care își vor face un doctorat pe această temă și treaba-i gata!

Si tot eu mai adaug. Tot în anii socialismului, a fost inventat și omologat Românil care muncește ca dă în brânci, și nu mănâncă mai nimica! Pentru că n'are ce!

Dar să revenim la cal. Pentru că tot ce se suflă în țară e trimis pe tarlaua muncii, și patrupedului nostru i s'a destinat un loc, unde poate să-și aducă aportul total la făurirea ș.a.m.d. Pentru aceasta, alți specialiști, din Timișoara, i-au pregătit o greblă, așa cum anunță în 5 Nov. a.e. tot R. 1. Așa mai merge, s'a făcut o participație din revoluția industrială, anunțată, grebla este mecanizată, vreau să spun animalizată. De altfel era și necesară invenția, nu mai sunt brațe de muncă în năpăstuita agricultură socialistă. Păcat că oamenii nu dau cuvenită importanță "istorică" acestei greble, ba o mai și bărfesc. Se spune de pildă că această greblă este rezultatul activității creatoare a P.C.R., din '44 și până în prezent, verificată în practică chiar, prin strângerea cu grebla a se citi securitatea-a adversarilor și depozitarea lor la Gherla, Sighetul Marmăției, Aiud, etc., ca și greblarea bogățiilor țării și punerea lor la dispoziția conducerii înțelepte a partidului.

Se mai spune că Păunescu va compune un poem dedicat greblei și-l va cânta cu formația lui "Festila", iar în cadrul festivalului "Plângerea României" va fi organizat simpozionul "Grebla, înainte și după 23 August 1944". Eu cred că ce se aude se va și petrece, în România totul e posibil.

Alte noi născociri s'au făcut pentru ridicarea bunăstării materiale a

poporului, care și așa a atins cele mai înalte culmi-nemaipomenite chiar. La 2 Dec., a.e. tot R. 1. anunță că la Balotești-Vrancea, s'a pus în funcțiune un gater-culme a tehnicii-gater pus în mișcare de apă! Se mai promite și un darac și chiar o moară. Da, e ceva "mișcător", înălțător, ca și barajul de pe Amazon. Că respectivul gater va produce tot pentru stat, nu-i nimic, dar e o dovadă că în țară se face totul pentru trecerea la revoluția tehnică. Si primul pas s'a făcut, ceea ce a fost cel mai greu, pentru că trebuie să știți, până în 1948 existau doar câteva mii de joagăre și nici un gater! Bine că socialismul a distrus joagărele și a inventat gaterul.

Se așteaptă cu mare interes apariția primului darac cu apă socialist-cele capitale-au dispărut ca și joagărele-ca să se desfilinze uzinele textile, unde se muncește mult și munca este tunsă. Se crede că daracul va fi destinat tot producției socialiste, populația și așa nu are lână de scărmanat: a fost "tunsă" de impozite și contracte. Cât despre moara cu apă, știu eu? Asta o văd doar ca o minune a tehnicii, oamenii și așa nu au ce măcina, și dacă mai au câte ceva, preferă să folosească rășnița străbună, ca să nu mai fie jupuți de vamă. Cât despre nouțea tehnică, parcă ar fi nouă de cel puțin 1000 de ani! Văzusem la televizor o emisiune des-

pre tehnica populară-dinainte de '44 se înțelegea, printre altele, se vorbea elocvent de "moara cu făcăe" dela Gătaia, expusă acum vreo 50 de ani și la expoziția tehnică din München. E drept că era construită în anii feudalismului și poate că era mijloc de exploatare. Asta dela Balotești e de tip socialist, poate macină altceva, și poate va fi prezentată la o eventuală expoziție a tehnicii socialiste, la Moscova! Mă rog, mori să fie că...apă e destulă!

În sfârșit, dacă până acum nu ați avut căldură, apă caldă și altceva cu ce să vă gătiți bucatele, soluția ce o aduce întreprinderea "Flacăra" din Ploiești este cheia rezolvării tuturor necazurilor. Definitiv și

modern. S'a anunțat la gazetă inventarea mașinii de gătit, cu lemne, cărbuni și alți combustibili inferiori-de tipul calului de Bistrița. Probabil că va consuma doar câteva molecule de combustibil pentru că precum foarte bine știți, e mare criză de astfel de materiale inflamabile. Ce fericiți trebuie să fiți! Pe timpul copilăriei mele mai foloseam învechitele sobe, plite și cuptoare!

Instrucțiuni de utilizare: numai pentru gătit, încălzit apă și -observați nouțea-apa poate fi turnată în calorifer sau în chiuvetă. Mașina nu are burlan pe unde să iasă căldura ci, țevă pentru fum!

Vă vom ține la curent cu nouțările! □

Și copiii au locul lor în mașină

Intotdeauna a fost o idee bună. Acum legea este în vigoare.

Dela 1 Noiembrie 1983 și copiii mici sunt încadrați în legea care obligă pe fiecare, dela cei mici până la cei în vârstă să fie protejați când călătoresc într-o mașină.

Pentru copii se prevăd următoarele categorii:

- Copiii până la 9 Kgr trebuie să fie legați într'un scaun special așezat în direcție opusă mersului.
- Copiii de 9-18 Kgr trebuie să fie asigurați într'un scaun cu fața în direcția mersului, când călătoresc în mașina părinților; altfel trebuie să fie legați cu o centură.
- Copiii de 18-23 Kgr trebuie să fie asigurați printr-o centură în jurul mijlocului.
- Copiii mai mari trebuie să folosească centurile mașinei

Incheiați-le centurile

Ministry of Transportation and Communications

Ontario

James Snow, Minister
William Davis, Premier

PIURE NEFIERT

Gara Progresul, București! Au sosit vagoanele cu cartofi, cartofii sunt descărcați pe rampă; dar înainte de a fi distribuiți la alimentarele respective au fost chemați la muncă de urgență-națională muncitorii dela Întreprinderile Mașini Grele, Abator, Energoreparații, Ascensorul, etc. Rolul muncitorilor, adunați ad-hoc, a fost să separe cartofii de pământ, sau pământul de cartofi. (Pământul nu valorează un ban, decât dacă-i amestecat cu cartofi, fasole, etc.)

Odată grămezile identificate: ici cartofi, colo pământ, s'a trecut la trierea cartofilor: tăiați, stricați, sau striviți și făcuți piure nefiert.

Cei stricați, tăiați și piure au fost încărcat în vagoane și trimiși de unde au venit. Restul s'a băgat prin buzunare și trimis la magazine.

Încă o bătălie socialistă câștigată! "Armata a participat și participă la lucrările Canalului Dunărea-Marea Neagră, la lucrările de irigație, la asigurarea patriei cu cărbune, la activitatea de construcții industriale...activitate obștească în diverse planuri dela CC al PCR, Consiliile populare, MAN", etc. (R.B. Emisiunea Glasul Patriei).

ROMÂNIA - TARA GALILOR 24-6

După 12 etape în fruntea clasamentului Diviziei "A" de fotbal a trecut Steaua. Formația militară confirmă așteptările suporterilor într-o comportare bună, care nu s-a materializat în anii trecuți deși militarii nu au dus lipsă de jucători. F.C. Bihor, revelația acestui tur de campionat, se menține pe locul trei. Studenții craioveni, deși lipsiți de aportul lui Balaci, care a fost operat de menisc, au făcut un salt de 5 locuri în clasament, revenind mai aproape de forma care i-a consacrat. Dinamo, cu trei jocuri mai puțin, are șansa teoretică la șefia clasamentului. Corvinul, care a avansat 4 locuri în clasament, se pare că s-a salvat, cel puțin temporar, din zona retrogradării. Lanterna roșie este deținută în continuare de Petrolul, fără mari șanse de salvare.

CLASAMENTUL

1. STEAUA	12	8	1	3	24-9	17
2. Sportul stud.	12	7	2	3	21-10	16
3. F.C. Bihor	12	6	3	3	20-16	15
4. Politehnica	12	5	3	4	12-10	13
5. Univ. Craiova	11	4	2	3	20-19	14
6. F.C. Olt	12	4	3	3	11-9	13
7. A.S.A. Tg. Mureș	12	3	3	4	15-15	13
8. F.C. Baia Mare	12	3	3	4	15-17	13
9. Dinamo	9	5	2	2	15-8	12
10. Jiul	12	5	2	3	11-14	12
11. S.C. Bacău	12	5	2	3	12-18	12
12. Rapid	12	4	3	3	12-12	11
13. Corvinul	11	3	3	3	13-14	9
14. F.C. Argeș	11	4	1	6	12-14	9
15. Chimia	12	3	3	6	10-18	9
16. C.S. Tîrgoviște	12	1	5	6	8-17	7
17. Dunărea C.S.U.	12	1	5	6	3-12	7
18. Petrolul	12	2	2	8	10-23	6

REZULTATE TEHNICE

Jiul Petroșani	-	F.C. Olt	2-0 (0-0)
Univ. Craiova	-	F.C. Bihor	4-2 (1-0)
A.S.A. Tg. Mureș	-	Rapid	1-0 (0-0)
F.C. Baia Mare	-	Politehnica Iași	4-0 (2-0)
C.S. Tîrgoviște	-	Dinamo	2-3 (2-2)
Corvinul Hunedoara	-	Petrolul Ploiești	2-0 (0-0)
F.C. Argeș	-	Dunărea C.S.U.	2-1 (1-1)
Steaua	-	Chimia Rm. Vilcea	3-1 (3-0)
Sportul studențesc	-	S.C. Bacău	1-1 (0-1)

GOLGETERII

8 GOLURI: Lăcătuș - 1 din 11 m.
6 GOLURI: Coraș, Cîmpeanu, Grosu - 1 din 11 m.
5 GOLURI: Pișcuță, Georgescu, Tulba - 1 din 11 m.
4 GOLURI: Cămătaru, Cițu, Serlov, Dragnea, Nemțeanu - 2 din 11 m. Manea - 3 din 11 m. Irimescu - toate din 11 m.

CUPA CAMPIONILOR EUROPENI

HAMBURGER S.V. - DINAMO BUCUREȘTI 3-2(1-0)

Partida retur dintre București și echipa vest-germană Hamburger S.V. a dat loc unei dispute dramatice. Germanii deschid scorul prin Jakobs (min. 45) care reușește cu capul în plasă o lovitură de colț. Acelasi Jakobs (min. 56) repetă figura; de data aceasta la o lovitură liberă executată de Magath. La acest gol portarul Moraru greșește scăpând balonul, pe care îl prindește, dincolo de linia porții. După acest gol se observă o scădere în jocul echipei bucureștene și la o învâlmășeală în fața porții lui Moraru, Von Hesse (min. 63) înscrie cel de al treilea gol al echipei germane restabilind astfel egalitatea în cele două meciuri (la București Dinamo câștigase cu 3-0). Cel peste 55.000 de spectatori, prezenți pe stadionul din Hamburg, erau acum siguri de calificarea echipei lor. Germanii atacă în tromba și în min. 70 Hartwig centrează, Schatzschneider gătează din plin fuleul, spectatorii văd "golul", dar cu un reflex uimitor Moraru respinge în corner. Acesta a fost, probabil, momentul cheie al meciului. În min. 86 Tălnar, care îl înlocuise pe Movilă (min. 65) primește o pasă bună din apărare, se lansează într-o cursă lungă, pe partea stângă a terenului, ajunge în marginea careului de 16 m., unde cu o fentă îl dribblează pe Hartwig și înscrie în poarta lui Stein. Este acum rândul echipei germane să albe o "cădere" psihică și fizică, pe fondul căreia bucureștenii înscriu cel de al doilea gol prin Mărușescu (min. 89), acțiune individuală, care dribblează și pe portarul Stein, înscriind în poarta goală. Victorie de prestigiu a bucureștenilor, care obțin astfel calificarea în sferturile de finală ale C.C.E. la fotbal.

ROMÂNIA - ITALIA 0-0

În preliminariile J.O. de fotbal echipa olimpică a României a făcut un meci nul, la București, în compania reprezentativei olimpice italiene. Echipa Italiei a făcut un joc excelent și puțin a lipsit ca unul din numeroasele contra-atacuri italiene să nu se transforme în gol. După acest joc șansele de calificare ale Românilor s-au diminuat simțitor.

La închiderea ediției

CEHOSLOVACIA-ROMÂNIA 1-1

România s-a calificat pentru turneul final al Campionatului European de fotbal dela Paris în 1984.

Sport

În cele 3 serii ale Diviziei "B" de fotbal s-au disputat 13 etape. În seria I-a Gloria Buzău reușește să mențină avansul de 3 puncte față de Gloria Bistrița. În seria a II-a F.C.M. Brașov și-a mărit la 2 puncte avansul față de Carpații Mărsa, o prezență nouă în partea superioară a clasamentului. Seria a III-a are un nou lider, pe "U" Cluj. De remarcat în această serie progresul textiliștilor arădeni care au avansat 7 locuri în clasament.

CLASAMENTUL SERIA I-A

1. GLORIA Buzău	13	10	1	2	24-8	21
2. Gloria Bistrița	13	8	2	3	23-9	18
3. Clujul Galop	13	7	4	2	19-10	18
4. F.C.M. Fr. Br.	13	7	2	4	18-15	16
5. Parizianul Bc.	13	6	3	4	12-17	15
6. Ceahlăul	13	6	2	5	19-13	14
7. Unirea D. Foc.	13	6	2	5	23-18	14
8. Prâhova Pl.	13	6	2	5	11-15	14
9. C. S. Botoșani	13	6	1	6	23-18	13
10. Meșteșugul Ploienilor	13	5	5	3	14-14	13
11. C.S.M. Botoșani	13	6	0	7	13-17	12
12. F.C. Ceteș	13	5	3	5	25-13	11
13. C.S.M. Suceava	13	5	3	5	12-15	11
14. Un. Slobozia	13	4	1	8	14-19	9
15. Olimpia R. Sîr.	13	3	3	7	7-13	9
16. Delta Tulcea	13	2	5	6	8-27	8
17. Dunărea Cl.	13	3	2	8	13-20	8
18. Chimia Fălt.	13	3	1	9	12-29	7

*) Echipă penalizată cu două puncte.

CLASAMENTUL SERIA II-A

1. F.C.M. BRAȘOV	13	9	2	2	27-9	20
2. Carpați Mîrșă	13	8	2	3	28-18	18
3. Selmîr - Sibiu	13	7	2	4	22-16	16
4. Găg Meșon	13	7	1	5	19-16	15
5. Rova Rădăuți	13	7	0	6	21-21	15
6. Avântul Rășchin	13	6	4	3	14-15	14
7. I.P. Alunina	13	5	3	5	15-12	13
8. Din. Vict. Buc.	13	4	3	6	13-11	13
9. Nitronomul Făg	13	6	1	6	16-19	13
10. Autobuzul Buc.	13	5	3	5	10-14	13
11. Meșteșugul Buc.	13	5	2	6	17-16	12
12. IMASA Sî. Gh.	13	5	2	6	14-14	12
13. Un. Alexandria	13	5	2	6	16-16	12
14. Progr. Vulturei	13	5	2	6	17-21	12
15. Chimica Tim.	13	5	1	7	22-20	11
16. Automatica Buc.	13	5	0	8	12-18	10
17. Chimia Tr. Măg.	13	4	1	8	13-21	9
18. Construct. TCl	13	3	1	9	14-34	7

CLASAMENTUL SERIA III-A

1. "U" CLUJ-HP.	13	9	0	4	31-10	13
2. C.S.M. Reșița	13	9	0	4	22-12	18
3. "Poli" Tim.	13	7	1	5	29-17	15
4. Minerul Căvin	13	7	0	6	24-12	14
5. Minerul Lupeni	13	6	2	5	17-13	14
6. C.F.R. Tim.	13	7	0	6	23-21	14
7. Aurul Brad	13	6	2	5	24-23	14
8. U.T.A.	13	6	1	6	17-20	13
9. Armătura Zalău	13	6	1	6	11-19	13
10. Olimpia S. M.	13	6	0	7	22-21	12
11. Meșteșugul Cărb.	13	5	2	6	18-18	12
12. Ind. Jirfal C.T.	13	6	0	7	13-15	12
13. Someșul S. M.	13	6	0	7	18-23	12
14. C.F.R. V. Coran.	13	6	0	7	12-28	12
15. Minerul Motu	13	5	1	7	16-20	11
16. Gloria Reșița	13	5	1	7	10-14	11
17. Rapid Arad	13	3	2	8	13-29	8
18. St. CFR Cl.-N.	13	5	1	7	20-19	7

*) Echipă penalizată cu patru puncte.

CAMPIONATUL EUROPEAN DE FOTBAL

CIPRU - ROMANIA 0-1 (0-0)

* La 13 Noiembrie a.c. pe stadionul din Limassol (Cipru) s-a disputat partida (retur) dintre selecționatele Ciprului și României, din preliminariile turneului al C.E. de fotbal. Partida a avut o importanță extremă pentru Români care nu puteau juca decât la victorie. Ei au reușit să câștige după un meci de mare luptă, prin golul marcat de Boloni (min. 78) care a reușit în plasă centrarea lui Klein. După acest joc Români au 11 puncte la fel ca Suedia, aceasta din urmă având însă un golaveraj superior. Meciul decisiv din grupă urmează să se dispute la 30 Noiembrie la Praga, când Cehoslovacia întâlnește România. Români se pot califica pentru turneul final al C.E. dela Paris (1984) dacă obțin cel puțin un meci egal.

Boloni înscrie, cu capul, golul victoriei.
(față din meciul Cipru-România 0-1)

CLASAMENTUL GRUPEI A 5-a

1. Suedia	8	5	1	2	14-5	11
2. România	7	5	1	1	8-2	11
3. Cehoslovacia	7	3	3	1	14-6	9
4. Italia	7	0	3	4	3-11	3
5. Cipru	7	0	2	5	3-18	2

Într'un meci amical de rugby, disputat la București (13 Nov. a.c.) echipa României a învins cu 24-6 puternica echipă a Țării Galilor, care în ultimii 14 ani a cucerit de 7 ori "Turneul celor 5 națiuni", competiția cea mai importantă a rugbyului mondial. Ambele echipe au prestat un joc deschis "la mână", care a plăcut celor 30 de mii de spectatori, iubitori ai rugbyului. Toate compartimentele echipei române au funcționat excelent, jucătorii români reușind să înscrie și 4 esuri.

* La începutul lunii Noiembrie a.c. s-a disputat în R.F. Germania cea de a treia ediție a SUPER-CUPEI CAMPIONILOR MONDIALI SI OLIMPICI la handbal masculin, la care au participat 8 echipe. Echipa României a cucerit cupa pusă în joc, reușind să termine neînvinsă turneul. Handbaliștii români au practicat un joc excelent, imaginativ, care a fost mult aplaudat de spectatori.

Rumänien das Bestevom Besten

"Români - cei mai buni dintre cei mai buni", este titlul fotografiei apărută în "Rheinische Post" din Düsseldorf, care îl reprezintă pe N. Munteanu, portarul echipei de handbal a României, cu trofeul câștigat.

* La sfârșitul lunii Octombrie a.c., s-au disputat la Budapesta CAMPIONATELE MONDIALE DE GIMNASTICĂ. Echipa feminină a României a avut o comportare excelentă, cucerind un total de 8 medalii: Ecaterina Szabo: aur (sol), 2 argint (săriături și paralele), bronz (individual compus); Levena Agache: 2 argint (săriături și paralele), bronz (bărna). De asemenea echipa României a câștigat medalia de argint la concursul pe echipe.

Dăm mai jos loturile complete ale divizionarilor "A" de fotbal:

UNIVERSITATEA

LOTUL DE JUCĂTORI

PORTARI: Lung (anul nașterii: 1956 - meciuri jucate în Divizia "A": 152 - goluri marcate: 0), Boldici (1957-93-0).

FUNDASI: Negriță (1954-24-12), Tilihoi (1956-201-3), C. Ștefănescu (1951-380-19), Ungureanu (1956-176-9), Bărbuleanu (1963 - debutant), Drînceanu (1963 - debutant), Ispas (1963 - debutant).

MIJLOCAȘI: Ticleanu (1959-185-5), Baldeanu (1951-316-41), Balaci (1956-277-75), Donose (1952-274-27), Irimescu (1959-146-24), A. Popescu (1960-26-4), Sândoi (1965 - debutant).

INAINȚAȘI: Geolău (1961-140-20), Cămătaru (1958-210-79), Cițu (1955-191-74), Crișan (1955-221-36), Bică (1964-2-0), Bicu (1960-4-0).

RAPID

LOTUL DE JUCĂTORI

PORTARI: I. Gabriel (anul nașterii: 1953 - meciuri jucate în Divizia "A": 193 - goluri marcate: 0), Manu (1959-1-0).

FUNDASI: I. Popescu (1956 - debutant), Sameș (1951-330-17), Pirru (1956-31-0), A. Mincu (1957-66-1), Ad. Dumitru (1956-40-0), Tiță (1955 - debutant), Băjan (1958 - debutant).

MIJLOCAȘI: Ion Ion (1954-134-12), P. Petre (1954-78-4), G. Feța (1957-47-2), Parascivil (1957 - debutant), Șirică (1956 - debutant), Rada (1960 - debutant), Petrut (1957 - debutant).

INAINȚAȘI: F. Cojocaru (1955-17-2), Damaschin (1961 - debutant), Manea (1954-87-22), Avram (1960 - debutant).

CORVINUL

LOTUL DE JUCĂTORI

PORTARI: Ioniță (anul nașterii: 1956 - meciuri jucate în Divizia "A": 116 - goluri marcate: 0), Alexa (1961-34-0).

FUNDASI: Vlad (1960-75-2), D. Gălan (1954-121-1), Dubinciu (1956-86-8), Bogdan (1956-123-1), Sredie (1958-88-6), Bucur (1955-95-0), Prigorie (1962-debutant), Chiroced (1964-debutant).

MIJLOCAȘI: I. Petcu (1959-145-51), Klein (1959-112-13), Dănilă (1964-1-0), Oncu (1956-65-1), L. Moldovan (1959-55-13), Nicșă (1958-134-22), Dumitrescu (1964-2-0).

INAINȚAȘI: Gabor (1961-94-15), F. Dumitrache (1948-354-169), Vătuș (1956-166-44), I. Cojocaru (1962-13-2), Timoveanu (1962-21-2), Gh. Rada (1960 - debutant).

ȘTIRI DIN ȚARĂ

CRONICA RADIO

EMIȘIUNI DE VALIUM ȘI BELLADONA

Radioul familiei Ceaușescu transmite pe unde scurte de modestie și-și expectorează propaganda în 13 limbi. Cum Românul, asurzit de speranțele socialiste, preferă emisiunile dela Vocea Americii și Europa Liberă, toții dela microfoanele oficiale își motivează existența citind scrisorile de "apreciere voluntară" dela ascultătorii de peste hotare.

Din conținutul scrisorilor difuzate reiese că Stan din Yeman, Jenică din Pakistan și Bran din Angola nu-și pot lua cafeaua cu lapte și cozonacul dimineața până nu aud ce-a ficit, ce-a vorbit și ce-a scris Marele Nene Nicolae. Pentru un cetățean suferind de anemie la creier, hipertensiune și ulcer la stomac, emisiunile pe 13 limbi valorează borcane de valium și belladonă.

După decenii de gulaguri, revolte, atentate la viața liderilor, foamete, etc., amatorul de unde scurte își poate trage plapuma peste cap depozitându-și grijile în brațele lui Morfeu care-i oferă vise umplute cu speranțe....

Undeva, s'a născut un lider căruia poporul îi spune "Cel Mai Iubit Fiul al Neamului"! El, Fiul Iubit, seamănă pe unde calcă învățătură, împrăstie lumină și apără civilizația lumii.

Tot undeva, acest Fiul, a clădit din muncă voluntară și sfaturi, mult așteptatul Rai Socialist cu porțile lui Sfântul Petru păzite de câini (cu și fată mitratieră). Raiul Socialist Român (căruia i se mai spune și RSR) este apoteoză regimurilor socialiste din întreaga lume.

În RSR toți gândesc la fel și e atâta mâncare încât s'au introdus cartele și alimentația științifică pentru sănătatea cetățeanului.

Somn ușor civilizație, pace și prosperitate.

Ceausescu vă călăuzește pe unde scurte!

ALIMENTAȚIE ȘTIINȚIFICĂ

NUTRIE, STUF ȘI GĂINĂ-PEȘTE

Guvernul intenționează de a lansa pe piața carnea de nutriție (Un mamifer rozător acvatic, de cca 6 cm lungime, cu blana pretioasă, brună-cenușie, N.R.)

Chimiștii, dela serviciul alimentării, au primit ordinul ca într'un an de zile, să facă experiență (amestecând carnea cu chimicale) ca să-i dea gustul de carne de porc.

Carnea de nutriție se va vinde sub eticheta "Carne de porc tocată".

Carnea adevărată este destinată exportului, și tot exportului este destinată și zahărul din sfeclă. Pentru indulcirea vieții socialiste se va produce zahăr din stuf cules din Delta Dunării și alte bălți.

Noul zahăr, va fi bogat în silicon.

Găinile sunt hrănite cu

făină de pește oceanic. Rezultatul-carnea miroase a pește, iar valoarea nutritivă este diminuată.

Carnea de nutriție, plină de grăsimi: zahărul, lipsit de valoarea calorilor, găinile care mîroș a pește ca și celelalte alimente "inventate" de dragul de a umple burțile în mod științific, "...vor ruina sănătatea națiunii".

La această concluzie tragică ajunge Prof. Dr. Ing. Ioan Răsănescu, șef de catedră la Facultatea de chimia și tehnologia produselor alimentare a Universității din Galați.

Cu riscul de a-și pierde libertatea d. I. Răsănescu a trimis o scrisoare la Postul de Radio Europa Liberă, trăgând alarma în ce privește felul în care este hrănită populația în România.

NEVOI INDUSTRIALE...

Pentru aprovizionarea industriei chimice și siderurgice din RSR, guvernul trebuie să cumpere, contra valută, 20 milioane de tone de țitei, milioane de tone de minereu de fier, cox și alte materii prime.

O altă dificultate financiară: materiile prime vin din India, Brazilia, costul transportului măbind costul producției.

BIBLIOTECA ACADEMIEI

Din cauza neglijenței, a soarecilor, a oamenilor nepricepuți care le mănucă, a clădirilor în care plouă prin tavan, cărțile de valoare și unele exemplare rare, sunt amenințate cu distrugerea.

În același timp, din cauza sălilor de lectură neîncălzite, numărul cititorilor este foarte redus.

ȘI TOTUȘI TRĂIEȘTE!

Supravegherea strictă a episcopilor greco-catolici din țară arată că Biserica Unită trăiește și că guvernul este neliniștit.

Securitatea face fișă vizitatorilor iar conversațiile telefonice sunt ascultate.

De asemenea s'a interzis bisericilor romano-catolice din Ardeal-unde se găsec marea majoritate a credincioșilor uniți-ca să officieze în limba română. În schimb credincioșii unguri, care aparțin de Biserica Romano-Catolică, ascultă serviciul religioz în limba maghiară.

(Notă: În 1947 Nuntul Apostolic la București, Arhiepiscopul O'Hara, a ridicat în secret, la rangul de Episcopi, cinci tineri preoți uniți. Patru din ei mai sunt în viață).

ȘPERTUL ȘI CATEDRA

Pentru a obține un post de suplinitor ori profesor, într'o localitate mai bună, trebuie să fi comunist calificat ori să dai șpert unui comunist calificat. Mulți profesori refuză să se prezinte la școlile unde au fost trimiși. Ei sunt înlocuiți temporar cu oricine se găsește pe statul de plată al școlii: laboranți, portari, oameni de serviciu, etc.

Pentru un post bun se oferă până la 10.000 de lei.

RĂSLATA INGENIOZITĂȚII

Cornelius Nicodimescu, inventator, Laureat al Premiului de Stat și Medalia Muncii, trimis de București în China ca să ajute sora marxistă cu invenția lui (Curățirea țiteiului cu ajutorul curentului electric), este răslătit de guvern cu o pensie de 1800 lei lunar.

C.N. de 84 de ani, care a salvat țării milioane de dolari, trăiește în mizerie.

PE GEANTĂ...

La Colibași și Câmpu Lung a ieșit de pe bandă rulantă automobilul "Familia", foarte ieftin și de slabă calitate. Cauciucurile se tocesc repede, mașinile nu ating viteza pentru care au fost construite, etc.

O altă mașină, reseristă, "ARO", a fost comparată în Franța cu două mașini japoneze și una franceză. Aro a luat locul al treilea.

Mașinile Aro sunt cuate în lumea a treia (sunt cumpărate fără valută forte) dar vânzarea a început să se încetinească. Lipsesc piesele de schimb.

Prețul unei mașini japoneze este de cca 100.000 lei, iar Aro se vinde cu 54.000 lei.

Clienții preferă totuși mașinile japoneze!

NOUĂ ISTORIE A CANALULUI

"Salutări dela Agiea" este titlul unui film de lung metraj (regizor Cornel Diaconu) și este "un poem dedicat celor care au contribuit la construirea Canalului Dunărea-Marea Neagră".

Subiectul: povestea unei clase de elevi care "au muncit cu mare eroism...ca să-și împlinească destinele în muncă..."

Filme documentare de acum 6-7 ani nu există și nici nu se aminteste despre săpăturile abandonate ce-au avut ca scop să ucidă o generație de tineri.

SUNT BINE...

Tinerii recrutați în tabere de "muncă voluntară" sunt obligați să scrie acasă, în fiecare săptămână, și să le spună părinților cât de bine o duc și cu cât drag muncesc pentru viitorul patriei.

Toate scrisorile sunt cenzurate și dacă elevul n'are talent îl ajută "activistul".

CRONICA PRESEI

EXEMPLE DE GOSPODĂRIE COMUNISTĂ

În acest ritm (5 oameni zilnic), cooperatorii din Gruia vor strânge tomatele după...revelion!

80 de oameni n'au ajuns la timp în grădina de legume din Popești-Leordeni, din cauză că două mașini s'au defectat. Cei care au mai rămas se odihnesc!

(Notă: fotografiile și explicațiile sunt luate din România Liberă)

La ședința C.E. a CAER-ului, delegatul RSR, Ioan Totu, a cerut să se discute "îmbunătățirea aprovizionării populației cu mărfuri alimentare". RSR cere alimente dela tovarăși!

Radio Moscova afirmă că o treime din vasele construite la șantierul Oltenița și Drobeta-Turnu Severin, reprezintă comenzi sovietice. La șantier lucrează o echipă de ingineri sovietici.

O excursie la țară se aseamănă cu o plimbare la...farmacie. Ziarele dau sfaturi publicului ca să-și culeagă singuri plante medicinale: frunze de nalbă, pătlăgînă, plămânărică; flori de sulfînă, de trifoi alb, etc.

Un tânăr munceste pe gratis de când termină cursul primar și până își isprăvește armata. Un sfert din populația României o formează tinerii.

Planurile de construcție pe anul 1983, au rămas în urmă cu 30.000 de apartamente.

Mașinile oficiale din RSR au numărul de licență scris în galben. Ele nu-s oprite de miliție și pot trece pe roșu la stop fără frică.

Tăranii nu mai au voie să-și construiască case după tipicul și cu materialele tradiționale. Trebuesc înlăturăți cei care au creat cultura populară românească pentru a face loc culturii "contemporane" propagată de "Cântarea României."

Cei care sunt prinși că dau pâine la porci, sunt pedepsiți până la 5 ani închisoare.

Pentru recalcitrări, securitatea întrebunțează o nouă măsură progresistă: Oamenii nu mai sunt închiși, judecați, condamnați, etc. Ei se evaporază!

Ultimul dispărut Ing. Ioan Vlad, din Galați, închis pentru că nu s'a înscris în partidul comunist și a vrut să plece în America, la scurt timp după eliberare a dispărut. Mai sunt și alte cazuri de dispariție de care se interesează Societatea Internațională pentru Drepturile Omului.

Patru credincioși bapțiști au plasat placarde în puncte centrale din orașul Timișoara și Caransebeș. Ei cereau respectarea drepturilor religioase și eliberarea pâr. G. Calciu.

Pâr. Calciu n'a fost eliberat și cei patru credincioși au fost condamnați la 6 luni închisoare.

Deschiderea Canalului Dunărea-Marea Neagră, anunțată pentru 1982 și amânată până la 1 Mai 1983, va avea loc, cândva, în 1984. Cheltuielile de construcție cca \$2 bilioane anual.

Portul Reni din Basarabia, situat pe Dunăre, va fi modernizat de o firmă de construcție iugoslavă.

Mezelurile ce se vând populației sunt o amestecătură de zgârciuri, făină de oase, soia și multe altele.

Calitatea și controlul produselor alimentare se execută numai pentru alimentele destinate exportului.

Cofetăriile sunt deschise și nu se face coadă pentru un loc la masă; dar lipsesc frișcă, ciocolată, torturile, bomboanele, etc.

Lumea așteaptă la carne, câteodată, și 10 ore. Membrii din familie vin și schimbă pe cei care stau în rând. Cozile încep după miezul nopții.

Laptele, care e adus în piață la ora 5 dimineața, se epuizează în 2-3 ore.

Unui muncitor îi ia, în medie, 10-12 ore dus-întors dela lucru, 2-4 ore așteptând la coadă după cumpărături.

Cu leafa întreagă pe 3 ani și jumătate, poți să-ți cumperi un automobil. Costul mașinii reseriste, 100.000 lei.

O rochie confecționată 500 lei, una comandată 1000 lei. Un costum bărbătesc 2300 lei, aproape leafa pe o lună.

Jumătate din populația RSR (22,5 milioane) trăiește în mediu urban; 10,4 milioane lucrează iar din aceștia 70% desfășoară activitate în industrie.

Culte religioase aprobate de guvern (în total 14, N.R.) editează 19 publicații religioase. Conducătorii cultelor, inclusiv Patriarhul, fac parte din FDUS, din MAN și alte organizații ce servesc regimul comunist.

O pensie în general este de 1100. Pensia de urmaș (văduve, copii minori) variază între 550-790 de lei lunar.

Retribuția minimă de 1415 lei lunar, a fost mărită cu 85 de lei. Alte majorări de salariu, conform ultimului decret, arată că funcționarii vor primi în medie un spor de 102 lei pe lună.

La muncile voluntare sunt obligați să participe și pensionarii.

CONFERINȚA DELA MADRID (1980-1983)

Radu ENESCU

11 Noembrie 1980. Conferința așa zisă de "securitate" își deschide porțile la Madrid în Palatul Congreselor pe al cărui frontispiciu se înalță o gigantescă frescă, stranie și bizară, ce stârnește curiozitatea și provoacă nedumerirea trecătorului. Zeflemea pictorică? Halucinantă expresie a unui univers delirant, imaginat de geniul lui Joan Miro?

Ce putem spera dela această a "Treia Conferință", se întreba lumea în acea zi de toamnă însoțită. Întrebare în spatele căreia se ascunde chestiunea principală de care atârna rezultatul final: dialogul cu Uniunea Sovietică e posibil? dialogul este oare util? Puțin timp înainte de deschiderea Conferinței, un gazetar francez amintea gazele Generalului Griorenko, competent în materie, pronunțate cu prilejul unui interviu: "Je pense qu'un pays n'a rien à espérer de L'URSS, si ce n'est d'être un jour occupé par elle". Ceea ce nu împiedică pe Secretarul OTAN-ului să declare că "lucrurile nu merg chiar așa de prost în ce privește raporturile între cele două blocuri"... "Mais cela c'était avant l'affaire d'Afghanistan, scria pe atunci Fabre-Luce... Et après? Après on s'apprête à affirmer... que l'Union Soviétique est une nation militaire portée à la conquête, au besoin par les armes. Mon Dieu, la belle découverte! L'Occident apprend l'irruption brutale des blindés soviétiques. Sur le moment, cela fait scandale; puis on oublie, et tout recommence".

După Helsinki, după Belgrad, iată-ne la Madrid. Fetele, adică mâștile, sunt cam aceleași. Surăsurile de circumstanță, și crispările, la fel. Se îmbrățișează mai cu efuziune. Firesc. Ne găsim într-o țară primitoare, o ambianță afabilă. Si-apoi, apriga dorință a unei "destinderi" pare să fi îndepărtat, pentru un moment, degetul de pe trăgaci. În ciuda tancurilor dispuse de a cotropi întregul Afganistan, eveniment care provoacă doar efioase îndignări prin culcoarele Palatului, consemnul general e de a pregăti o conferință de lungă durată: "une longue sieste sur le confortable "oreiller de la détente", cum se încumeta să scrie un ziarist francez.

La 11 Noembrie deci se inaugurează "cu surle și trâmbițe" marea "corridă" verbală, urmată de nesfârșite hărțuiri între reprezentanții celor două blocuri. Pe teme diferite; și favorite: "Dezarmarea" pentru cei din Est, "Drepturile Omului" pentru cei din Apus. Confruntările, uneori violente, între delegatul american și reprezentantul Kremlinului sunt prea bine cunoscute de cititorul și observatorul atent, pentru a le mai aminti. În această ordine de idei, edi-

torialistul ziarului comunist l'Humanité dela Paris și-a permis, în nenumărate rânduri să precizeze că: "la Conférence de la détente n'est pas une idylle, elle est une lutte". În definitiv, crainicul Partidului Comunist Francez nu făcea decât să enunțe politica dictatorilor moscoviți pentru care toate Conferințele, Adunările, Reuniunile, nu au alt scop decât să le asigure, treptat-treptat, victoria. Ele fac parte din arsenalul unui război, subteran și perfid, de uzură, pe care URSS-ul și toți aliații ei-marxiști, de dincolo sau de aici, îl provoacă, fără să-l declare, zi de zi, an cu an. Si pe toate tărâmurile. Vocabularul, calculul geopolitic, morala, teroarea sunt tot atâtea mijloace, -- directe sau sinuoase, -- care tind spre același țel. În domeniul cuvintelor, de pildă, aceste Conferințe constituie cadrul de predilecție: "Coexistență pacifică", "luptă salutară pentru dezarmare", "nealiniere", "solidaritate socială", "apărarea suveranității teritoriale", etc., etc. Stim, din păcate, că toate aceste vorbe ametoare, întovărășite de "gesturi de circumstanță" nu sunt decât sumbre preludiuri la acțiunea blindadelor și a mitraliere-

Nu este locul aici de a face un bilanț cronologic al Conferinței, nici de a înșira lista acordurilor, de altfel lipsite de importanță, iscalite "împotriva ceasului" și uneori al inimei. Stim că rezultatele au fost aproape nule. (Un diplomat cu haz afirma că cel mai important eveniment petrecut în această perioadă în Spania, a fost "Mondialul de Football/82". Dar să lăsăm gluma pentru a reveni la trista realitate.) Ar fi mai de folos deci să analizăm nu atât acordurile cât consecințele pe plan internațional al acestor lungi dezbateri în decursul celor trei ani. Ne vom referi doar la câteva fapte susceptibile de a ne sugera anumite secvențe cauzale, pe linia funcțiilor istorice. (Prin aceasta nu pretind să consider Conferința dela Madrid, prin laxismul ei, drept cauza principală a evenimentelor din acești ultimi trei ani. Dar ea nu a contribuit cu nimic la ameliorarea situației internaționale.)

1-Am menționat mai sus cazul Afganistan, pumnal implantat, la propriu, în pieptul unui popor dornic de libertate, iar la figurat, în însăși inima și spiritul Conferinței dela Madrid.

2-Polonia. În vremea aprigelor dezbateri, departe de tumultul coridoarelor, la mii de kilometri, um om, Ziembinski, rostea următoarele cuvinte în numele Solidarității: "Policienișii lumii pot mult și bine să se întrunească la Helsinki, la Belgrad sau la Madrid. Dar atâta timp cât

vor participa la aceste întâlniri nu adevărații reprezentanți ai națiunilor ci acei ai guvernelor impuse cu forța, niciun progres nu se va putea înfăptui pentru cauza libertății și a păcii". Cuvinte clare, fără fard, fără perdea. Înutil să amintim că la Conferința dela Madrid majoritatea diplomaților s'au ferit să pronunțe numele lui Ziembinski, și mai puțin al lui Walesa.

3-În ultimii doi ani ai Conferinței, poi regimuri socialiste s'au instalat în Europa. În Franța. ("L'apport théorique principal qui inspire le programme socialiste est et reste marxiste", afirma fără ocol, sus și tare, Francois Mitterrand în 1980). Și în Spania. (Declarații în același sens făcute de membrii guvernului actual sau de reprezentanții Sindicatelor care îi susțin ne îndreptăcesc să credem că ideologia marxistă n'a fost

abolită din programul guvernărilor.)

4-În sfârșit, alt aspect: prozelitismul "Pacifc". În ultimii trei ani, (deci în decursul Conferinței) așa zisul pacifism și-a întins tentaculele peste întreaga lume, în mod special în Europa, în așa măsură încât însăși presa franceză, cea conștientă de pericol, afirma, în urma recentelor manifestări din Germania, că "la montée du pacifisme pourrait, s'il prend des allures violentes, remettre en cause le tissu même de la vie politique de l'Allemagne Fédérale", în ultimă instanță deci tot sistemul defensiv european. În "Imposture du pacifisme" Raymond Aron denunță pe așa zișii intelectuali înrolați în mișcările pacifiste și deplânge naivitatea oamenilor de bună credință "qui se mettent au service des plus cyniques des dirigeants du monde,

ceux de Moscou".

5-Un aspect puțin cunoscut al belicismului sovietic a fost curând, pe larg, revelat în ultimile numere din "Express". Este vorba de manualele cu imagini și povești destinate elevilor de școală primară și tineretului comunist (Komsomol) în cadrul programului de "militarizare a copiilor". Program minuios pregătit de Boris Postukhov sub inspirația Generalilor Beregovoi, Shemstov, Javoronkov și alții, în care cultul războiului este pus pe prim plan iar delatarea considerată ca supremă virtute socială. În timp ce Partidul Comunist Francez și CGT-ul își mobilizează partizanii și simpatizanții la "sărbătoarea păcii" pentru a protesta împotriva militarizării cele peste 50 de universități sovietice continuă să pregătească studenții, cu cea mai riguroasă instrucție militară în vederea unui

eventual conflict belic.

Manevrele politice, ca și cele militare, ale Kremlinului sunt și vor fi mereu aceleași: "Plus le militarisme soviétique s'accroît et plus la propagande pacifiste du Kremlin s'intensifie. Plus Moscou parle de paix et plus il prépare la jeunesse soviétique à la guerre" (Branko Lazitch).

Iată adevăratul bilanț.

Las cititorului libertatea de a judeca și trage concluzii.

Conferința s'a încheiat cu o ultimă dramă: atrocitatea perpetrată de aceeași mână criminală, prin moartea celor 269 de pasageri ai avionului Boeing în noaptea zilei de 31 August 1983.

O panglică neagră, în chip de doliu, pe frontispiciul policromatic al Palatului. O rugăciune pentru sufletele nevinovaților victime. □

Pentru D-I și D-na Libertucci, decizia de a închiria, adaugă un alt venit. Vă putem ajuta?

Poseđați sau administrați o proprietate care nu este rezidențială și care poate fi transformată?

Deasupra unei prăvălii, într-o școală nefolosită sau o magazie; chiar și deasupra unui complex de prăvălii -atunci telefonați D-nei Toni Farley la (416) 585-6391 în timpul orelor de serviciu sau -chemați cu taxă inversă dacă sunteți în afara de Toronto-pentru a obține informații complete.

Probabil vă așteaptă un venit suplimentar.

Hotărâți-vă să închiriați!

combinând banii cu imaginație

Ministry of
Municipal Affairs
and Housing
Claude Bennett, Minister
William Davis, Premier

Ontario

Deasupra prăvălii lui Libertucci este un spațiu care este folosit numai parțial.

Dar în curând D-I și D-na Libertucci vor transforma acest spațiu în două apartamente confortabile, care vor aduce un venit pentru această familie -și vor mări posibilitățile de închiriat din Ontario, care sunt necesare.

Programul de transformare a clădirilor în vederea închirierii, al guvernului din Ontario -care este acum în vigoare în anumite centre- vă ajută să faceți această transformare printr-un împrumut de \$ 7000 -pentru fiecare unitate care este fără dobândă pe o durată de 15 ani.

Familia Libertucci a fost sprijinită de oficiile municipale. Transformarea spațiilor nerezidențiale în locuințe închiriate la prețuri modeste este în interesul tuturor.

Acesta este scopul transformării spațiilor nefolosite în locuințe pentru închiriat.

CONVERT-TO-RENT AVAILABLE IN: Barrie • Brantford • Cornwall • Guelph • Hamilton • Kingston • Kitchener • North Bay • Oshawa • Ottawa-Carleton • Peterborough • Sarnia • Sudbury • Thunder Bay • Metro Toronto

Actualitatea internațională

EUROPA DE EST

Gh. BĂLTEANU

Europa de Est, se gâsește, după aproape patru decenii, încă sub ocupația ruso-comunistă. Vasalitatea față de Moscova, tirania și foamea, decăderea morală și spirituală, prigonirea Bisericii și desființarea culturii naționale, în plus, lipsa de perspectivă, acestea sunt rezultatele acestei nefaste perioade. Adăugăm milioanele de morți și schilodiți în lupta pentru libertate, închisorile și canalurile și obținem tabloul sumbru al sălbăciei ruso-comuniste. Această sălbăcie are pretenția să se prezinte drept o nouă civilizație care să înlocuiască civilizația creștină. Desigur că nu se va reuși.

Europa de Est, adică, România, Bulgaria, Ungaria, Cehoslovacia, Polonia și RDG, la care ar trebui să adăugăm țările baltice, înglobate în Rusia cu forța, fac parte din continentul unic și indivizibil, Europa, leagănul civilizației și culturii omenirii. Popoarele din Europa de Est sunt legate organic prin tot ce au ele, de restul popoarelor Europei, ele simt această legătură și sunt atrase tot mai mult spre Apus.

Cu excepția unei scurte perioade de oarecare liberare în deceniul al șaptelea, orice pas în ușurarea sclaviei, dijmii și birului, s'a obținut prin forță. Forța poporului, pusă în mișcare în propriile sale interese, a constituit singura sursă de progres. Din partea comunismului a existat doar distrugere. Mișcarea poporului a însemnat, în același timp și de fiecare dată, slăbirea forței dușmanului de moarte, Rusia sovietică. Este semnificativ că aceasta a fost recunoscută din nou de către conducerea Rusiei și sateliților săi, la conferința CAER care a avut loc în Octombrie în Berlinul de Est. Aci, drept cauze principale pentru greutățile economice ale lagărului sovietic au fost declarate marile cheltuieli militare și situația din Polonia. Iată că Polonia contează, iată că Polonia cu "Solidaritatea" sa și cu Lech Valesa trăiesc și luptă cu succes din 1980 până astăzi, iar aceasta cu toată starea de război impusă de către generalii moscoviți, cu toate trupele sovietice prezente și în manevre. Mai trebuie să adăugăm că se rezistă și fără sprijinul vreunui alt popor captiv care are aceeași soartă ca și el în Europa de Est.

De fiecare dată când au avut loc mari lupte de eliberare, indiferent de forma luptei și indiferent cum s'a sfârșit lupta propriu-zisă, ele au produs efecte zdrobitoare pentru Rusia. RGD în 1953, Ungaria în 1956, Cehoslovacia în 1968 și

Polonia în 1980 și în continuare, au marcat, fiecare în felul său, o etapă pe drumul eliberării poporului respectiv, în primul rând și al tuturor popoarelor în consecință, ceea ce a însemnat o etapă în slăbirea colosului rusesc. Fiecare luptă a avut un rezultat care s'a transmis și la care s'a acumulat o altă luptă, iar dacă ar fi existat o organizare la nivelul a două sau mai multe țări captive, alta ar fi fost astăzi situația în Europa de Est.

În recunoașterea dela Conferința CAER mai constatăm efectele cursei înarmărilor în ritm înalt și prelungit pentru lagărul sovietic. Economia comunistă, care oricum funcționează defectuos, este adusă pe marginea prăpastiei.

Experiența de 38 de ani de dominație comunistă a dovedit că atât în relațiile interne popor-stăt, cât și în cele externe, în special Est-Vest, nimic nu se poate obține prin desțindere, nimic prin concesii, nimic prin cereri și negocieri, ci doar prin forță. Forța a fost, și rămâne, singura cale eficientă în relațiile cu Rușii și sateliții lor. Acolo unde din Occident s'a încercat prin vorbe frumoase a se îndupleca tiraniai comunisti pentru un nivel de trai mai uman pentru popor, efectele au fost contrare: foamea și tirania s'au ascuțit în fiecare zi. Dezastul poporului și nu al tiranilor și al Rusiei, a crescut. Exemplul României vorbește clar. Nicăieri în Europa nu este mai rău ca în România. Ca un corolar al dezastrului național, poporul român deține recordul mondial la sinucideri, și ultimul loc la longevitate în Europa.

Considerăm că, orice cale care are ca scop sincer binele unui popor captiv, trebuie să fie respectată. Orice cale însă, fie ea cât de complexă și cu dedesubturi, trebuie să se verifice a fi bună sau nu, în câțiva ani. Există însă căi în care se persistă de două decenii fără vreun rezultat concret favorabil nici pentru popor, nici pentru Vest. În condițiile de astăzi trebuie să tratăm lucrurile strict după rezultate. Explicațiile nu au nici un rost. Și conducătorii comunisti se folosesc de explicații epntru eșecul lor, eșec care durează de 38 de ani. Explicații și promisiuni se găsesc ușor. Poporul vrea rezultate!

Strigătul disperat al popoarelor captive din Europa de Est, trezirea din indiferență a unor oameni politici din Occident și lupta consecventă a presei exilului politic anticomunist, a determinat luarea de poziție în mod oficial

față de Yalta. Președintele Franței, Mitterand, oameni politici din Republica Federală Germană și alte state din Europa de Vest, sunt contra accepțiunilor date de Ruși Yaltei. Rușii și lacheii sateliți prezintă Yalta ca o acceptare occidentală a împărțirii Europei, ca un fapt care trebuie suportat așa cum este astăzi. Această accepțiune convine Rușilor căci justifică agresiunea și dominația pe de o parte și forțază acceptarea stării de facto de către popoarele subjgate. Un răspuns clar l-a dat recent la Viena George Bush, vice președintele USA, care a arătat că USA nu recunoște existența vreunei înțelegeri de divizare a Europei la Yalta și nici împărțirea pe "sfere de influență". Era și de așteptat ca Rușii să devină nervoși. Yalta, așa cum au vrut-o Rușii nu este recunoscută. Rușii au ripostat imediat și au tratat declarația lui Bush drept o instigare. Popoarele captive au avut nevoie de această luare de poziție. Acum nimeni nu mai poate spune că "atât timp cât există Yalta...", ca o justificare pentru că nu se întreprinde nimic acolo unde trebuie a se lupta cu arma contra asupririi sovietice.

În Europa de Est este imperios necesar a se întreprinde o acțiune la nivelul a cel puțin două țări. Limitarea la nivelul unei țări s'a dovedit insuficientă pentru dezvoltarea în continuare la nivelul întregului Est. Moment oportun există mai prielnic decât oricând. Acesta este dat de o completare favorabilă a situației interne din lagărul sovietic cu situația internațională.

Intern, gâsim: criza generală, complexă, profundă și fără ieșire a întregii vieți, dar cu precădere a economiei; criza este adâncită de datoriile externe, și de crearea unei baze industriale producătoare de pierderi; tirania întrece orice limite iar din ea se evidențiază cu putere dispararea tiranilor, frica, paranoia, lipsa de încredere în proprii colaboratori apropiați; Yuri Andropov, șeful URSS-ului, este nesigur, reformele sale se izbesc de împotrivirea restului partidului comunist, nu are autoritate; în Rusia ca și în statele satelite sporește anarhia, starea de așteptare și imobilismul; Rusia se dovedește tot mai obosită, epuizată, îmbătrânită, iar bătrânii care o conduc nu se pot adapta la schimbările pe care le împune mersul general al omenirii; decăderea morală, alcoolismul, corupția, etc.

Extern: eșecurile militare și ideologice, opozi-

ția puternică NATO față de planurile imperialiste rusești, poziția fermă a conducătorilor USA, Marii Britanii, RFG și Franței, la care se adaugă Japonia și China, cheltuielile exorbitante pe plan internațional care aduc doar pierderi, etc.

Înainte de toate însă trebuie să vedem oportunitatea poziția popoarelor captive: starea lor morală, pregătirea de luptă, cunoașterea experienței din alte lupte, relațiile dintre popoare, relațiile armat-popor, starea de spirit a tineretului, situația Bisericii, etc.

Cooperarea forțelor internaționale cu popoarele captive este cheia succesului. Aceasta înseamnă: lovituri date direct Moscovei ca și lovituri date indirect prin lumea a treia sau prin lumea a patra ("lumea a patra" - denumire dată de Ronald Reagan popoarelor captive comunismului), ca și sprijinirea lumii a patra direct și indirect. De o covârșitoare influență este crearea unui centru conflictual aprins în Europa de Est sau în Rusia.

Căile prin care se poate ajunge la realizarea acestor rezultate sunt multiple, noi le enumerăm pe cele esențiale, și în curs de desfășurare, deja.

Presiunea crescândă și continuă a NATO, prin instalarea rachetelor moderne cu rază medie de acțiune în Europa, continuarea și chiar creșterea ritmului înarmării atomice și electronice, demonstrații de forță în toate punctele internaționale în care s'au infiltrat sovieticii, etc.

Punerea la punct a strategiei economice unice a Vestului prin care se contribuie la paralizarea economiei sovietice. Îmi permit a anunța aici ca autorul acestui articol va da publicității în curând a unei cărți intitulată "Ideologia și criza economică", care se ocupă de strategia economică antisovietică, ca o contribuție la această cale de luptă.

Continuarea detenției dar combinat cu presiuni economice și politice, pe țări, conform politicii de tratare diferențiată, funcție de independență față de Moscova și libertatea acordată poporului, așa cum a anunțat George Bush.

Ofensiva spirituală inițiată de Papă pe linia Bisericii și de Ronald Reagan pe linia luptei de idei. Este nevoie de noi oameni care să se ocupe de lupta de idei. Cei vechi din mass-media sunt în bună măsură depășiți. Apoi, extinderea mișcării sindicale libere prin organizare internațională.

Succesul va fi sigur! □

PERMANENȚE

Motto: Nu scuipe pe nfrângerile mele!
Ce-am adorat nu știu să ard
și nu ridic în vânt obole
În locul rupei stindard.

Tie îți scriu astăzi, frate nou venit pe aceste meleaguri. Stiu că dacă ai fi avut o Tară a ta, nu ți-ai fi părăsit-o niciodată, așa cum nu și-au părăsit-o bunii și străbunii tăi. Ai fi apărut cu viața ta sfoara de pământ unde ai auzit prima dată cântecul ciocârliei și ai văzut cum răsare din pământ grâul, pentru pâinea cea de toate zilele. Când aceste zile și-ar fi curmat firul, ai fi crescut în garoafe și trandafiri la umbra unei troite, pe care o mână obișnuită mai mult cu sapa și plugul, ar fi îngrustat stângaci, numele tău. Dar tu nu mai ai țară!

Teritoriul pe care o stăpânire vrăjmașă l-a redus la trei consoane, se numea pe vremuri România și locuitorii lui erau mândri că după veacuri de umilință, au șters numele de Valahia și Bogdania, cu care alte stăpâniri spurseseră numele Țării cu granițe de ape.

Tara ta era rotundă ca un soare dar vârcolacii au mușcat din superbul rotund...

În fosta ta țară nu poți lupta împotriva ocupantului, pentru că nu străinii apar pe față drept stăpâni precum păgânii Turci, pe vremuri, ci otrepele rămase din nefericitele împerecheri a celor din pustietățile asiatică cu a venitorilor levantine și a anti-oamenilor scurși din Galiția.

Au furat numele și straiela oamenilor din partea locului ca să pară asemenea gazdelor carepre mulți au primit cu pâine și sare, căci era c lege a omeniei la poalele Carpaților, care n'o găseai la altă seminție de oameni.

Au mâncat la masa părinților tăi, ca astăzi tu să nu ai un dumiatic de pâine.

Au ascultat doinele străbunilor tăi, ca astăzi să astupe cu pământ orice gură care cântă.

Au fost aparați de oștile țării tale, ca apoi să le vândă dușmanilor.

Au fost adăpostiți în casele celor de un neam cu tine, ca astăzi să le ardă casele și să le dărâme bisericile.

Au trădat, au schingiuit, au ucis!

Au coborât de pe înălțimi Crucea, ca să înalțe în locul ei secera și ciocanul, semn că-i vor distruge pe muncitori și țărani.

Au chip de oameni dar nu sunt oameni!
Mint și înșală!

Îi cunoști tinere pe cei care te-au învățat Internaționala în loc de Tatăl Nostru?

Dar mai cu seamă, ți-ai lipit vreodată urechea de pământul în care te-ai născut? Ai fi auzit Nescrisa Simfonie, cântată de toate coardele inimilor topite în telurica orchestră, dirijată de o Mână Nevăzută din Înalt.

Ți-au vorbit vreodată dascălii tăi de o oaie năzdrăvană care stă la temelia ființei Neamului tău?

Sau de o Domniță care și-a vândut giuvaieralele pentru a înălța o Biserică și de un meșter care și-a zidit nevasta pentru a ridica o Mănăstire?

Când Apusul în care ai venit se desface în spectacole și femeile înnoată în crinoline, un Domnitor în Tara ta, vedea cum cad unul câte unul capetele feciorilor lui și nu se lepăda de Crucea Lui Hristos.

Astăzi, vechilii care îți stăpânesc Tara închid preoți, dărâmă altare și se leapadă de Dumnezeu în vâzul lumii, fără să le-o ceară nimeni.

O câte ar fi de spus despre pământul de unde ai venit!

De otrava luată de un rege dac pentru a nu cădea rob, de o roată frângătoare de oase românești ridicate pentru libertate, de un cap de Domnitor neîngropat la un loc cu trupul, de niște tepe care au înlocuit câteva articole de cod. De altele și altele, atâtea!

Vino, frate tânăr și învață să fii ce nu te-a învățat nimeni: OM!

Să ascuți bățile inimii, căci în ritmul lor vei învăța ce ești: RO-MAN!

Urcă sus, întinde larg brațele pentru o sănătoasă primenire cu aer și poziția ta profilată pe cer ca semnul de pe Muntele Golgoței, te va face să înțelegi că ești: CRESTIN.

Nu te lăsa ademinit de figurile de fum nici de nisipul mișcător al desertului cu străluciri de aur. Stingeți foamea plăcerilor cu mana țărilor.

Nu ești singur și drumul nu este ușor. A spus-o doar poetul Radu Gyr:

"Poate înspre culmea cu mari focuri
treceam peste sânge și morminte.
Poate ne vom sfășia de blocuri,
nu-i nimic, călcăm pe oșminte.
Sus ne-așteaptă vulturii, în ciocuri
cu cununa spațiilor sfinte."

Pentru orice schimbare de adresă, anunțați redacția
ziarului cu cel puțin 4 săptămâni de zile înainte.

CRONICA VREMII

REFACEREA MORALĂ A AMERICII

Ion BOIERU

Totul a început cu președinția lui Carter, dela care se așteptau mari rupturi. Se credea, la vremea aceea, că noul președinte, va aduce din Sudul agricol o mentalitate țărănească, deci sănătoasă, în mediul supra-urbanizat al capitalei americane. Se credea și se spera că, țăranul din Sud, va purifica atmosfera din Washington, și va oferi poporului american trepte de refacere spirituală, mai profundă, prin care să poată fi confruntată criza mondială, dominantă și devastatoare. Poporul american a crezut într-o refacere spirituală, odată cu venirea lui Carter la putere. Guvernarea lui Carter, a fost odez-luzie, pe toate planurile, pentru Americani. A fost o guvernare de ambiguități și capitulări.

În fața acestei situații, care purta semne de disperare și dezorientare, s'a ridicat voluntarismul și luciditatea unui nou președinte, care a deschis căi noi de orientare, în viața americană. Era nevoie de o ruptură, de o transformare radicală în politica americană. Adică, în grija pentru națiune, pentru cetatea Americii.

Această ruptură s'a produs odată cu venirea lui Reagan. Acesta aduce viața unei noi Americi, a unei noi orientări, a unor noi direcții, atât pe planul intern, cât și pe planul politic extern. Reagan a lichidat formele de organizare ale vechii economii, de tip rooseveltian și a creat condiții pentru redresarea acestei economii, pe alte temeuri decât acelea care se osificaseră și nu mai ofereau șanse de competiție mondială. A lovit mortal inflația, a redus impozitele pe venituri și a micșorat numărul fraudelor din programul de asigurări sociale. Desigur, în fazele inițiale ale revoluției economice, inaugurate de Reagan, s'au produs instabilități și efecte

care aveau un caracter negativ. Acestea au stăruit pa-siunile adversarilor și acri-ticilor să portretizeze pe Reagan ca pe un destructiv al economiei americane. Început cu începutul, însă, au început să apară efectele pozitive și să se lumineze căile refacerii și remontării vieții economice, pe baze noi, pe bazele stabilite de programul și ideologia lui Reagan. Apoi, economia s'a consolidat și bătălia cea mai mare a fost câștigată, de Reagan, în domeniul psihologic. Poporul american a început să-și recâștige încrederea în puterile sale proprii, și să iasă din marasmul crizelor succesive ale economiei. A început să vadă valabilitatea și eficiența măsurilor luate de administrația Reagan. În felul acesta, s'a refăcut moralul și bazele psihologice ale neli-nistei și confuziei s'au prăbușit.

Paralel, cu această poli-tică internă de refacere a unei noi ordine economice, acțiunile lui Reagan au vizat politica externă, cu aceeași luciditate și orientare ideo-logică. A stabilit priorita-țile și a fixat obiectivele urgente, esențiale și clare. În fața dezordinii mondiale, era nevoie de clarități și de poziții lipsite de ambivalen-țe. Rusia Sovietică părea nestăjenită de nimeni, în eforturile ei de cucerire treptată de teritorii, și de dominarea politică a lumii. Politica externă a lui Carter a îngădui Sovietelor îndră-neala de a-și permite orice fel de agresiune, deoarece Sovietele credeau în pasivi-tatea totală a Americii. Această pasivitate era o carte blankă pentru agre-sivitatea lor cuceritoare. Odată cu Reagan, situația se schimbă. Noul președinte spune lucrurilor pe numele lor adevărat, cheamă la treabă întregul popor ame-rican și trece la înlăturiri care să oprească indecența sovietică în politica inter-națională.

Când situația a ajuns la

limita maximă, președintele Americii, a pornit la acțiune și n'a mai cerut asenti-mentul liberalilor, a crpto-stângiștilor și nici al gaze-tarilor guralivi sau a celor "cumiști", ci doar a bravi-lor ostasi, tineri, curajoși și apărători ai Americii celei adevărate. Si a făcut bine. A scos poporul ame-rican din așa zisul sindrom al Vietnamului, al temerii și al vinovăției de a apăra exis-tența americană, față de pe-ricolul care bate la porțile sale.

Acțiunea din Grenada, a deschis porțile unei noi ere, era conștiinței naționale a-mericane, era curajului de a făptui ceea ce este impe-rativ și substanțial pentru existența istorică. A resta-bilit dreptul poporului ame-rican de a fi identic cu el însuși; de a face ceea ce trebuie făcut, și de a averti-za pe adversarii să se păstreze la locurile lor cuve-nite.

Prin intervenția din Gre-nada, armata americană și-a câștigat recunoștința pe care o merită și pacifiștii și defetişti, din toate ceru-urile, și-au dovedit impoten-ța politică. Politicienii de înalt calibru și aroganți în pozi-țiile lor au devenit ridicoli prin spectacolul pe care l-au oferit, de a se așeza în contra curentului patriotic și națio-nalist. Unii dintre acești politicieni au demonstrat in-capacitatea lor de a vedea interesele naționale, de a întui sensul istoric al acți-unilor pe care le întreprinde un președinte vizionar, pentru libertate, pentru apă-rarea libertăților naționale. Acești politicieni n'au înțeles semnificația momentului istoric și au încercat dema-gogie să apere poziții impos-sibile și imorale. Unul din-tre ei a mers până la a compara intervenția din Grenada, cu aceea a Sovie-telor din Afganistan. Se mai poate vorbi de bun simț sau de răspundere morală, la un om politic, ca acesta, care pretinde să devină președin-tele Statelor Unite, în vii-

toarele alegeri din 1984 ? Firește, că nu se mai poate vorbi de bun simț și valori morale în poziția sa, pen-tru-că este anti-americană și demagogică.

Reacțiunea poporului a-merican a fost sănătoasă, impresionantă și oportună. Prin aceasta, s'a revenit la normal, la ceea ce trebuie să fie adevărata așezare istorică și ideologică a acestui popor.

Președintele Reagan a avut curajul, puterea și în-țelepciunea de a rupe cu po-litica docilă, capitulantă și de apă caldă, cu care au fost tratate problemele in-ternaționale și naționale. În relațiile cu Rusia Sovietică. Prin eliberarea Grenadei de sub imperiul marxismului, s'a afirmat curajul spiritual al Americii, de a se desface din chingile ezitărilor, al comodităților și al te-merilor.

Grenada a fost eliberată de dominația comunistă, și, în același timp, America a fost eliberată de conștiința vinovăției, pe care i-au for-mat-o pacifiștii, stângiștii și defetişti, sub masca fal-selor etichete ale co-exis-tențialismului cu Rusia So-vietică și țărilor comuniste, pentru evitarea oricăror ciocniri de forțe militare, care ar aduce holocaustul atomic.

Lumea comunistă, prin politica externă americană, așa cum a consolidat-o Reagan, este avertizată și pusă în gardă că nu-și poate permite luxul desmăului și că va avea de dat soco-teală de dezordinea pe care o instalează pretenzideni unde încearcă să introducă ideologia marxismului, pen-tru dominarea lumii.

Se poate vorbi, astăzi, după trei ani de guvernare, a lui Reagan, despre o re-facere morală a națiunii a-mericane. De o renaștere a conștiinței americane. Si asta va asigura din nou o ordine internațională, prin acte decisive, morale și imbatabile.

NOTE SI COMENTARII

INAMICUL Nr. 1: MAȘINA DE SCRIS

E vorba de DECRETUL din luna Aprilie 1983, prin care se prevede înregistrarea tuturor mașinilor de scris care se află în proprietate privată.

În urma acestui DECRET, persoanele cu un trecut "dublos" -din punct de vedere marxist-leninist- nu pot poseda mașini de scris, iar dacă le au, trebuie să le predea statului. Mai mult, chiar persoanele de încredere ale regimului, ce posedă mașini de scris, trebuie să le înregistreze la securitate, odată cu o copie dactilografiată a "caracterelor" mașinii în posesia căreia sunt. Cei ce doresc a cumpăra o mașină de scris, după publicarea acestui DECRET, n'o pot face decât numai având o aprobare specială din partea organelor de securitate...

Ce se ascunde însă în umbra acestui abominabil DECRET?

Este știut că, toate tipografiile din R.S.R., sunt sub controlul guvernului. Nimeni, absolut nimeni nu poate tipări ceva ce n'ar fi pe placul guvernului.

Cum însă, Românul e inventiv, a găsit totuși un mijloc prin care să-și spună răscăpat cuvântul și să ia atitudine față de destrăbălările guvernului: FOILE VOLANTE, bătute și multiplicare cu plumbagină la mașinile de scris.

Aceste FOI VOLANTE, în urma mărturisirilor ce ne-au parvenit din partea celor ce au vizitat în ultimii ani România, pot fi găsite în trenuri, în tramvae, în autobuze și chiar în toaletele publice din marile orașe ale țării.

Iată mai jos textul unei asemenea FOI VOLANTE ce ne-a fost transmis de către un cititor al ziarului nostru din Germania de Vest care a vizitat România la începutul acestui an:

"Tovarășul Nicolae Ceaușescu ne spune că ducem o viață prea bună, că ne îngrășăm și că, pentru sănătatea noastră, ar trebui să reducem la minimum consumul de alimente ce conțin grăsimi. Dar ce anume grăsimi consumăm?... Eu unul nu știu, dar știu că de trei luni, de zile n'am mai avut unt în casă. Am uitat pînă și gustul cârnii. Unde-i brînză? Unde sunt pești din Dunăre și Marea Neagră? Unde-i slănină porcilor noștri, costițele afumate, minunatul salam de Sibiu? Unde-s mititeii, fleicile, cartaboșii și singureții? De când anume n'ați mai mincat un miel la frigare? Vă spun eu de când: de când s-au instalat la putere comunistii!

Trezește-te Române, din somnul cel de moarte!" Dictatorul suprem al României, Nicolae Ceaușescu, nu-i plac asemenea critici ce i se aduc, ca unuia ce a dus țara pe marginea unei prăpăstii economice și ca atare, sfătuit fiind de alți analafabeți din anturajul său, a decretat MASINA DE SCRIS, drept: INAMICUL PUBLIC Nr. 1.

Cu, sau fără mașinile de scris, campania împotriva descreierii guvernului familiei Ceaușescu, suntem siguri că va continua. Căci, Românii au fost, sunt și vor rămâne Români, în timp ce Ceaușescu, nu-i nimic altceva decât un minuscul pion pe masa de șah a Uniunii Sovietice.

ESTE... DAR S'A TERMINAT!

Excursionistii care au vizitat România în anul acest, s'au întors acasă cu nasul umflat, constatând ei însuși lipsurile economice și de bun consum.

Iată mai jos un fragment dintr-o scrisoare primită din partea unui cititor al ziarului nostru:

"Aici la noi în Germania de Vest, găsim în mai toa-te prăvăliile conserve de carne, de pește, de fructe și zarzavaturi importate din România. De asemenea cele mai alese soiuri de vinuri românești, la un preț ce face concurență vinurilor indigene și fără doar și poa-te, absolut sub prețul de vânzare de pe piața din România. Un văr al meu, căsătorit cu o nemțoaică, au vizitat în vara acestui an România. Aflându-se la Mamaia într-o zi de Vineri, nemțoaica lui, o catolică habotnică, a cerut chelnerului o mănăcare de pește. Răspunsul a fost clar și precis: N'AVEM!... Si numai la câțiva pași de restaurant, Marea Neagră, atât de bogată în pești, își tălăzuia valurile sub lumina argin-tată a lunii!"

Un cuplu din Statele Unite, ne declară următoarele: "Am fost pentru prima și ultima oară în Româ-nia... Într'un restaurant din București, ne-a fost prezentat un meniu de două pagini. Am comandat ceva. Chelnerul ne spune: NU ESTE!... Am comandat altceva. Același răspuns: NU ESTE!... Am comandat din meniu a treia selecție, primind același răspuns. Păi bine, CE ESTE, l-am întrebat atunci pe amărutul chelner. ESTE DE TOATE ne-a răspuns el... Sătui cu acest răspuns, ne-am ridicat și am ieșit afară!"

Nicolae NOVAC

